

A NOSA TERRA

PERIÓDICO GALEGO SEMANAL

A terceira via social-demócrata derrotada
nas eleições europeas

19

Camilo Nogueira:
"Conseguimos
uns resultados
para
a historia"

7

As organizacións nacionalistas do Estado
conquieren nove deputados en Bruxelas

17

A guerra de Iugoslávia inaugura
una nova orde internacional

20

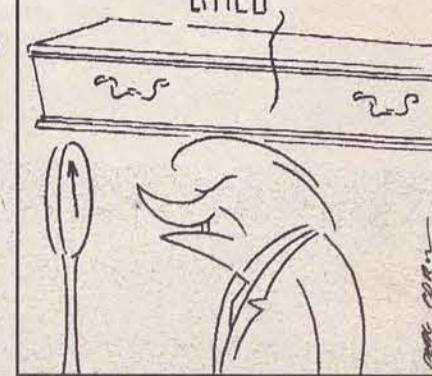
A loita pola conservación
dos vellos cinemas

25

Public. Diaria. - 30

Pepe Carreiro

PARECE QUE ESTOU
COLLENDO PESO PO-
LÍTICO

17 DE XUÑO • 1999 • ANO XXII • IV XEIRA

FUNDADO EN 1907

Nº 887 • 200 PTA

ELEIÇÕES 99

BNG e PSdG-PSOE chegan á un acordo
e desbancañan ao PP das alcaldías de todas as cidades agás Ourense

PSG-PSOE

Emerxe
unha nova
maioría política

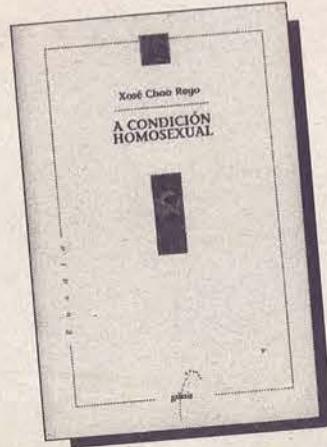

ANDRÉS PANARO

Xosé Chao Rego
A CONDICIÓN HOMOSEXUAL

Un achegamento intelectual,
científico e sobre todo humano.
Unha alegación contra a
discriminación e os prexuízos.
O novo libro de Chao Rego.

galaxia

Dobre burla ao emigrante

Primeiro expulsáronos da Terra que os veu nacer, por aquel poder que abandiría as campañas do Instituto da Emigración na Ditadura. Despois de chucharlle as divisas sen piedade, postas ao servizo do interbancario madrileño antes que do desenvolvemento que os puidese devolver á pátria, agora decíron que, so capa dun dereito inalienábel ao sufraxio, poden mangonear o seu voto para muñir maiorías que non serían posíbeis.

O do voto emigrante do pasado 13 de Xuño ten todos os indicios dun delito electoral continuado. Centos de apoderados, presidentes de mesa, vocais e xuntas eleitorais, puideron comprobar como os votos chegaban ás mesas escritos de apenas duas ou tres mans. A maiores do vídeo denunciado en Carballo, no que se via como se recollían por militantes do PP en Buenos Aires sinaturas para poder orquestrar votos, as denúncias corren por todo o país: Laxe, Ar-

noia, Carballo,... e unha chea de concellos impugnaron votos que manifestamente non expresaban unha vontade política individual. Finalmente orquestrouse na prensa a confusión sobre o escrutínio dos votos da emigración, que non sabían que xa estaban computados no mesmo dia en todos os concellos.

Roubado hogano o direito a vivir e traballar na Terra, agora unha dereita sen escrúpulos adícase a roubar vontades co permiso escandaloso dunha lei electoral que chama a berros garantias para o secreto de voto –violado sistematicamente na xornada electoral mentres non se imponía o voto en cabina– tanto en Galiza como, sobretodo, na emigración. O debate non pode ser adiado e os partidos da oposición tamén debian chegar a un claro pacto nestas matérias. Ou iso ou o escándalo crecente e unha nova impotencia para o compatriota galego no exterior. ♦

A NOSA TERRA

Empresa Xornalística Editora:
Promocións Culturais Galegas S.A.

Consello de Administración:

PRESIDENTE:
Cesáreo Sánchez Iglesias.

VICEPRESIDENTE:
Xosé Acosta.

CONSELLERO DELEGADO:
Xosé Fernández Puga.

VOGALS:
Alberto Ansede,
Xosé M. Dobarro,
Antón Fernández,
Manuel Vilga, Xosé Castro
Ratón, Manuel Portas e
Xan Costa.

SECRETARIO:
Xan Piñeiro.

Director:
Alfonso Eiré López

Redacción:

Gustavo Luca de Tena,
Xan Carballa, Manuel Vilga,
Hórdico Vixande,
Arantxa Estévez, Carme Vidal,
Paula Castro, Paula Bergantinos.

EDICIONES ESPECIAIS:
Xosé Henrique Aciña.

DISEÑO DE MAQUETA:
Xosé Taboada.

Colaboradores:

MADRID:
Manuel Seoane.

BARCELONA:
Iria Varela.

PORTUGAL:
Gonçalo Nuno.

SANIDADE:
María Alonso.

CULTURA:
Xoán M. Estévez,
César López Pazos,
Manuel Vilar, Lope Gómez,
Óscar Losada, Gonzalo Vilas,
Xosé M. Eiré Val,
Xosé M. de Castro Errótegui,
Xesús González Gómez, Manuel
Rivas, Borobó.

LITERATURA:
André Luca

Fotografía:
Andrés Panaro,
Xosé Marras,
Voz Noticias.

Ilustración:
Xosé Lois, Pepe Carreiro,
Carlos Silvar, Gonzalo Vilas,
Suso Sanmartín.

Publicidade:
Carlos Martínez Muñoz

Xefa de Administración:
Blanca Costas

Subscriptions:
Lola Fernández Puga

Vendas:
Xosé M. Fdez. Abraldes

Redacción e Administración:
Rúa do Príncipe 22, baixo.
36202 Vigo
Apartado 1371. 36200 Vigo

Edición Electrónica:
www.anosaterra.com

Teléfonos:

REDACCIÓN:
(986) 43 38 86 - 22 24 05
Fax (986) 22 31 01
Correo Electrónico:
antpc@arrakis.es

ADMINISTRACIÓN. SUBSCRIPTIONS E
PUBLICIDAD:
(986) 43 38 30*

Imprenta:
E.C. C-3 1958

Depósito Legal:
C-963-1977

ISSN:
0213-3105

Non se mantén
correspondencia sobre
orixinais non solicitados.

Está permitida a reproducción
sempre que se citar
procedencia.

Fraga mostrouse trememente nervoso na noite electoral. En Madrid tentan tirarle o control do partido na Galiza. El maquina en adiantar as eleccións autonómicas.

X. MARRA

BNG e PSdG-PSOE chegan a un acordo para constituir
'maiorias estabeis' nos concellos

Triunfa a idea de maiorias progresistas para derrotar ao PP

• A. EIRÉ - P. CASTRO - P. BERGANTINOS - C. VIDAL - A. ESTÉVEZ

BNG e PSdG-PSOE chegaron a un principio de acordo para suscribir un marco político que marque as conversas para conseguir medio cento de alcaldías, co principio xeral de que seña alcalde o da candidatura progresista máis votada. Logo, nos distintos municipios, fixaran as condicións de cada pacto local. Tanto o PP, como diversos intereses, puxeron todos os medios para que o acordo non se materialice.

Fraga Iribarne comezou a ler os resultados das eleccións europeas apresentándos como un grande triunfo do PP, pero, ao chegar á cuarta formación, xa non soubo descifrar as siglas de CiU e, despois de trastabillar dixo "bueno, os cataláns". Nese momento deulle coa man a un vaso que tiña diante tirándoo. O vaso rachou. Fraga saltouse os demás resultados das eleccións europeas, obviando que o BNG conseguira un deputado europeu por vez primeira, e pasou a dar o de Vilalba, o seu concello natal e os de Miño onde verna. Mentre Cuiña Crespo recollía os anacos de cristal, Fraga rachaba o papel do resultados e tiraba os cachos, que voltaba a recoller Cuiña. Era a imaxe da noite. Ás veces, as atitudes son as que millor mostran os sentidos.

Rematada a rolda de prensa, Cuiña Crespo saía acompañado do conselleiro e voceiro gubernamental Xaime Pita a airearse pola rua do Hórreo compostelana.

O secretario xeral comentábase: "estamos nunha encrucillada".

Poucos minutos despois, Cuiña Crespo voltaba a pedirlle ao

PSOE a sua man para gobernar de ganchete nas cidades. Xan Blanco Rouco, ex alcalde do Ferrol, mostrábase disposto a pactar "con calquier grupo". Dósito Rodríguez, o grande derrotado de Compostela, demandaba do PSOE que o deixase "governar en minoría como fixeron eles hai catro anos". Javier Aréas alertaba en Madrid ao PSOE sobre os pactos co BNG, decíndolos que non sabían con que ían "chegar a acordos". O Martes 16 era Mariano Rajoi quen arremetía contra o PSOE pedíndolle que explicase "en toda España porque pacta co Bloque".

Pero as presións do PP non deron facer mella no PSOE. A sua executiva federal, reunida o luns en Madrid aprobaba, malaia as reticencias de Francisco Vázquez, para a páxina seguinte

Resultados Eleccións Europeas

	Deputados	1999	1994
PP	(27) 8.364.767	39,75	7.426.189 40,20
PSOE	(24) 7.420.035	35,26	5.665.537 30,67
IU	(4) 1.213.254	5,77	2.486.550 13,46
CIU	(3) 934.259	4,44	865.913 4,67
CE	(2) 676.287	3,21	(CN) 518.532 2,80
CN-PEP	(2) 611.801	2,91	(PEP) 239.339 1,29
BNG	(1) 347.205	1,65	139.211 0,75
EH	(1) 306.508	1,46	180.234 0,97

Nota: CN-PEP (PNV, EA, ERC e UM)

CE (PAR, PAC, CC e UV)

(1994) CN= Coalición Nacionalista (PNV, PAR, CG, UV, UM e CC)

(1994) PEP= (EA, ERC, ACC, ENE, TC e PNC)

Ven da páxina anterior quez e Rodríguez Ibarra, daba luz verde para que comezasen as conversas co BNG para chegar a acordos de goberno. O mesmo facía a executiva galega do partido. Pérez Touriño, o secretario xeral do PSdG-PSOE, rexeitaba categóricamente calquera acordo co PP "por ser antinatura".

Eleccións Municipais Galiza 1999

	Votos	Concelleiros
PP	709.870	2.183
PSdG-PSOE	394.941	860
BNG	290.092	586
DG	18.069	36
EdeG-OV	10.172	10
EU-IU	14.476	7

Xa antes Carlos Príncipe anunciara a súa disposición a pactar en Vigo. Contrariamente ao que difundiron medios interesados, Carlos Príncipe mostrouse disposto, desde o primeiro momento, en que alcaldía fose para Lois Pérez Castrillo, ainda que reclama que o goberno sexa paritario "dada a escasa diferencias de votos", así como a concillalía de urbanismo. Encarna Otero e Blanca Rodríguez tamén se mostraban dispostas a apoiar a Bugallo e a Orozco en Compostela e Lugo respectivamente. No Ferrol, Bonifacio Borreiros tamén afirmaba que non tiña reparos en entrar nun goberno con Xaime Bello. O único que semellaba máis reticente era Taboada en Pontevedra, secada pola súa posición máis feble ante Lores.

Comezan as conversas

Despois de contactos informais entre dirixentes nacionalistas e socialistas, o Martes 15 reuníranse

Pasa á páxina seguinte

As executivas de ambas formacións supervisarán o proceso

Acordo BNG-PSOE para que governe a lista máis votada

"Ambas formacións garantimos o apoio para a elección como alcaldía, nos concellos nos que nengunha organización obtivo maioria absoluta, ao cabeza da candidatura máis votada en cada circunscripción das respectivas organizacións". Con estas palabras recolle, o documento asinado polo BNG e o PSdG-PSOE, o acordo através do que se posibilita a formación de gobernos alternativos aos do PP nos concellos gallegos onde non acadou maioria absoluta. Un pacto que abre un proceso de negociación que concluirá o dia 3 de Xullo cando se constituirán as novas corporacións, elexendo para alcalde ao cabeza de lista máis votada de ambas formacións.

Co pacto subscrito polas delegacións de ambas formacións acádase o compromiso de apoiar á lista máis votada. Establecéndose ademais duas fórmulas posibles para garantir a estabilidade dos gobernos: ou pacto de coalición ou pacto de legislatura.

O modelo a seguir será decidido, concello por concello, polos grupos municipais. Abrese, polo tanto, un proceso de negociación sobre os programas apresentados por cada unha das forzas políticas para os distintos concellos, através do que se decidirán, segundo os casos, as fórmulas de xestión máis acaidadas.

Para supervisar o proceso de negociación, os responsables de Política Municipal de cada organización farán un seguimento e está prevista unha nova reunión a celebrar nas próximas semanas para avaliar os acordos.

A fórmula de encetar negociacións concello por concello explícase, segundo Xosé Manuel Beiras "dada a concepción que ten a respecto da política municipal o PSdG-PSOE, que é unha determinada en canto a metodoloxía e á maneira de veña". En todo caso, para os representantes nacionalistas que participaron nas conversas, a conclusión é que "esta fórmula é absolutamente correcta para o BNG, como acordo, como compromiso de garantía e como fórmula para pór en marcha

ese proceso", sinala o portavoz nacionalista.

Ademais, xa se chegue a pacto de goberno ou a pacto de legislatura, este debe basearse nun acordo sobre os programas. Neste sentido, Beiras especifica que "teñen que contrastar programas e ver que tipo de denominadores comunes hai para acordar un programa de síntese".

O certo é que "non quedan prefixadas, polo tanto, as liñas sobre as que deben encetarse

os acordos". Eso si, sempre partindo do criterio de que son imprescindíveis pactos de gobernanza que garantan a estabilidade dos distintos gobernos municipais. "Non establecemos ningún dictac aos grupos municipais de cada un dos concellos implicados, por parte das direccións das respectivas forzas políticas", di Beiras "pero si, estes criterios teñen que quedar claros dabondo xunto con ese compromiso de garantir a elección de alcalde da lista máis votada".♦

A. PANARO

Surprende a rapidez con que as delegacións de PSdG-PSOE e BNG chegaron a un acordo.

Un cambio cualitativo

A análise dos resultados leváns a váticas constatacións empíricas que reforzan algunas ideas preexistentes e, ao mesmo tempo, deixan sen validez outros discursos.

Entre as primeiras podemos ollar a pervivencia dun caciquismo que fai moi difícil desbancar do poder local a quien veu detentando o control municipal durante longos anos. Moitos destes rexedores proceden do franquismo integrándose na estrutura do PP através de UCD. A eles débeseles o grande auxe dos populares, pero tamén van ser o seu cabalo de Troia. Os resultados do Vicedo, Ponteareas, Sárria, Ordes, Tui... poñen de manifesto como estes alcaldes son capaces de gañar as eleccións sen o apoio do partido.

Tamén é significativo que nas eleccións locais a participación nos municipios rurais supere aos urbanos, contrariamente ao que sucede nas outras consultas electorais. Pero a presión exercida polos alcaldes en determinados concellos, que dificulta ou imposibilita a confección de candidaturas alternativas, ponse de manifesto de xeito cádimos en concellos como o de O Bolo no que, pésie a apresentarse únicamente unha candidatura, recontáronse 145 papeletas en branco ou nulas. Poderíase argumentar que eses cidadáns exerceron o seu deber cívico de votar. Pero non foi iso o que os levou ás urnas, senón que o alcalde non soubese que non votaban por el. Eses votos en branco terían chegado para conseguir dous concelleiros.

Os resultados rebaten a idea que, durante catro anos, se instalou en parte da sociedade galega: que o BNG medraba eleitoralmente a costa do PSdG-PSOE e de que os acordos entre ambas formacións favorecían aos socialistas. Pódese comprobar agora tanto en Vigo, Lugo, Pontevedra ou Compostela, que esta correlación non existe, senón que o nacionalismo sube roubándolle precisamente votos ao PP. Tampouco ao

PSdG-PSOE lle influion os pactos co BNG. Podemos comprobar como en concellos onde governaban xuntos, o PSOE seguiu aumentando concelleiros, até lograr a maioria absoluta, nalguns tan significativos como Vilagarcía, Carballiño ou Foz.

A caída do PSdG-PSOE en Moaña, Cangas e Bueu (non así en Marín), foi o que imposibilitou, precisamente, que o BNG seguisse mantendo as alcaldías no Morrazo, pésie a aumentar en número de votos e concelleiros.

Esta constatación, e a de que os acordos entre nacionalistas e socialistas poden arrebatarlle ao PP 29 alcaldías —23 para o PSOE e 6 para o BNG— demostra que triunfou a idea da maioria progresista para desputarle o poder galego á dereita. Idea que se reforza sobremodo se ollamos para as grandes vilas galegas onde o acordo deixa unicamente ao PP coa alcaldía de Ourense, perdendo as duas grandes apostas que fixera a dereita: a de Compostela, teima persoal de Fraga, e a de Vigo, aposta e debacle de Cuiña Crespo, así como as de Lugo, Pontevedra e Ferrol.

Como analisaba Mariano Rajoy despois das eleccións autonómicas, o retroceso que sofre o PP nas grandes vilas e o ascenso do nacionalismo presáxia non só un cambio electoral, senón un cambio social de más fondo calado. A pasada semana afirmábamos nestas mesmas páginas que os resultados municipais poderían traernos unha analogía semellante ás de 1931 no Estado español. A previsión cumplíuse. O PP triunfou, como daquela os monárquicos, nembarquantes os republicanos capitalizaron o éxito das grandes cidades, proclamando a II República. Foi o cambio.

Cambio que se verá reforzado con alcaldes progresistas, pois, tanto o anteriormente analizado, como o reparto de postos entre BNG e PSOE, Vigo, Pontevedra e Ferrol para os nacionalistas e Santiago e

Lugo para os socialistas, que tamén sairán beneficiados cos acordos no triple de alcaldías que o BNG, lima as reticencias que no PSdG-PSOE poderían ter a pactar co BNG se os resultados fosen outros e eles se encontrasen nunha posición de desigualdade manifesta.

Triunfa deste xeito, claramente, a idea dunha maioria progresista para derrotar ao PP e de que o BNG necesita do PSdG-PSOE para desbancar á dereita, polo que hai que considerar non só adaptados á realidade as análises do nacionalismo cando manifesta que o desplome do PSOE os perjudica, senón tamén as felicitacións de X.M. Beiras aos socialistas polos seus resultados eleitorais e a adverténcia que o BNG "non se apropiaría do éxito eleitoral".

Porque o resultado do BNG nestas eleccións foi todo un éxito. Non só por levar a bó porto a apostar arriscada de situar en solitario a Camilo Nogueira en Bruxelas, senón porque nos concellos aumentou o número de votos en case un 50%, sendo a única organización que tivo un ascenso tanto en votos como en concelleiros.

Mais estes resultados non agochan a debilidade organizativa do BNG. No rural, pésie ao medre e ao maior número de candidaturas presentadas, o BNG ainda ten dificultades electorais que venen dadas pola sua deficiente implantación. O maior número de votos acadado nas eleccións europeas (antes canto máis lonxana se ollaba a institución, menor era a adhesión ao nacionalismo) demostra que a sociedade galega simpatiza máis co BNG do que este é capaz de organizar. Situación que é lóxica nunha formación con crecemento importante, pero que terán que corrixir canto antes para que o cambio na Galiza sexa todo o amplio que require unha nova alternativa de goberno.♦

A NOSA TERRA

Ven da páxina anterior na sé do Parlamento Xosé Manuel Beiras e Pérez Touriño. Unha cita prévia na que acordaron comezar as conversas sen demora, fixando a primeira xuntanza para un dia despois, 16 de Xuño.

Touriño e Beiras reuníronse a soas na sé do grupo socialista. Deste xeito, o BNG non tiña repara en cederlle ao PSdG-PSOE a primacia, nas eleccións municipais. Nesta reunión constataron a coincidencia de criterios e condicións aprobadas por ambas organizacións, que teñen como eixos básicos a de evitar que o PP acade alcaldías onde non conseguiu maioria absoluta e a de apoiar para alcaldes ao candidato da lista progresista máis votada.

Xa o 17, Beiras e Touriño estiveron acompañados polos responsables de organización e política municipal de ambas formacións (Francisco García e Lois Obelleiro polo BNG e Antón Louro e Lago Lage polos socialistas). Nesta reunión discutiuose un marco político para o conxunto de Galiza, que será trasladado logo a cada concello onde sexa posible aplicalo, 29 directamente (7 alcaldías para o BNG, 22 para o PSOE) e outros dazanove onde terá que contar con outras candidaturas.

O fin dun período político

"O remate dun período político", con esta contundencia calificou o voceiro nacional do BNG, Xosé Manuel Beiras, os resultados do 13 de Xuño. Beiras considera que estas eleccións representan un punto de inflexión rotundo e claro manifestado polo retroceso do PP e o contínuo ascenso do BNG, que tería reflexo especial nas cidades.

Para Beiras é un triunfo das "forzas progresistas da sociedade e das suas variantes expresión políticas", situando, deste xeito, en primeiro lugar o protagonismo social á hora de provocar a inflexión "na loita contra a dereita reaccionaria do PP".

Pérez Touriño, pola súa banda, afirma que os resultados acadados polo PSdG-PSOE o pasado Domingo marcan "un punto de inflexión" na caída que viña sofrindo a sua formación. Resaltan que os socialistas non só aumentaron un 6% os votos a respecto das autonómicas de 1997, senón que superaron ao BNG en 100.000 votos, que os resituaría, segundo Touriño, como "a segunda forza de Galiza".

Desde o PP seguen a insistir que son os gañadores, pero, Javier Arenas recoñecía en Madrid que "a dimensión das nosas maiorías na Galiza non é en 1999 a mesma que en 1995". Mientras tanto xa se comenza a escutar dentro do partido voces que demandan a asunción de responsabilidades. Así o fixo Manuel Pérez, ex alcalde de Vigo, ao que parte dos militantes, incluído o candidato Corral, lle botan a culpa da derrota. Pero tamén Conde Roa. O dirixente compostelano retomou o discurso do último congreso do PP ao afirmar que "agora temos duas actitudes, ou tomar medidas ou pechar os ollos", criticando que a ala ruralista vai levar o partido a perder a maioria na Galiza.

Pasa á páxina seguinte

A CORUÑA				
CONCELLO	PP	BNG	PSOE	OUTROS
Abegondo	2.871 (11)	256 (1)	395 (1)	
Ames	4.362 (10)	1.686 (4)	1.554 (3)	
Aranga	1.417 (10)	-	275 (1)	
Ares	1.417 (6)	606 (2)	816 (3)	
Aitelxo	5.910 (13)	1.242 (2)	2.587 (5)	606 (1) Luces
Arzúa	2.514 (8)	1.435 (4)	337 (1)	
Baixa, A	2.305 (9)	536 (2)	472 (2)	
Bergondo	1.685 (6)	338 (1)	1.695 (6)	
Betanzos	2.607 (5)	884 (2)	4.355 (10)	
Boimorto	895 (7)	238 (1)	348 (2)	215 (1) DG
Boiro	5.331 (9)	2.610 (4)	2.668 (4)	
Boqueixón	2.191 (9)	226	665 (2)	
Brío	1.202 (4)	257 (1)	202	2.280 (2) CGI
Cabana	1.708 (6)	574 (2)	1.505 (5)	
Cabanas	449 (3)	200 (1)	1.021 (6)	277 (1) Indep.
Camariñas	1.705 (6)	356 (1)	1.788 (6)	
Cambre	1.799 (4)	1.103 (2)	3.957 (10)	478 (1) EdeG-OV
Capela, A	375 (3)	169 (1)	601 (5)	
Carballo	8.864 (11)	6.349 (8)	1.509 (2)	
Cariño	1.460 (7)	571 (2)	973 (4)	
Carnota	1.598 (6)	1.229 (5)	472 (2)	
Carrai	1.244 (5)	433 (2)	1.489 (6)	
Cedeira	2.271 (6)	1.956 (6)	326 (1)	
Cee	1.411 (4)	344 (1)	1.645 (5)	1.256 (3) Indep. Cee
Cerceda	1.209 (4)	279	2.564 (8)	436 (1) PINCE
Cerdido	723 (7)	201 (1)	106 (1)	
Cesuras	1.236 (7)	193 (1)	493 (3)	
Coirós	878 (7)	140 (1)	176 (1)	
Corcubión	226 (2)	638 (5)	269 (2)	
Coristanco	3.486 (9)	741 (1)	1.355 (3)	
Coruña, A	29.321 (7)	15.394 (3)	66.961 (17)	
Culleredo	1.929 (4)	1.321 (2)	5.405 (11)	
Cúrtis	1.075 (5)	-	574 (2)	
Dodro	1.142 (6)	360 (2)	685 (3)	
Dumbría	504 (2)	229 (1)	1.495 (8)	
Fene	1.502 (3)	3.804 (9)	1.214 (3)	1.053 (2) EU-IU
Ferrol	12.791 (9)	11.041 (8)	7.028 (5)	4.324 (3) Indep.
Fisterra	1.135 (5)	549 (2)	582 (2)	UC-CDS 509 (2)
Frades	1.642 (8)	215 (1)	365 (2)	FU 408 (2)
Irixoa	723 (6)	138 (1)	241 (2)	
Laracha	4.754 (11)	996 (2)	1.664 (4)	
Laxe	1.316 (6)	153	975 (1)	
Lousame	642 (3)	705 (3)	1.224 (5)	
Maipica	1.556 (4)	790 (2)	901 (2)	1.176 (3) AEMU
Marín	981 (8)	79	452 (3)	682 (1) AIM
Mazaricos	2.123 (8)	1.001 (4)	309 (1)	
Meiñor	3.034 (9)	894 (2)	293	858 (2) DG
Mesía	1.065 (7)	589 (3)	173 (1)	
Miño	1.595 (7)	394 (1)	348 (1)	5.725 (9) UN
Moeche	653 (6)	258 (2)	52	261 (1) EU-IU
Monfero	488 (3)	134 (1)	1.024 (7)	476 (2) EdeG-OV
Mugardos	1.261 (5)	638 (2)	739 (3)	303 (1) EU-IU
Muros	1.419 (4)	1.015 (3)	2.043 (6)	1.606 (4) CDI
Muxía	2.225 (7)	419 (1)	1.570 (5)	
Narón	4.176 (7)	1.878 (3)	1.338 (2)	
Neda	863 (3)	671 (3)	1.429 (6)	
Negreira	2.591 (9)	419 (1)	1.141 (3)	
Noya	3.934 (8)	1.383 (3)	2.925 (6)	
Oleiros	4.951 (8)	812 (1)	1.843 (3)	5.583 (9) AV
Ordes	2.068 (5)	1.823 (4)	477 (1)	3.221 (7) DG
Oroso	1.539 (6)	408 (1)	1.150 (4)	
Ortigueira	3.961 (10)	861 (2)	632 (1)	
Outes	3.364 (9)	738 (2)	712 (2)	
Oza dos Ríos	1.413 (8)	225 (1)	450 (2)	
Paderne	799 (5)	235 (1)	601 (4)	213 (1) CIP
Padrón	3.247 (8)	523 (1)	1.156 (2)	1.126 (2) CIPA
Plinio, O	2.303 (11)	358 (1)	350 (1)	
Ponteceso	2.815 (9)	575 (1)	955 (3)	
Pontedeume	1.659 (4)	845 (2)	1.419 (4)	474 (1) EdeG-OV
Pontes, As	1.332 (4)	3.277 (9)	406 (1)	1.118 (3) AEAP
Porto do Son	2.528 (6)	858 (2)	1.285	830 (2) IEP
Póvoa do Caramiñal	3.526 (10)	954 (2)	1.802 (5)	
Rianxo	2.049 (5)	1.192 (3)	3.624 (9)	
Ribadavia	8.621 (14)	2.447 (4)	1.993 (3)	
Rois	1.697 (7)	867 (3)	802 (3)	
Sada	3.369 (9)	429 (1)	1.190 (3)	1.994 (4) EdeG-OV
San Sadurniño	1.321 (7)	531 (2)	496 (2)	
Santa Comba	4.398 (12)	1.314 (3)	1.033 (2)	
Sanfizago	20.759 (11)	8.811 (5)	16.121 (9)	145 (1) AVS
Santiso	868 (6)	191 (1)	229 (1)	270 (1) DG
Sobrado	1.055 (7)	113	396 (2)	317 (2) DG
Somoza	942 (8)	-	111 (1)	
Teo	4.517 (10)	1.548 (3)	2.007 (4)	
Toques	933 (7)	-	243 (2)	
Tordoia	2.530 (10)	253 (1)	749 (2)	
Touro	1.199 (5)	231 (1)	147	1.723 (7) DG
Trazo	1.329 (6)	411 (2)	286 (1)	487 (2) ITRAZ
Vai do Dubra	1.921 (8)	230 (1)	1.038 (4)	
Valdoviño	1.200 (5)	402 (1)	919 (3)	858 (3) INVAL
Vedra	1.024 (4)	281 (1)	493	390 (1) UVDV
Vilarromar	573 (6)	184 (2)	105 (1)	
Vilasantar	695 (6)	217 (2)	148 (1)	
Vilamánzo	1.495 (3)	1.084 (2)	3.451 (5)	
Zas	1.467 (5)	451 (1)	206	2.050 (7) AIZAS

LUGO				
CONCELLO	PP	BNG	PSOE	OUTROS
Abadín	1.520 (9)	361 (2)	-	
Alfoz	1.178 (8)	138 (1)	341 (2)	
Antas de Ulla	1.524 (9)	179 (1)	216 (1)	392 (3) IB
Baleira	943 (7)	130 (1)	-	
Baralla	1.519 (7)	450 (2)	403 (2)	
Barreiros	1.448 (7)	503 (2)	507 (2)	
Becerreá	1.380 (6)	291 (1)	815 (4)	
Begonte	2.067 (9)	271 (1)	290 (1)	
Bóveda	963 (7)	265 (2)	243 (2)	
Burela	2.755 (10)	667 (2)	525 (1)	
Carballido	1.631 (8)	643 (3)	198	
Castro de Rei	2.020 (8)	1.158 (4)	382 (1)	
Castroviejo	811 (3)	456 (2)	1.046 (5)	
Cervantes	380 (3)	234 (2)	402 (6)	
Cervo	1.313 (6)	647 (2)	1.294 (5)	
Chantada	3.793 (10)	2.135 (6)	626 (1)	
Corgo, O	1.650 (7)	515 (2)	220	613 (2) DG
Cospeito	3.020 (11)	493 (1)	266 (

Ven da páxina anterior

Pero na dirección do PP mós-transe moito máis tranquilos e reparten as culpas entre todos. Unha persoa próxima a Cuiña Crespo afirmaba que se o secretario xeral tiña que assumir o erro de Vigo ao mudar a Pérez, Rajoi debería assumir o de Pontevedra ao manter a Pedrosa, Fraga e de Compostela ao teimar en incluir a Do-sito, Romai e da Coruña e Ferrol ao cambiar a Lendoiro e manter a Blanco e Cacharro e de Lugo ao sustituir a Xaquín García. De salvar, só se salva-ria Baltar".

Estes resultados levaron a que Aznar e Arenas se decidisen a facerse co control do PP na Galiza, que, segundo eles, agora andaba ao seu rumo. Pretender no só facerse coas cinchas, senón propiciar unha forte renovación. O nerviosismo de Cuiña e Fraga na noite eleitoral era xustificado e a mellor lectura dos resultados, "estamos nunha encrucillada", afirmaba o secretario xeral e, secadra ten camiños non agarrados.

Votos candidaturas europeas na Galiza

PP	740.654
PSOE	347.874
BNG	331.391
IU	16.678
EH	1.584
CIU	582
CN	516
CE	474

O voto das europeas

Significativo é o voto das elecciones europeas e a comparación coas municipais. O PP obtivo o 49,82% dos votos nos comicios ao Parlamento de Estrasburgo, pero só o 45,38% nas municipais. Tendencia que segue o BNG, mais lóxica ao non apresentarse en todos os municipios, pero moi significativa da apostila ideolóxica do seu eleitorado se comparamos os 290.092 votos obtidos nas municipais, cos 347.205 de europeas. O PSdG-PSOE, pola contra, manifesta a tendencia diferente, mellorando os resultados das municipais a respecto das europeas. Dado significativo tamén o da capital coruñesa onde a candidatura europea do PP obtivo 15.000 votos máis que a municipal. O PP tamén descendeu na porcentaxe de votos nas elecciones europeas a respeito de 1994. Daquela Matutes conseguiu o 54,58% dos votos e agora Loiola del Palacio tan só o 49,82%, polo que Galiza perdeu a sua posición de reserva de votos do PP que ostentou durante moito tempo, sendo superada agora por seis comunidades.

Democracia Galega a cuarta forza

Democracia Galega situouse na cuarta forza de Galiza ao acoller, sobre todo a alcaldes defenestrados polo PP. Acadou 18.069 votos, o 1,16% e 36 concelleiros. Democracia Galega foi a lista más votada en Ordes e Touro. En Pontevedra non conseguiu nengun concelleiro, pero si 22 por A Coruña, 8 en Ourense e 5 en Lugo.♦

Evolución do voto na Galiza (1979-1999)

	Xer.79	Aut.81	Xer.82	Aut.85	Xer.86	Mun.87	Europ.87	Europ.89	Xer.89 ^a	Aut.89	Mun.91	Xer.93	Aut.93	Eur.94	Mun.95	Xer.96	Aut.97	Mun.99	Eur.99
PP	148.139	302.475	489.355	512.114	504.623	456.698	513.744	313.124	517.795	583.759	570.417	734.203	746.961	624.761	757.025	806.846	793.427	709.870	740.654
BNG	63.446	62.076	38.615	52.565	27.076	59.421	45.525	38.671	47.722	105.703	109.144	126.254	268.248	131.361	208.152	219.043	297.981	394.941	347.874
PSOE	183.958	194.682	426.948	358.180	459.941	358.591	364.474	303.262	453.607	428.915	441.049	549.974	337.048	277.573	421.771	558.144	392.992	290.092	331.391

Acada un parlamentario europeu e 13 alcaldes, entre eles os de Vigo, Pontevedra e Ferrol

O BNG consegue o seu segundo millor resultado eleitoral

O Bloque Nacionalista Galego conseguiu nas eleccións municipais 290.092 votos, fronte aos 208.098 de hai catro anos, o que representa un 40% máis. Esta votación só foi superada nas pasadas eleccións autonómicas, ainda que tamén obtivo máis votos nestas europeas (347.205 sufráxios, deles 15.800 fóra do territorio galego) que nas eleccións municipais. En porcentaxe nas municipais pasou do 13,15% ao 18,54%, o que representa unha suba de 5,39 puntos, conseguindo representación en 244 concellos.

Pero este aumento eleitoral, que se pode considerar espectacular se se compara coas anteriores municipais, non ten unha plasmación real á hora de conseguir alcaldías, pois só conseguiu maioria absoluta en Corcubión, Fene, As Pontes, Allariz, Poio e Vilar dos Santos. Acadou maioria relativa en Rairiz de Veiga e foi a lista máis votada das progresistas en Carnota, Cedeira, Vilaboa, Pontevedra, Ferrol e Vigo.

Sen dúbida, son os resultados das cidades os que dan a verdadeira dimensión eleitoral do BNG, logrando arrebatarlle a alcaldía ao PP en todas as cidades menos Ourense (na Coruña segue Francisco Vázquez). Os pactos co PSOE daranlle as alcaldías de Vigo, Pontevedra e Ferrol.

Son tamén significativos os resultados das Pontes e Poio, municipio, o primeiro, onde foi desbandado por unha moción de censura e agora consegue maioria absoluta, e Poio, onde tamén consegue o nacionalismo ser maioritario despois de gobernar catro anos coaligado co PSOE. En Cedeira os conflitos mairisqueiros empurraron ao BNG cara a alcaldía e en Carnota pode voltar a recuperala, Mariano Abalo, quen afirma que "agora vaise ver que

X.M. Beiras e Camilo Nogueira non poden ocultar a súa satisfacción polos resultados.

A. PANARO

lla deron hai catro anos ao PP.

Pero a cara moura do BNG está no Morrazo onde perdeu tres alcaldías, as de Cangas, Moaña e Bueu, pésie a aumentar de votos e concelleiros, agás en Moaña. O PP xa era a força máis votada nestes municipios, pero o BNG governaba co PSOE en Bueu e Moaña e cunha ampla coalición cuatripartita en Cangas. O desplome do PSOE nestes concellos foi o que privou aos progresistas destas alcaldías. Acentuada tamén coa desaparición en Cangas de EU e tamén EG, así como a baixada da FFP que só consegue un concelleiro, Mariano Abalo, quen afirma que "agora vaise ver que

é a verdadeira oposición". Este resultado na península do Morrazo, que non se compensa coa alcaldía de Vilaboa nin coa do PSOE en Marín, pode impedir que se leven a cabo moitos dos proxectos que o nacionalismo puxo en marcha para esta comarca nos últimos catro anos. No aire está o que vai pasar co plano de reciclaxe de lixo.

O BNG entra na práctica totalidade dos concellos onde presentou lista, e aumenta de concelleiros naqueles que tiña representación. Ainda que hai cidades significativas como as de Padrón ou Cea e aumentos como o de Porriño, Chantada, ou na península do Barbanza.♦

Votos ao BNG noutras comunidades

Cataluña	3.937
Madrid	4.526
País Vasco	842
Andalucía	1.852
Valencia	725
Baleares	285
Castela-León	1.126
Castela-A Mancha	232
Extremadura	129
Aragón	158
Asturias	517
Canarias	790
Cantabria	143
Murcia	150
A Rioxa	65

Anxo Guerreiro, portavoz de EdG

'Teremos que facer unha reflexión profunda de cara ao futuro'

Os resultados das pasadas eleccións mudan o mapa político en moitos dos concellos. Como avalia este novo panorama?

Comeza a observarse un cambio de tendencia que se ve, sobre todo nas principais cidades galegas, onde o PP perde, ainda que sexa a lista maioritaria, e a esquerda é a más votada. Polo tanto, hai un cambio de tendencia que se concretará en governos alternativos progresistas como xa se informou por parte do BNG e do PSOE, co cal seis cidades galegas serán gobernadas por unha esquerda

plural e só a de Ourense polo PP, onde non se deu ese cambio de poder monopolista do PP. O que é certo é que cando comeza polas cidades, logo acaba por extenderse por toda a xeografía humana de Galiza.

Cal é o papel que xoga, neste panorama, EdG, tendo en conta os resultados eleitorais obtidos?

Nós sacamos uns resultados pobres, como é sabido. Algo que ten que ver co feito de que levemos anos e medio nada máis, logo dunha dramática ruptura con IU e iso leva un tempo

recuperalo e asentalo, ao igual que a propia identidade e a imaxe corporativa do partido. Pero naturalmente teremos que facer unha reflexión más profunda de cara ao futuro, sen que isto signifique unha desculpa ou xustificación.

A presenza de EdG no parlamento ven dada porque se presentou ás eleccións en coalición co PSdG-PSOE, tales son as relacións que se manteñen agora?

Loxicamente teremos relacións naqueles concellos nos que estamos xuntos. Nós xa temos

afirmado que queríamos gobernos conxuntos co BNG e co PSdG-PSOE. Veremos cal é a lista máis votada e tentaremos de ser colaboradores e participantes neses gobernos. A coalición foi para as eleccións autonómicas e nós cumplimos estritamente cos compromisos nos termos políticos e legais nos que asinamos esa coalición, non hai nada novo a ese respecto. Neste caso non houbo coalición porque non quixo o PSOE, pero mantemos unha política de colaboración co conxunto da esquerda que manteremos nos concellos nos que estamos representados.♦

Evolución do voto nas cidades (1991 - 1996)

	PP						PSOE						BNG					
	Mun./91	Xer./93	Aut./93	Eur./94	Mun./95	Mun./99	Mun./91	Xer./93	Aut./93	Eur./94	Mun./95	Mun./99	Mun./91	Xer./93	Aut./93	Eur./94	Mun./95	Mun./99
Vigo	51.716	73.555	69.657	58.107	69.095	50.572	46.622	48.513	26.905	22.063	37.890	32.304	6.215	13.399	29.300	14.913	19.061	34.107
Pontevedra	12.230	17.893	18.404	14.978	15.505	6.780	13.943	7.794	6.869	7.361	7.118	4.135	4.358	7.856	4.152	9.719	14.889	
Santiago	15.811	25.005	24.628	20.142	19.790	20.899	17.442	14.883	7.804	6.485	22.131	16.201	2.267	5.524	9.745	5.460	4.566	8.890
Ferrol	13.428	21.040	19.202	17.486	13.545	12.781	10.392	16.325	8.210	8.400	10.052	7.028	2.450	3.729	8.272	4.253	5.129	11.041
A Coruña	32.359	63.640	56.707	51.115	49.128	29.321	66.445	56.546	30.016	25.762	69.704	66.961	5.393	11.560	28.251	12.750	10.739	15.394
Lugo	16.231	23.490	22.610	20.126	21.718	19.000	9.452	15.519	9.320	8.053	8.943	10.411	2.880	3.324	8.865	3.805	6.750	9.346
Ourense	15.114	27.491	24.068	20.364	26.513	26.786	17.367	23.884	12.294	11.453	13.732	11.180	3.022	5.035	13.543	6.231	11.921	12.519

Aut.=Autonómicas Mun.=Municipais Xer.=Xerais Eur.= Europeas

Segue a ter más votos que BNG e PSdG-PSOE xuntos

O PP cae nas cidades e aguanta no rural

O PP perdia a maioria absoluta en Vigo, Pontevedra, e Lugo, así como a maioria relativa no Ferrol. En Compostela, apostou persoal de Fraga Iribarne, tampoco consegue a alcaldía. Nos outros concellos máis grandes de Galiza, que superan os 20 habitantes, tampoco conseguem a alcaldía, caso de Narón, Vilagarcía, Marin, Redondela ou Noia. Só os resultados do Morrazo os reconfortan en parte, así como Ribeira, A Estrada e Lalín.

Porque o PP, como alertara Mariano Rajoi despois dos comicios autonómicos, segue nunha tendencia cada vez máis marcada na que se lle distancia cada vez máis o voto urbano. Nen sequer en Ourense, a única cidade na que conseguiu maioria absoluta, consegue uns índices de apoio aproximados á media da provincia. O PP obtivo o 45,38% dos votos, pero nas cidades ficou a 7,5 puntos dese índice ao conseguir unicamente o 37,88%.

Máis a regresión nas zonas urbanas, o PP mantéñese grácia a bolsa de votos na zona rural, gobernando en solitario en 216 concellos, dous máis que hai catro anos. En Lugo perderon catro, na Coruña teñen un máis, en Ourense aumentan en 3 e en Pontevedra diminuen nun, por efecto, sobre todo, dos anteriores alcaldes que se apresentaron de independentes. En votos descendente de 757.724 de 1995 a 709.870 nestas eleccións, ainda que aumenta o número de concelleiros, pasando dos 2.183 a 2.232.

Cuiña afirma que el non é o único culpábel dos resultados do PP.

Voz Noticias

Na Coruña o PP perdeu a maioria absoluta en Bergondo, Cabaña, Cedeira (froito presumiblemente das cargas policiais contra os mariscadores) e Ordes, onde relevou a última hora ao alcalde. Pola contra conseguiu gañar en Ares, Arteixo, Muxía, A Pobra e Tordoia. En Lugo é significativa a perda de Monterroso, onde o Ixoneiro Pereiro deixou o sillón ao socialista Gato Soengas, Rábade e Sárria e O Vicedo a mans de independentes,

antes PP, e Lugo, Folgoso, Ribas de Sil e Triacastela a mans do PSOE. O PP recupera a absoluta en O Corgo, Mondelo, Návia e Ribadeo.

En Ourense só perdeu a maioria absoluta en tres concellos, Manzaneda, Viana do Bolo e Xinzo (por efecto tamén de desercións do PP), pero recupera Entrimo, Melón, Parado do Sil, Punxín, Toén e Verín, onde se voltou a agrupar a dereita.

En Pontevedra tamén lle pasaron factura os independentes saídos das suas fileiras. Así perdeu a maioria absoluta en Baiona, Ponteareas, Tui e Vilaboa. Perdendo tamén alcaldías como Redondela. Pero a sua ledicia foi a recuperación da maioria en Cangas, Bueu e Moaña (onde a consegue por vez primeira) onde xa era a lista máis votada pero non gobernable, así como en Sanxenxo, Soutomaior e Valga.♦

Emilio Pérez Touriño

'Temos que seguir traballando, queda moito PP que desmontar'

Como avalia os resultados?

Marcan unha perda de posicións do PP nos concellos e cremos que este é o comezo da sua costa abaxo. Por outra banda, o PSdG-PSOE gaña posicións e inicia un proceso de recuperación e de asentamento que precisaba. Somos claramente a segunda forza política no espazo municipal e nas eleccións europeas na Galiza o que nos sitúa como forza vertebradora das maiorias de progreso en moitos concellos e como a forza alternativa ao PP, ali onde non se artellen governos distintos do PP. Isto para nós é unha satisfacción, froito do traballo e do esforzo do conxunto da organización e fámos pensar que cando os socialistas traballan con seriedade e

rigor os cidadáns reciben as nosas mensaxes, as nosas propostas e nos apoián. Temos que seguir traballando, queda moita tarefa por diante, queda moito PP que desmontar e ainda que estes resultados inician o seu proceso de declive non podemos descuidar que se trata de unha organización forte en Galiza, cunha rede clientelar moi potente e que para desmontala vánios exixir moito esforzo. En todo caso, estamos seguros de que nun prazo de tempo curto vai perder máis do que perdeu nas municipais.

Que aspectos prioriza o PSdG-PSOE para acadar un pacto?

Os cidadáns votaron o pasado Domingo e queremos que o que

dixeron oriente a nosa opción política. Onde se expresaron en progresista, teñen que ter un alcalde progresista e o PSOE vai facer posíbel ese cambio. A continuación hai que garantir a estabilidade dese alcalde progresista, con seriedade e con rigor, e har que desenvolver políticas e programas e compete a ese ámbito a negociación deses programas de xestión ao igual que compete á esfera municipal ver como se lle da estabilidade a eses gobiernos. As posibilidades, diante desto, son conformar coalicións de governo ou establecer acordos pontoais ou de lexislatura. Esa é a tarefa que temos marcada por diante. O que si queremos deixar claro e firme é que os socialistas van apoiar as candidaturas progre-

sistas máis votadas, que os socialistas garanten a governabilidade dos concellos progresistas e que os socialistas, no ámbito municipal, manexarán os programas a desenvolver polos gobiernos municipais.

Cada concello é un espazo político con dinámica propia, con peculiaridades e con necesidades que hai que solventar e con problemas que son específicos. Por iso cremos que o ámbito municipal ten que xogar o papel que lle corresponde. Globalizar un pacto para Galiza sería negar a existencia do espazo político municipal. Nós somos un partido que ten unha componente municipalista forte porque somos un partido de esquerdas e desde os concellos fáise esquerda.♦

Obtén 32 maiorias absolutas e 16 relativas

O PSOE perdeu 27.000 votos a respeito das eleccións de 1995

O PSdG-PSOE conseguiu a maioria absoluta en 32 municipios, cifra idéntica á de hai catro anos, pero ampliou de 7 a 16 os concellos nos que é a candidatura máis votada, polo que pode conseguir as alcaldías con pactos. Ainda así sofreu un retroceso de 27.000 votos, o que representa o 6,3% a respeito de 1995. Na Coruña perden 18.000 sufráxios e 37 dos 369 edis; en Pontevedra son 5.700 votos menos e tan só 3 edis de 194; en Ourense 5.000 votos menos e 43 de 229 concelleiros; finalmente en Lugo a tendencia foi ao revés, aumentando en 1.600 votos, polo efecto da cidade, pois perdeu 4 de 155 edis. En total, o PSOE, cun cuarto dos seus votos conseguidos na cidade de A Coruña pasou dos 947 concelleiros de 1995 a 860 agora.

Os 394.941 votos conseguidos o 13 de Xuño representan o menor apoio ciudadán aos socialistas desde as eleccións europeas de 1989, cando só tivo 309.091 sufráxios, pero, daquela, a abstención foi dun 60% e, nesta ocasión non chegou ao 37%. Ainda así, a súa implantación no rural e o efecto Coruña permitelle superar ao BNG en case 100.000 votos, pero é a diferenza máis pequena entre as duas formacións nunhas eleccións municipais.

O PSOE conta con 11 maiorias absolutas na provincia de A Coruña, começando pola capital, con Betanzos, Cabanas, Cambre, A Capela, Cerceda, Culleredo, Dumbria, Monfero, Rianxo e Vimianzo, á espera do que ocorre en Laxe. Nove son os concellos nos que tivo maioria absoluta en Lugo: Cervantes, Folgoso do Courel, Foz, Monterroso, Negreira, As Nogais e Triacastela. Seis en Ourense: Carballiño, Castrelo do Val, Castro Caldelas, Rubiá, Trasmiras e Vilardebós. Cinco en Pontevedra: Caldas, Catoira, A Lama, Fornelos e Vilagarcía.

Perderon as maiorías de Neda, Touro, Lousame, Cervo, Pedrafita, Entrimo, Verea, Carballeda, Sanxenxo, Cuntis e Moraña. Os socialistas son a lista máis votada en Bergondo, Camariñas, Carral, Cee, Lousame, Muros, Neda, Vedra, Castroverde, O Barco, Petín, Verea, Cuntis, Moraña e Redondela.♦

Deputacións Provinciais

	PP	PSOE	BNG
A Coruña	16	11	4
Lugo	17	5	3
Ourense	17	5	3
Pontevedra	16	6	5

A. PANARO

Deputado do BNG no Parlamento Europeu

Camilo Nogueira

'A nosa presenza no Parlamento Europeu é un acontecemento histórico'

Unha vez confirmada a presenza do BNG no Parlamento Europeu comeza, para a formación nacionalista, o momento de pór en marcha o programa co que concorreu aos comicios. Camilo Nogueira, recién elixido eurodeputado, adianta que está previsto establecer para a semana próxima os primeiros contactos para conformar un grupo parlamentario integrado por forzas que representen ás nacións sen estado.

Unha vez coñecidos os resultados obtidos polo BNG nas eleccións europeas, o próprio portavoz nacional, Xosé Manuel Beiras recoñecía as dificultades que se albiscaban para acadar representación. Co escano xa asegurado, como se avalian eses resultados?

O BNG fixo unha aposta política de grande transcendencia, logo dunha valoración moi fonda da importancia que tiña estar no Parlamento Europeu, decidindo ir só. Fixémoslo porque considerabamos, e foi unha decisión que se adoptou por unanimidade, que o significado real da representación en Europa, sería entendida se procedia das raias da nosa nación, do apoio interno. O resultado final demonstrou que tiñamos razón, que éramos capaces de suscitar ese apoio, se se quer masivo, do povo galego, sendo sempre

conscientes de que o risco era moi elevado. Tanto é así que podía ser fixado o obxectivo de acadar uns resultados parellas nas eleccións municipais e nas europeas, pero se chega a limitarse a este obxectivo, que era atinxiébel, non o teríamos conseguido. Ao final, sobraronos perto de 40.000 votos. EH, por exemplo, sacou un eurodeputado con 310.000, se non me equivoco e ainda así, co apoio de 18.000 cataláns. Ou sexa, que dentro de Euskadi non tería sacado un eurodeputado, ainda tendo en conta que o apoio interno era moi elevado.

Tamén era posibel que se dese un importante grao de abstención para as europeas, á vista do descrédito xeral e o abstencionismo que se deu no resto dos países comunitarios.

O reto incluía facer unha espécie de pedagogía política interna no BNG e tamén no povo galego. Transmitir de forma nídia que necesitábamos unha voz propia en Europa que defendese os nosos intereses como nación. Elaboramos un programa para as europeas específico e esa pedagogía tamén deu resultado. De feito, moita xente reaccionou á nosa mensaxe ao igual que funcionou cando o obxectivo era acadar representación no Congreso. O que supón, en síntese, é un avance político subs-

tancial. Abrese un camiño novo, un punto de inflexión político que neste momento é sobre: conseguir o goberno de cidades importantes —imos gobernar, moi probablemente en cinco ciudades, en tres delas con alcaldes da nosa organización, o que abre unha fenda para a Galiza do futuro na que avanzamos nós e retrocede o PP— e xunto con isto a presenza no Parlamento Europeu, que é un acontecemento histórico.

Até que punto se van obter os resultados desexados, dado o artellamento do Parlamento?

Esta legislatura non vai ser igual que as demais. Ali comeza a medrar a conciencia de que se está representado por votación directa de todos os cidadáns europeus. Xunto con iso, nós incorporamos a idea de que temos unhas raíces nacionais e non estatais, no noso caso, ou non só estatais no caso doutra nación. Hai unha nación que sustenta á cidadanía e que lle dá sentido á diversidade europea e, polo tanto, a autoconciencia do Parlamento Europeu avanza cara a constitución dun organismo que teña unha certa soberanía no ámbito das competencias que lle correspondan á confederación europea. Alén diso, incorporáronse novas competencias, de tal maneira que non é ainda un Parlamento soberano pero tampoco totalmente inoperante.

Como se valoran as reaccións das outras forzas políticas, unha vez se coñecen os resultados acadados polo BNG?

A reacción dos partidos estatais foi moi negativa. Mesmo Loyola de Palacio, demonstrando unha ignorancia imprópria dunha ca-

beza de lista dunha opción política, tratou de quitarlle importancia aos nosos resultados dicindo que estávamos coaligados. Xa podía darlle un telefonazo a Fraga para enteirarse do que é o BNG. A forza política que o derrotou nas cidades galegas, pero que é descoñecida para unha representante política como ela. A respeito dos galegos saídos noutras listas, Manuel Pérez, Daniel Varela e Rosa Miguélez só coñezo as suas reaccións pola prensa. Así como na campaña se adicaron sistemáticamente a criticar á nosa opción, mesmo a atreverse a dizer que non saímos mala o que anunciamos os inquéritos, posteriormente a reacción foi cordial. Sendo consciente de que a voz propia en Europa vai ser o BNG, non parto de nengun tipo de sectarismo e se defenden aspectos que consideramos defendíbeis, non teremos nengun inconveniente para apoialas conxuntamente. Todo o contrario. Respostaria a unha estratéxia de responsabilidade e maduración do BNG que eu comparto por completo. En todo caso, terán que inventarse un programa, porque os seus non recollían absolutamente nada ao respecto.

Confirmada a sua presenza, cales serán os primeiros pasos a dar unha vez tome posesión do escano?

O traballo a facer é pór en práctica o noso programa, pero trataré de que as primeiras iniciativas respondan a esos problemas que se sinten hoxe como más acuciantes: o acordo da UE-Marruecos e con Arxentina, a posibilidade de que Astano sexa autorizado para construir buques, a cuestión da cuota láctea, o problema do emprego e a posibilidade de que se artelle un plano de emprego galego. Todo isto dentro dunha tendencia que coido imprescindible que é explicar ali o que é Galiza, diante dos membros da Cámara e dos distintos organismos administrativos, porque nunca foi explicado desde a perspectiva do nacionalismo galego e porque a miña, será unha voz nacional galega na vez de unha voz provinciana española, que son as que están ali feitas a escutar.

Déuse xa algún tipo de contacto de cara a formar un grupo parlamentario formado por forzas de carácter nacionalista?

A nosa intención primeira é facer un grupo cos representantes de nacións políticas semellantes ao BNG. É probabel que a semana próxima faga a primeira viaxe a Bruxelas para comenzar a establecer os contactos necesarios cos representantes destas forzas e tratar de conformal. Precisanse 14 deputados e deputadas e teñen que proceder dun mínimo de catro estados. Cantos máis estados participen no grupo, menos número de deputados se precisan para poder formalizar. Neste momento cremos que se pode acadar porque se incrementou a representación dentro coa incorporación do BNG, están os escoceses, o PNV, EA, ER, entran deputados do partido nacionalista de Gales e que non estaban e entran tamén representantes que teñen un carácter progresista semellante, non só en Flandes senón tamén noutros países, como Dinamarca...♦

P. BERGANTINOS

Futuro alcalde de Vigo polo BNG

Lois Castrillo

'A cidadanía confia no BNG como forza do cambio que necesita Vigo'

"A cidadanía de Vigo pasou factura ao PP por catro anos de goberno municipal que teñen levado ao concello a unha auténtica parálise administrativa, de ineficacia nos servizos e de ausencia de investimentos", explica Lois Castrillo, o concelleiro do BNG que apartir do 3 de Xuño vai ser novo alcalde da cidade. De feito no concello xa están a receber chamadas que o reclaman como novo rexedor municipal despois de que o Domingo 13 a formación nacionalista duplicara o número de concellos ao pasar de 4 a 8. Para a sua investidura contará co apoio do PSdeG-PSOE que perdeu un representante e queda con 7.

Lois Castrillo sinala que o ascenso do BNG demonstra a confianza da cidadanía no nacionalismo como "forza motriz do cambio que pide a cidade". Ao fio refírese a entrada da formación nacionalista no Governo de 5 das sete grandes cidades como un paso importante para o BNG facerse co Governo autonómico. "Estamos diante dun avance institucional do nacionalismo de carácter cualitativo. Imos abordar a acción política e a xestión de institucións que abranxen a un número de

povoación importante e que teñen un peso económico e social moi importante. Gobernar nas grandes cidades vai supor a aplicación práctica dos principios de progreso, democracia e benestar para os cidadáns que postula o BNG sobre capas de poyoación moi más amplas. Tamén se vai demonstrar que o BNG pode xestionar a rexir Administracións moi más complexas".

A respeito do pacto co PSdeG-PSOE, Castrillo opina que non van existir más dificultades que as propias deribadas de ser duas opcións políticas diferentes. "Se existe existe unha base programática comun, unha vontade de política de dirixir a acción de goberno encamiñada a incrementar a calidade de vida para os cidadáns, de afondar na democracia e de fazer que a cidade avance, non teñen porque existir demasiados problemas de goberno". Na búsqueda desa base comun o BNG vai priorizar eixos do seu programa como son, por exemplo, as medidas para democratizar o concello e que os cidadáns poidan participar das decisións municipais, de desenvolvemento local, de carácter social ou de promoción da cultura nacional.♦

A.N.T.

Próximo alcalde de Pontevedra

Miguel Fernández Lores

'As cidades governadas polo BNG van ser o trampolin para chegar ao goberno da Xunta'

Despois de doce anos como concelleiro, Miguel Fernández Lores vai ser o primeiro alcalde nacionalista de Pontevedra, unha cidade governada durante máis de sesenta anos pola dereita. "O ascenso foi progresivo. Levabamos tempo traballando cun grupo municipal forte e unha oposición séria. A xente confiou no BNG porque ofrecía alternativas fronte a un PP sen proxectos. No último mandato houbo un incremento de movilizacions cidadáns debido tamén a un fortalecemento do movemento asociativo e vecinal de base. Celebráronse manifestacións na rua reclamando un Campus digno ou protestando contra a empacara até que o 5 de Xuño se escoitou un berro colectivo que pedía un cambio de goberno para defender os intereses de Pontevedra e a comarca" explica o próximo alcalde de Pontevedra.

Nas pasadas eleccións o BNG conseguiu un 26% dos sufráxios converténdose na segunda forza municipal e nestes comicios apenas uns cincocentos votos separan á forza nacionalista do PP. "Un traballo directo cun

grupo municipal amplio e o fortalecemento da organización explican os resultados, as expectativas eran mesmo de ser a primeira forza pero a batalla foi desigual e ao final o PP utilizou todos os meios na súa man -Deputación, Xunta e Goberno Central incluídos- para cambiar a situación sen éxito" comenta Lores para quen os resultados destas eleccións demonstran que "houbo un cambio de voto, sobre todo nas cidades que é onde se producen os cambios sociais nun primeiro momento. Estamos diante dunha situación política distinta que ainda vai dar unha transformación más completa. Gobernar as cidades vai ser para o BNG un trampolin para conseguir grupo parlamentar nas próximas eleccións xerais e estar en disposición tamén de chegar ao goberno da Xunta".

O traballo que os nacionalistas desenvolvan nas cidades vai ser, para Fernández Lores "dunha grande importancia porque é más visíbel e ten maior trascendencia pública. A cidadanía vai poder ver os cambios e decatarse de que se pode gobernar dunha maneira distinta. Para o

BNG este é un feito histórico e un paso cualitativo importante".

A futura corporación pontevedresa estará formada por 10 concelleiros do BNG, 10 do PP e 5 do PSOE. Á espera dos acordos tomados a nivel nacional e establecer as bases de colaboración no goberno municipal co PSOE, Miguel Fernández Lores sinala que a execución dos "eixos básicos do programa do BNG que son democratizar a vida municipal, promover a participación social, mellorar a calidade de vida e traballar polo desenvolvemento económico e a creación de emprego darán un xiro á vida do concello". En Pontevedra elaborase un plano estratéxico que contemple un traballo vertebrador cos concellos vecinos para promover "a ordenación do territorio e as infraestructuras viárias e o desenvolvemento económico en sectores como comercio, hosteleiro, agroforestal ou marisqueiro. O concello ten unhas grandes potencialidades turísticas que hai que explotar e que teñen como focos de atracción a ría e o casco antigo que serán dous puntos de referencia no goberno municipal".♦

Próximo alcalde das Pontes polo BNG

Vítor Guerreiro

'Moitos vecinos achegáronse a nós tras a moción que nos botou do goberno'

Máis de tres mil votos foron os recibidos polo BNG das Pontes, dándolle á lista nacionalista a maioria absoluta para gobernar esta vila que supera os trece mil habitantes. Vítor Guerreiro é o novo alcalde. Repite experiencia xa que no ano 1995, con cinco concelleiros -agora nove- e co apoio do

PSOE, tamén acadou a alcaldía. A moción de censura non tardou en chegar, poñendo á cabeza do goberno aos populares. Guerreiro está convencido de que ese feito foi decisivo para acadar a maioria nas eleccións do 13 de Xuño. "Fumos medrando elección tras elección, pero chegar aos nove concelleiros

débese á moción de censura. Os vecinos decatáronse de que a moción non tiña nengun fundamento, que as promesas non se cumpliron e que a única intención era afastarnos a nós do goberno", sinala o novo alcalde das Pontes.

"Detrás da moción de censura, ha-

Será eleito alcalde de Ferrol polo BNG

Xaime Bello

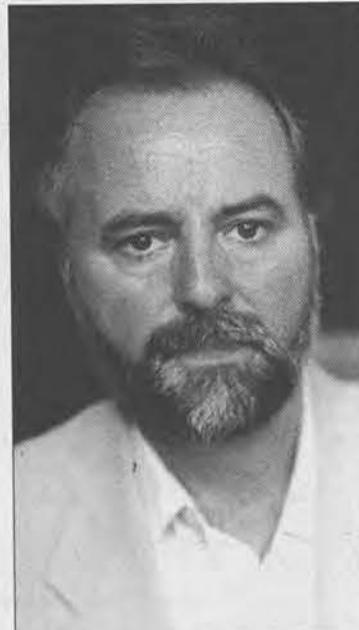
'Imos rexenerar o concello e oxixenar a vida municipal'

En Ferrol, a valoración do que vai ser novo alcalde, o nacionalista Xaime Bello, non pode ser outra que "moi satisfactoria". "O BNG é o claro gañador destas eleccións en canto a que é a única forza política que medra en número de votos dunha maneira notabilísima", explica. De feito esta formación amplia a súa representación en 5 concelleiros, pasando de 3 a 8, namentres que o PP que pasa de 8 a 9 perde votos. "Os resultados colóccanos, por mandato ciudadán, no deber de constituir un goberno municipal alternativo ao do PP", sinala.

Para Xaime Bello "do que se trata neste momento é de traballar co PSdeG-PSOE na constitución dunha equipa de goberno estable e na elaboración dun programa que rexenera a vida municipal e que mellore Ferrol económica, social e culturalmente". A aposta dos ferroláns polo BNG é, segundo o que vai ser novo alcalde, resultado da conxunción de varios factores. "Hai que ter en conta o traballo que levamos facendo en Ferrol desde hai anos, que provocou que cada vez sexan más as persoas que acrediten no noso proxecto, pero tamén a propia revalorización social e institucional do BNG no conxunto do país. Por outra banda, os últimos catro anos no concello foron un desastre desde o punto de vista político porque tanto o PP como no seu momento a coalición con *Independentes por Ferrol* degradaron moito a vida municipal. Na precampaña e na campaña electoral púxose de manifiesto que a cidadanía quería pasar páxina, superar a situación de insolvencia política que vivemos e abrir un novo ciclo no que o BNG sexa a forza determinante para constituir o novo goberno e así materializar as iniciativas do seu programa".

O reto de gobernar nas grandes cidades é unha situación novidosa para a formación nacionalista pero a que Bello se refire tamén como "un salto cualitativo importante que vai ser determinante no asentamento e na consolidación do BNG. Poderemos verificar e executar moitas das iniciativas que estivemos defendendo durante estes anos desde a oposición".

Bello aponta que despois das

A.N.T.

reunións oficiais entre responsables nacionais do BNG e o PSdeG-PSOE que comenzaron o Martes 15, o pacto de goberno vaise "desenvolver de xeito natural, con reunións no próprio concello nas que se porá de manifiesto o interese que temos todos en que prospere un novo goberno que rexenera o concello que oxixene a vida municipal. Este proceso non pode facerse de xeito precipitado –engade. Ordenar o organigrama municipal e encher de contido as políticas que se van desenvolver desde as distintas árees vai levar un tempo porque as duas forzas teñen que pór sobre a mesa os seus programas para buscar os puntos de encontro, os denominadores comuns e as ideas extratexticas que queren desenvolver".

E neste sentido o BNG quer priorizar as actuacións en árees como urbanismo, comunicacions e infraestruturas, cubrir as prazas vacantes municipais, que son máis de cen, ampliar os recursos económicos do concello ou facer partícipes aos cidadáns da vida municipal, entre outras. En definitiva, levar a cabo un "tratamento integral". "Un aspecto fundamental –conclue– vai ser a creación de emprego dentro do concello tendo en conta que as políticas de destrucción do tecido laboral en Ferrol foron unha constante durante os últimos 15 anos". ♦

bia intereses económicos. Estaban os cartos do canon enerxético e os do plano Miner. Nen a Endesa nen ao PP lles conviña que estivesemos governando As Pontes. Pero o povo pasou factura", comenta Guerreiro. Por unha banda, o novo alcalde sinala que a maioría absoluta dá seguridade ao BNG para desenvolver o seu programa de goberno; por outra, tende a man á convivencia co resto das forzas políticas. "Estamos abertos á participación dos outros partidos no concello, a consensuar as accións de goberno. Ademais, nas Pontes houbo grandes enfrentamentos por cul-

pa das persoas que non aceptaron nunca que chegaramos ao goberno. Nos votos que nos venen de dar o goberno hai o mandato implícito de acordar a convivencia", comenta Guerreiro.

O novo alcalde define á súa equipa como "un grupo de persoas preparadas para gobernar, bregadas, algunhas, no concello, e outras, no eido do asociacionismo, xa que a moción de censura fixo que xentes diversas achegáranse a nós". O mesmo Guerreiro leva na vida municipal vinte anos. Sobre cales son as intencións dos nacionalistas no goberno das Pontes, Vítor Guerreiro apunta a necesidade de "sacar á vila do pozo económico no que se atopa". "Temos que potenciar o polígono industrial, precisamos de infraestruturas e necesitamos que se cuantifique a deuda de Endesa coas Pontes, cumplindo así o que xa Martin Villa, o seu presidente, prometeu. Agora está recente o acordo entre Endesa, a Xunta e os sindicatos, polo que hai que puxar. O BNG sempre apoiou ao comité de empresa de Endesa e vai seguir nese camiño. Do plano Miner, localidades como Ponferrada e Puerto Llano reciben máis de mil millóns de pesetas; As Pontes, nen un peso", sinala. ♦

Vai ser alcalde de Lugo polo PSdeG-PSOE

Xosé López Orozco

'Lugo deixou claro que non quer a maioria do Partido Popular'

"O povo license deixou claro que non quer a maioria absoluta do PP e si un goberno de progreso e de coalición", afirma Xosé López Orozco cabeza de lista do PSdeG-PSOE en Lugo. Co apoio do BNG vaise converter no novo alcalde da cidade porque o seu partido pasa de 5 a 7, os nacionalistas situánsen como a forza con maior incremento de voto no concello e suben de 4 a 6 e o PP, deseñado polo presidente da Deputación Cacharro Pardo, asiste ao fracaso con máis trascendencia da provincia.

"Lugo deuse conta de que despois de vinte anos de goberno popular o desenvolvemento da cidade non arrancaba –explica López Orozco. Así o manifestou a xente o dia 13 nas urnas e o confirma agora na rua. Ao mellor é que só me cruzo con persoas que nos votaron, pero o que atopo son guíños e caras sorrientes, de ledicia polo que sucedeu o Domingo. É por iso que neste momento os partidos de progreso temos entre as mans un reto extraordinario".

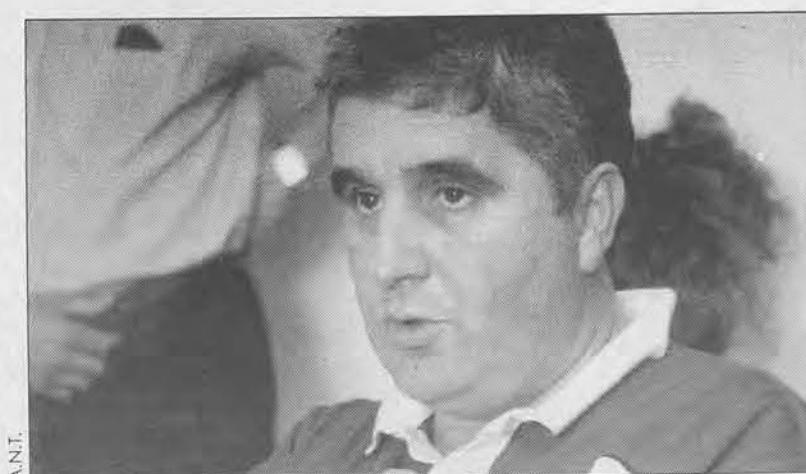
López Orozco califica de "productivo" o futuro pacto de goberno entre o BNG e o seu partido. "Os programas e as propostas

son moi semellantes. O modelo de cidade que ofrecemos pode ter diferencias, pero non son sustantivas. Tamén é moi importante a ilusión que se respira nas duas forzas políticas e que se puxo de manifesto nas conversas informais que mantivemos coa candidata do BNG, Branca Rodríguez Pazos e con outros membros da candidatura. Queremos responder ao reto de darse un cambio de talante ao Concello. Outra cuestión a ter en conta é o ánimo que temos por fazer un goberno para todos. Nun programa de rádio no que veño de participar coa candidata do Bloque, os dous coincidimos en que íamos gobernar para os empresarios, para os comerciantes, os traballadores, as mulleres, os mozos, os parados, para todos os lisenos".

A pouca distancia da casa consistorial, Cacharro Pardo (PP) seguirá a ocupar a presidencia da Deputación de Lugo. "Pola nosa banda a relación institucional vai ser de total cordialidade –mantén o futuro alcalde. Agora ben tendo en conta a exixencia de respeito á autonomía de ambas institucións. Total respeito, sometemento a unha persoa, nunca".

As prioridades de Governo deberán establecer, segundo López Orozco, entre os dous grupos políticos. "Recordando os debates da campaña eleitoral podo adiantar que coincidimos na necesidade de criar emprego, harmonizar e equilibrar os bairros, sobre todo o norte e o sur da cidade, democratizar o concello, que se converta nun edificio de cristal, facilitar a participación dos vecinos e ter un talante de diálogo coa cidadanía".

O cambio de goberno vaise producir nun momento no que a cidade está á espera de que o seu sino de identidade, a muralla, sexa declarada Patrimonio da Humanidade. "Tanto o Bloque como nós defendemos a conservación de toda a riqueza patrimonial da cidade e coincidimos na necesidade de reabilitación do casco histórico. Igual existe alguma diferencia nos medios, pero o fin é exactamente o mesmo. O legado natural en Lugo tamén é moi importante. Hai que ter en conta que o 80% do concello é rural, un medio extraordinario que, co Miño como eixo dinamizador, temos que pór en valor". ♦

A.N.T.

A militancia do BNG seguiu os resultados con expectación.

A. PANARO

Noite eleitoral do BNG

Organizados, cautos e con futuro

A noite comezaba lenta na sede nacional do BNG en Compostela. Pouco pasaba da hora de perche das mesas eleitorais cando os xornalistas de rádio e televisión reclamaban con urxencia as primeiras declaracions. O responsábel da campaña, Mário López Rico e o secretario de organización, Francisco García, saian prestos para atender as demandas dunha información que non querían aventurar. "Cautela" dícia García cando ainda a rádio gale-

ga teimaba en non darrillar aos nacionalistas o escano europeo. Aventurábanse máis á hora de estimar o grande éxito dos nacionalistas nas cidades. Pasaban xa das dez cando na sala dos xornalistas ecoaba un grande balbordo de palmas e gritos: o escrutínio das cen primeiras papeletas confirmaba a Camilo Nogueira como eurodiputado. Máis unha vez, López Rico e García –cumpridores e con chaqueta e garabata- comparecían diante

dos medios para agradecer "o traballo da militancia do BNG e de todos os colaboradores" e valoar de urxencia a "importante circunstancia de que o noso país pase a ter voz propia en Europa" diante de máis dunha trentena de xornalistas.

Os dados continuaban amoreándose. Camilo Nogueira, confirmado. Vigo, Ferrol e Pontevedra terían gobernos nacionalistas. Lugo, despois de voltas, perdía a

maioria da direita. Dositeo Rodríguez non ía ser alcalde de Compostela. Os monitores de televisión xa pasaran as roldas de prensa de Fraga e Pérez Touriño e os protagonistas da noite do BNG continuaban sen aparecer. Balbordo de novo na rua e cambio do punto de atención dos xornalistas coa chegada á sede de Xosé Manuel Beiras. Non é a primeira vez que o voceiro nacionalista é agardado á porta do coche con micros, cámaras e focos. Só despois das once e meia Xosé Manuel Beiras e Camilo Nogueira –os dous sen garabata- sentaban na sala de prensa despois de fundirse nunha forte aperta. Agora o voceiro nacionalista xa o podía dizer: "foi unha aposta enormemente arriscada. A do BNG era a única candidatura do Estado formada por homes e mulleres dunha soa nación e as regras do xogo da circunscripción única facían moi difícil conseguir escano. O éxito é rotundo". A cidadanía tiña confiado nos nacionalistas, ao dicer de Beiras, "como proxecto de país", e os resultados das cidades deixaban á vista que "o PP aguanta onde ten as redes caciquis". Camilo Nogueira agradeceu a confianza "da cidadanía e do BNG" e aventurou próximos éxitos na consecución de grupo parlamentar nas eleccións xerais e a presidencia do goberno para Xosé Manuel Beiras. Dixo tamén non ter reparos en ser o único deputado galego en europa, "os do BNG estamos afieitos a sachar en solitario", dixo, e ver como a semente prende. O xa eurodeputado despedíuse saudando un por un aos máis de trinta xornalistas que, pasada a meianoite, seguían no recinto.

Continuarían saudando, tanto Nogueira como Beiras, ao chegar case á unha da madrugada

á sala do Hotel Araguaney onde se celebraba a festa nacionalista de Compostela. A cabeza de lista, Encarna Otero, e os novos concelleiros recibían parabéns por ter pasado de dous a cinco representantes no concello más ambicionado polo PP. Máis de duascentsas persoas aplaudían os discursos, cantaban por veces e estaban ben atentos aos resultados que a televisión ia ofrecendo. Xosé Manuel Beiras tamén fitaba para os monitores. Aplaudiu cando se decatou de que o BNG entrara na corporación de Dozón e mesmo lle chamou a máis de un militante "perfeccionista" cando se queixaba do resultado dalgún concello con cativa presencia nacionalista. Rapaces de Galiza Nova abrían bandeiras nacionalistas para ambientar unha festa na que abondaban profesores e funcionarios. No piso inferior do hotel, na discoteca, todo estaba preparado para a festa local do PP que non se chegou a celebrar. Entrada a noite chegaban tres militantes, con escarapela popular á solapa, perguntando polo "defunto Dositeo". Laíabanse, animados eles e con certeza seguidores de M. Xesús Sanz, de que a sala parecese un "funeral" e que "a xente se derrumbase por nada". Eran os únicos que até esa hora entraran na ampla sala presidida por un atril do PP que ia quedar sen utilizar. Arredor das duas da madrugada o equipo da TVG comezaba a recoller os bártulos instalados na discoteca, sen captar nen unha toma do espazo baleiro. Confirmárase que Dositeo Rodríguez non ía asistir á reunión. O PP de Compostela quedara máis unha vez sen celebración. No piso de arriba, Encarna Otero anuncia que nas próximas chegaria "á alcaldía con Beiras de presidente da Xunta". ♦

'Estamos nas antípodas do PP', asegura Touriño

Satisfacción no PSdG-PSOE por superar con dignidade o exame eleitoral

E tal a influencia que poden ter as sondaxes pre-electorais, que sen querelo, os socialistas galegos acabaron por crer que esa noite se confirmaría a catástrofe. Pero como non foi tan espectacular como se esperaba, na sede do PSdG-PSOE os ánimos eran más propios dunha recién acadada mayoría absoluta que dunha forza política que, de feito reducida, porcentualmente, o seu apoio electoral na maioria das vilas. Só así se explican as declaracions que se foron sucedendo ao longo da noite.

Se o reconto comezaba con todas as posibilidades sobre a mesa e con más prevencions que disposiciones ao xúbilo, en canto sairon as primeiras sondaxes, nen sequer resultados oficiais, os ánimos se foron caldeando na sede socialista.

Tamén ali, á espera de valoracións políticas, os xornalistas facían tempo remollando a gorxa con augas minerais e bebidas refrescantes –nada de alcohol- e calmado o estómago con empanada e bocadillos para gustos variados.

Á contra dos populares, si se viu, desde o principio da noite eleitoral, un maior movemento e

unha evidente tensión á espera de que se fixesen realidade as previsiones de voto anunciadas.

Tal era a satisfacción que as suas declaracions non se fixeron esperar. Pasadas ás dez da noite xa comparecía Antón Louro, que facía as veces de portavoz, para amosar case tan exultante como o seu compaño de filas en Madrid, Ciprián Ciscar, os favorábeis resultados.

Segunda forza política

Pola sua banda non houbo reservas á hora de adiantar, antes de coñecer os datos ofrecidos polo Ministerio de Interior, que "os socialistas recuperamos posiciones nas municipais, ao quedar como segunda forza política". Mália basear as suas declaracions en simples sondaxes realizadas a pé de colégio eleitoral, é de especificar que, pésie todo foron más prudentes que en Madrid, onde xa aseguraban que "estamos gañando as eleccións" a pouco de ter comezado o reconto.

E mentres Louro se prodigaba cos distintos medios que demandaban as suas declaracions, por detrás Touriño lembrábase aquilo de que o PSdG melloraba por

momentos. O ambiente, sen lugar a dúbidas, era de satisfacción e realmente semellaba que estaban gañando as eleccións.

Un pouco máis avanzada a noite, pero sen facer esperar demasiado, era o próprio Emilio Pérez Touriño quem facía aparición para reiterar as palabras de Louro e, se cadra, facer algunhas apreciaciones a maiores.

Segundo o máximo dirixente do PSdG-PSOE, os resultados acadados demonstraban que os socialistas converteranse na "única forza que avanza e recupera de forma importante o apoio". Razóns de más para sentir satisfacción porque os votos obtidos "o PSdG volve ter representación en Europa".

A estas declaracions Touriño xa engadía unha primeira valoración das municipais, adiantando o "avance moi substancial dos candidatos do PSdG e a consolidación do voto socialista". Unha avaliacón que lle permitía asegurar que se colocaban como segunda forza política e como alternativa ao PP.

Ademais, os resultados teste-muñaban, ao seu entender "o declive e a perda de apoio por

parte do PP, que comeza a ser moi significativo". Por iso, á espera de ter más datos, ou o que ven ser o mesmo, dados oficiais cunha porcentaxe significativa de voto escrutado, o representante socialista comprometíase coa prensa a comparecer de novo un pouco máis adiantada a noite.

A seguinte en comparecer, para seguir facendo boca nos medios de comunicación, era Rosa Miñá, que viu facer unha análise dos resultados a nivel de estado e que mesmo poña en cuestión o papel do grupo popular europeu, un "conglomerado" de forzas "poco cohesionadas" e con escasa capacidade de actuación conxunta.

Era o seu xeito de minimizar o avance dos populares anunciadando pola cabeza de lista do PP, Loyola de Palacio. Ao tempo, a representante socialista adiantaba tamén o seu imminente ingreso nas Comisións de Pesca, Agricultura, Política Rexional e na de Muller, tratando de demonstrar que "traballarei desde Galiza e para Galiza".

Nas antípodas do PP

Cando a noite xa daba os seus

últimos coletazos Touriño cumplía o compromiso adquirido cos mémos e comparecía por última vez. As suas primeiras palabras reiteraban que o PSOE "se consolida" para entrar de cheo nos resultados municipais.

A vista dos resultados, o dirixente socialista asumía o papel do partido, que "terá que liderar o cambio progresista no conxunto dos concellos do país" e abria a posibilidade de pactos, iso si, "concello a concello".

De novo repasaba o retroceso dos populares e xa respondaba ás chamadas de Cuiña a pactar recién reiteradas por Fraga cun "en nome de todo o PSOE digo que nos atopamos nas antípodas do PP e somos alternativa de goberno e de oposición".

Unha forma de amosar o seu achegamento ao BNG en base a duas ideas que transmitiu de contado: "contribuir á estabilidade dos gobernos municipais" e constituir unha "alternativa" á dereita "desde unha óptica de progreso". Dese xeito, mentres o reconto seguía ainda facéndose público, o PSdG-PSOE daba por rematada definitivamente unha longa e dura campaña. ♦

Noite de reconto en Quintela de Leirado

• MANUEL VEIGA

Eran as nove e media da noite e Xosé António Pérez Cortés, alcalde de Quintela de Leirado desde os primeiros setenta, cando ainda era un mozo e non existía esa amoladeira de revalidar os cargos nunha furna, presenciaba en primeira fila o reconto de votos. Home chaparro, moreno de moita sega, vestia camisa azul e manifiá os brazos cruzados. A distancia entre el e os mazos de papeletas que se ían sumando non pasaba dos vintecinco centímetros. Lembrei aquela anécdota do ano 31, contada por Paz Andrade, cando un mercenario emilianista se botou en Pontevedra sobre un mensaxeiro que gardaba varios sobres de actas e fuxiu pola rúa Oliva, deixando a provincia cun deputado galeguista menos.

Pérez Cortés non debía ter, en cambio, idea de roubar nada. Non o necesitaba. Os votos que o presidente da mesa li cantando favoreciano case exclusivamente a el. O que tentaba coa sua postura, tan pegada á furna e tan suficiente, era quizás demostrar que alí, coma sempre, mandaba el. Demostráilo ás dúcias de veciños que arrodeaban o local electoral e que observaban o proceso desde portas e fiestras, a carón dunha rúa ateigada de veículos como no dia da festa maior.

Pola mañá xa facendeara ante unha candidata da oposición de tela feito desaparecer do censo: "Fodinte, non puedes votar!", exclamou nada más vela. "Esa é a sua teima —comenta logo a muller—. Non é polo voto, é para demostrar quen manda". Un pouco antes de que se iniciase o reconto un amigo do cabeza de lista do BNG, que se presentaba por primeira vez, aventurou: "Como non saia o Moncho, seguro que lle di: E ti onde ias? Morto de fame! Seguro que lle di iso".

A tea de araña

Pérez Cortés non só ostenta o cargo desde que os alcaldes eran nomeados a dedo, o que lle proporcionou unha forte ventaja inicial cando comezou a democracia, ventaxa moi marcada nun concello tan pequeno, onde o control duns poucos resortes decanta decisivamente o peso político, senón que desde aquela foi quen de tecer ao redor da sua modesta persoa unha tea empresarial e institucional que o mantén a salvo de toda competencia política.

Preside a mancomunidad, é proprietario dunha granxa de Coren e forma parte da directiva desta empresa alimentaria, ostenta un cargo de relevo en Caixa Ourense, preside a Sociedade Cooperativa Leirado-Textil, preside o consello de administración de Construccións e Promocións PEFEALSA, é dono dos locais onde están instalados a farmacia e un dos bares. Se a estas cualidades se lle suma o aserradoiro, propriedade doutro concelleiro popular, dedúcese que o 90% do emprego existente está nas suas mans.

Xosé António Pérez Cortés foi

alcalde por UCD, por CG, por Centristas de Galicia e polo PP e fala castelán só cando se pon nervioso. A anterior corporación estaba formada por oito concelleiros do seu grupo e un do PSOE que só intervui no primeiro pleno. "Ao cabo de cinco minutos o alcalde xa lle puxera as cousas claras. O home ten vários fillos e algunas dificultades económicas. Eu non estaba alí, pero imaxino o que lle dixo", comenta un veciño.

O reconto prosegue. Xa se coñecen os resultados da primeira mesa, onde PSOE e BNG non sacaron por xunto unha dúzia de votos. "É que alí vive a familia e os demais débenlle o posto de traballo", explica un interventor da oposición que ten marcado na ollada o convencemento de que o alcalde vai facerse cos nove postos da corporación.

Un candidato popular, bon paisano e de escasas convicciones conservadoras, pero con maquinaria nova na sua empresa gráfica a unha axuda do plano Leader, xestionada polo alcalde, parola cos nacionalistas que se apresentan por primeira vez. "O que la pasar en Redemuiños xa se sabía, o do PSOE díxome que ia sacar 30 ou 40...". Deixa a frase en suspenso como querendo dizer: que inocente! Támén foi correndo —engade— a buscar o carné de identidade dunha tía miña que nos vota a nós desde sempre". E outra vez a mesma expresión, propia máis do que se compadece dos problemas dun amigo que dalgún que pretenda bulrarse dun contrincante eleitoral.

O concello ourensán de O Bolo superou todas as marcas no que toca aos votantes en branco: 145 (15,32% dos sufragios emitidos). Cifra singular se se compara coa de concellos de similar tamaño, nos que o voto en branco non supera as duas dúcias.

A particularidade do concello oriental radica en que só contou coa concorréncia dunha candidatura: a do PP. Ben se

Xosé António Pérez Cortés é alcalde desde a ditadura. Hoxe é o membro do PP de maior peso na comarca.

Xoán, que así se chama o número un do PSOE, sustituiu ao cabeza de lista anterior. Viviu en Venezuela, como tantos outros veciños desta comarca, como Chamo (rapaz, en venezolano) dono do bar de enfrente ao concello que hoxe esgotará as súas existencias. Xoán é home capaz, pero está a asimilar mal o reconto. Nótase pola inactividade do seu corpón e se cobra polas bágoas que agroman mal reprimidas sobre o seu rostro.

'Ese Pepe, non debe estar'

En varios recantos hai voluntarios que suman nun papel os votos que van saíndo, anuncianos polo presidente da mesa. "Non debe estar ese pepe, que

moito chaman por el", bromea alguén por amolecer a tensión. A eses contadores acuden para consultar outras persoas que chegan de fóra e que transmiten o número aos demás puntos da rúa, ao bar e as casas próximas.

Non soan os mancontros. Nen os dos candidatos, nen os dos interventores, nen os dos simpatizantes. Xa a media mañán quedaron as pilas gastadas. Foi porque houbo polémica cos caxexadores e logo os votos dos residentes ausentes. Case todos os sobres viñan coa mesma letra e a mayoría con data posterior ao límite do 24 de Maio. Despois de varias discusións e de repetidas consultas ás res-

tas interioridades do sobre.

A mesma razón explica que esos 145 descontentos, suficientes para presentar unha candidatura de oposición e mesmo para obter case dous concelleiros, dado que a participación foi de 996 persoas, non o fixeran sen embargo. Quen se atreve a dar a cara nalgus dos feudos clientelares do PP, onde o control se exerce persoal a persoal? ♦

peitivas sedes provinciais e á Xunta Eleitoral, os votos entraron na furna. Hai unha papeleta que inclúe o nome dunha candidata do Bloque, escrito a man. Ao velo, o alcalde exclamou exaltado: "Ah! Así que vos tamén estivestedes a remexer por el!".

Até agora o reconto desta mesa, máis grande que a primeira —o concello só ten duas— ia favorecendo ao alcalde que de cando en vez bota unha mirada á sua redonda, sentíndose protagonista e como decindo: "Ainda que cometéstedes a infidelidade de presentar candidaturas contra mí, xa vedes o que pasa".

O BNG mantivo en secreto, até o último momento, que ia presentarse e sobre todo ocultou mentres puído a composición da sua lista. Ao PSOE o alcalde tumbou tres candidatos antes de que fose pública, os tres dependían laboralmente ou estaban ao alcance da man de Pérez Cortés. Unha vez coñecidas as listas e surprendido polas novedades, o alcalde enviou un telegrama á Irmandade Galega de Caracas, parecía un SOS: "Aquí hai varias listas, mandádeme os votos a mí".

'Xa temos oposición!'

O último tramo do reconto faille concebir esperanzas á oposición. Pérez Cortés decátase de que o resultado se lle está torcendo e sae do local. Volverá pouco despois, más serio. Os nervios tamén chegan aos candidatos socialistas e nacionalistas que merodean a furna. Pero os contadores voluntarios, que fan a sua lista de ouvido xa passaron o dato. Na rúa alguén, debruzado na xanela, lle comenta ao condutor dun coche: "O Bloque sae e o PSOE tamén". Estase corriendo a voz. Os veciños xa están seguros, pero os candidatos agardan un pouco máis.

Por fin chega o remate e o reconto: 548 PP, 80 BNG, 77 PSOE. Varios brazos saen ao corredor e sobre un papel, na parede, fan as divisões. Os estudantes de Socioloxía Eleitoral suspenden por cousas así, non imaxinarian a capacidade desta xente para aplicar a lei D'Hondt en décimas de segundo. Un home sae pola porta berrando: "Xa temos oposición!", coma se estivese a proclamar a República.

Os do PSOE satisfeitos a medias porque esperaban máis. Entre os nacionalistas, a Mari Carmen e a Belén chorán abrazadas. O Moncho parece que vai facer o mesmo, pero ten a desgracia de ser o cabeza de lista e o que terá que dar a cara. "Se vas chorar vai ao cuarto de baño, aquí que non té vexan", dille a Ana.

Unha migalha despois, nacionalistas e socialistas comparten champán no mesmo bar. O alcalde aproxímase á porta e diríxese ao xa concelleiro do Bloque. "Non dirás que non barremos? Maioría absoluta!", exclama con falsa euforia. "O que ganha de verdade, non sinte a necesidade de vir decilo", exclama alguén polo baixo. ♦

Os extraños votos en branco do Bolo

podería pensar que os non conformes con ela estaban abocados a ingresar a bolsa da abstención, que foi do 43,98%, no canto de tomarse a moléstia inútil de acudir á furna. Os que así suponían esquecen que os "compromisos" co alcalde obrigan a moitos eleitores a pasar polo colégio eleitoral, desse modo disumulan calquer sospeita de desafeción. Unha vez cumplido ese requisito, poden xa exercer a sua liberdade

A noite eleitoral provocou tensións na sede dos populares galegos

Fraga recoñece o fracaso nas cidades e ofrece pactos

As sete da tarde do Domingo 13 de Xuño, chegaban á sede nacional do PP, en Santiago de Compostela, os máximos responsábeis galegos do partido: o seu presidente, Manuel Fraga Iribarne e o seu secretario xeral, Xosé Cuiña Crespo. Ao pouco, un carregamento de comida se introducía no local. Era o adianto dunha noite que se anunciaba longa, como finalmente se confirmou. E é que os representantes do PP galego acabaron por ser os últimos en comparecer, ainda que ao final o fixeran para corroborar –sen máis convicción que a forza das suas palabras– que máis unha vez ganharan as eleccións.

Máis o movemento de coches oficiais e traxes azuis ser constante no exterior do local central do PP, o movemento na área de prensa foi escaso. Os representantes do partido non se deixaron ver até que se produciron as primeiras declaracions oficiais, pasadas as once da noite, e cando xa se comezaba a especular se comparecerían diante dos medios de comunicación ou non.

Tanto foi así que ainda que estaba anunciada unha primeira valoración a cárrego do portavoz parlamentario –o recién nomeado conselleiro de Presidencia en substitución de Dositeo Rodríguez–, Xaime Pita, contra as nove e media, esta nunca se chegou a producir.

Dese xeito, sen información algúha que ofrecer e cos pequenos monitores de televisión transladados pola TVG e TVE ou as rádios dos correspondentes das distintas cadeas, como única fonte de datos, os xornalistas trataban de pasar o tempo como podían. Entre outras cousas, dando boa conta do tan de moda *catering*. Isto é, pinchos variados, auga, viño ou cervexa.

Desaparecidos

Mentres, nos pequenos monitores podíanse ir comprobando os primeiros resultados oficiais das eleccións europeas e ao tempo, escutar as valoracions dos responsábeis políticos das distintas forzas concorrentes aos comicios. Contra as 22:30, Francisco García, amosaba a satisfacción do BNG polo escano obtido no Parlamento Europeu, pero do PP galego non se sabía nada.

Ao pouco, desde Madrid e xa con dados case definitivos, a propia Loyola de Palacio comparecía para transmitir os "excepcionais" resultados eleitorais. Entremontes, desde o PSOE, un exultante Cipriá Ciscar anuncia ba que "os socialistas estamos gañando as eleccións" a nivel de estado e Antón Louro, do PSDG-PSOE, con evidente alegría, reiteraba esas valoracions. Outravolta, do PP galego, nada, máis as televisións pedir de contínuo paso aos xornalistas enviados na sede nun intento de ofrecer a avaliacón dos máximos responsábeis políticos do Pazo do Hórreo.

Obviamente, as conexións eran

Estes tres animosos militantes do PP foron os únicos que se achegaron á discoteca de Compostela onde ian celebrar a festa. A. PANARO

imposíbeis. Sen máis información que a propia que ofrecía a televisión, ben pouco se podía contar. Até ese momento, as únicas valoracions que podería ter feito calquera dos enviados á sede popular cinguiríanse á calidade dos pinchos.

Sen embargo, a práctica desaparición física dos responsábeis populares permitía avanzar xa as primeiras leituras. Lonxe de poder dar saltos de alegria, o mantemento dos socialistas en moitos dos concellos e o avance dos nacionalistas –cun pé en Estrasburgo– demonstraba o retraimento do

PP. Se ben é certo que esos dados reflectían só resultados en base a sondaxe o reconto das europeas estaba xa completo e todo parecía indicar que a única alcaldía que mantinian nas grandes cidades era a de Ourense.

Comparecencia, ao fin

Asi as cousas, con todas as forzas políticas xa posicionadas, os responsábeis do PP non podían seguir atrincheados. Por fin, pasadas as once da noite, con Fraga á frente, seguido por Cuiña e Pita, produciuse a tan ansiada avaliacón.

Unha valoración escueta máis propia dun conselleiro do Interior que do máximo responsábel do PP. "Só me vou referir ás europeas, non imos contestar a outras cuestións", afirmaba tallante, antes de nada, Fraga, para seguir cun "confírmase a vitória do PP..." e rematar con resultados porcentuais, globais e por forzas políticas. Máis ou menos o que viña contando desde había unha hora a televisión.

Como novidade, a aseveración de que estamos diante dunha "vitória aplastante do PP" e de que tres dos candidatos galegos

Os xornalistas estiveron agardando pola terceira aparición que prometía Cuiña, pero non chegou a producirse. A. PANARO

que van nas listas populares, Manuel Pérez, Daniel Varela "e se me permiten, a miña filla", acudiron representación.

Logo diso, nada. Só unha última manifestación, para deixar claro o seu ánimo de non responder a nenguna das perguntas que se lle poidan fazer ao respecto, mesmo antes de que se chegaran a producir: "só respondo dos nosos resultados, non dos demás".

A tensión estaba presente. Víase que algo andaba mal no PP. Non se percibían sudores, pero case se podía prever que na sala do lado máis de un estaba a piques de derretirse. E con esa tensión polo medio, Fraga, seguido de novo por Cuiña e Pita desapareceron pola porta tan rápido como entraran.

Asumir responsabilidades

O que nun principio só podía intuirse corroborouse finalmente. Sen poder fuxir da evidencia, coas alcaldías de Ferrol, Lugo, Vigo e Pontevedra perdidas e sen ter chegado a gañar a de Compostela os tres representantes do PP tiveron que sair de novo a dar a cara publicamente.

Outravolta foi Fraga quen leu os resultados e de novo fixo referencia á avantaxe nas europeas. Pero como non se podía adiar o tema, tivo que entrar a saco nas municipais: maioria absoluta para o PP en Ourense, maioria absoluta para o PSOE na Coruña, o resto das cidades á espera do que resulte dos pactos e maioria "na miña vila de Vilalba" e en Miño, "onde paso o veraneo –xa teño ganas de chegar– mantívose a diferenza".

Unha forma como outra calquera de facer pública a derrota sen querer realmente reconcela. E de fondo a tensión, desta volta palpábel na propia figura do presidente da Xunta, que non podía agachar a sua insatisfacción.

Un Fraga que ia reducindo a anaqueños os papeis onde leva ba escritos os resultados e que acababa por rachar o vaso de auga que tiña na mesa dun manotazo perante as perguntas dos xornalistas. Un dilixente Cuiña que recollía os cachos de cristal da mesa e un silencioso Pita, que facía bulto pero non chegaba nen a dicer esta boca é miña.

A historia da noite remataba coa alusión aos pactos e cunha sentencia case que premonitoria: "o PP xa fixo unha declaración e como é natural está disposto a estudar, para a gobernabilidade, pactos que sexan convites e que os outros aceiten, sempre con partidos que se moen dentro do sistema e máis próximos, que teñan carácter constitucional. Os demás asumiran as suas responsabilidades". No aire quedou a quien se refería se ás outras forzas políticas ou aos dirixentes do seu propio partido. ♦

RAMON MACEIRAS

Blues do interventor novato

Tocoume o pasado 13 de Xuño a estrea como interventor nun colégio electoral de Santiago. Acudiu preto coa miña carpeta de administracións: censo da mesa, contavotos e manual do interventor. Ainda que era a miña primeira vez na Galiza xa fixen cousas semellantes noutros procesos eleitorais en Venezuela. E como xornalista fixen cobertura eleitoral en procesos comiciais presidenciais, lexislativos e municipais en Colombia e Venezuela. A maiores, fun testigo presencial dunhas eleccións para a alcaldía de Miami, no condado de Dade, no sur de Florida, Estados Unidos. Cheguei a pensar que me quedaba pouco por ver nestos procesos... Pero estaba totalmente equivocado.

O primeiro que choca é a aparición dunha nube de apoderados do PP revoloteando polas mesas, polos arredores do colégio electoral, presionando con miradas inquisitorias aos poucos eleitores que usan as cabinas de votación, cambiando de lugar as papeletas das cabinas, tratando de ocultar as doutras organizacións. Pero choca ainda máis que a xente colla as papeletas á vista de todos e que se poda votar con sobre e papeletas non oficiais, isto é, traídas da casa ou de onde sexa. En todos os procesos eleitorais dos que fun testigo, só se pode votar con material electoral oficial, suministrado na mesa de votación. E tamén en todos os casos que presenciei no pasado, o eleitor ten que emitir o seu voto en forma secreta dentro da cabina de votación. A presencia de persoas estranhas está proibida. Na mesa só está permitida a presencia dos funcionarios eleitorais e dos representantes das organizacións políticas. A figura do apoderado metomentodo non existe no mundo civilizado.

Pero ainda hai máis irregularidades. Sentado na miña mesa observei verdadeiras perversións. Chegan o pai, a nai e o mozo ou moza de turno. Entran no recinto electoral. O pai colle as papeletas da muller e do fillo, mete-as no sobre e dirixése con elas á mesa. Está de más dizer que o señor votou PP. O mozo de marras, que tiña 19 anos segundo puden compro-

bar no censo, estreaba-se neste da democracia limitándose a introducir na urna o voto que xa decidira o seu pai. Na mesa da que falo houbo 11 situaciones semellantes. Isto é, 33 votos para o PP.

A situación é realmente tristeira no caso das persoas maiores. Conto o caso típico. Home ou muller maior de sesenta anos que se achega á mesa e vai directamente a entregarlle o sobre ao interventor do PP. Cruce de miradas dramático, discurso paralingüístico, algo así como "vexa don fulano que aquí lle traío o meu voto... xa cumprin".

A presidenta da mesa tivo que actuar sempre para dizer que as papeletas debíanselle de entregar a ela. Situación indignante para unha persoa xa no final da sua vida. Que favores lle debía esta xente ao interventor do PP? Que mecanismo de presión foi exercido para aborregar a dignidade de homes e mulleres con tantos anos de vida? En total, contabilicei 25 casos destes na miña mesa.

Por último, está o caso de homes e mulleres maiores de 80 anos. Estes sempre viñan acompañados polo mesmo señor de traxe de seda verde, garavata *di giorno*, celular na man e porte de gran cacique da tribu. O tipido de marras traía sempre os sobre no bolsillo da chaqueta. Sobreiros inconfundible, xa que tiñan a marca de fábrica do PP. Conte 12 casos destos.

Ao final, 70 votos perversos para o PP. Na mesa da que falo o PP obtivo 160 votos. Esto quer dizer, que case a metade dos votos do PP nesta mesa nen foron libres, nen foron conscientes, nen foron democráticos... pero son legais e válidos.

Vai sendo hora de que esta monstruosidade cámbe. O voto ten que ser secreto obligatoriamente. Os porteadores de voto (apoderados) deben desaparecer como figuras eleitorais. É unha cuestión de sanidade pública.♦

P.D: A próxima semana prometo volver aos temas económicos. Disculpade a este interventor novato.

Medidas

Na comparecencia da noite eleitoral a Don Manuel notousele en demasia o cabreo. Tirou cun vaso, deu como perdida unha Deputación, rompeu en mil pedazos o papel cos dados dos comicios e marchou da sala de prensa máis descompuesto que un turista afectado por salmonellosis xacobeira.

Comezan a escoitarse as primeiras voces que peden explicacións e debate interno.

Tanto Romai como Cuiña teñen moito que rafiar. As cabezas cortadas reclaman da cúpula do partido remédios fortes para curar os danos directos e indirectos producidos.

As medidas correctoras van ser aplicadas sen dilación e xa circulan propostas de urxencia: Adiantar un ano as autonómicas e facelas coincidir coas xerais (aproveitarase o tirón estatal e gañariase tempo na loita contra o deterioro progresivo do repetido primeiro espada), facer un pacto á basca das forzas españolas contra o nacionalismo con manexo de pantasmas mete medo (balcanización, limpezas étnicas, radikais violentos, tolos de atar), tirar á paleira as fichaxes estrela e afianzar nos postos de saída aos que teñen poder real e controlan o voto electoral e dispuestos a deixar o escano para dedicarse *full time* a patear bairros e parroquias, recuperar a

vellas gloria que ainda gardan moito xogo nas suas botas (Victorino, Portoméñe, Sáinz, Albor), eliminar por completo os procesos selectivos obxectivos para cubrir postos nas distintas administracións, utilizándose fórmulas legais para abastecer de enchufados, prosélitos e axentes eleitorais as nóminas de organismos públicos, fundacións, entes e empresas municipais. Se a causa non se tercia, din os agoreiros, a equipa Popular recuperase da debacle do 13-X.

Contrastan estas rápidas manobras coa calma e defectos de visión que se observan noutras forzas políticas. Houbo conxelación do voto rural, retroceso en Concellos nos que era de esperar algo máis dada a entidade e peso específico dos cabezas de lista, castigo aos paracaidistas de fin de semana, pouco recoñecemento aos candidatos con cargos duplos, apatías notables, clamorosas faltas de colaboración, renúncias a contar con oradores de distinta corda, pouco interese da xente nova en deixarse ver con xente de idade madura, e pertinaces recuncamentos en cuarta convocatoria coa mesma intensidade de voto desde hai tres lustros.

Satisfetos si pero cun ollo posto nas medidas a tomar, nuns casos e noutras. Agora é o nacionalismo o que empeza a ordenar.♦

Avance cualitativo

MANUEL CAO

Os resultados do 13 de Xuño han modificar sustancialmente a dinâmica política na Galiza como consecuencia do avance espectacular dos grupos de oposición frente ao poder hexemónico dos grupos hoxe nucleados en torno ao Partido Popular. Véxamos:

1.- O paso cualitativo dado pola oposición nas principais cidades desartella boa parte das plataformas de poder das que se valía o PP para dominar a sociedade galega. Neste sentido, o intento de trasladar ás cidades o modelo rural clientelista e opresor nas suas variantes Romai ou Cuiña saldouse cun claro fracaso. Por agora, a vitalidade das nosas cidades ainda non traga un deseño económico e político que prioriza o sometemento e control da sociedade de civil sobre a creación de actividade económica nun contexto de democracia social. Só o cancro Baltar permanece nunha sociedade esnaquizada e xa sometida a metástase de xeito que só a presión do exterior e o paso do tempo activará os cambios.

2.- O equilibrio de forzas entre os partidos da esquerda favorece o artellamento dos pactos e reforza a tendencia a traballar pola hexemonia social e política conxunta en lugar de enzoufarse, como noutras épocas, en liortas destrutivas polas migallas do poder. O sostento do PsdG-PSOE no poder local ten unha base histórica e o cambio na cúpula dirixente galega pode activar, por fin, a loita polo poder autonómico e o final das maiores conservadoras.

3.- O avance cualitativo do nacionalismo nas cidades permitirá estruturar grupos de goberno e acadar experiencia na xestión económica e social das colectividades más dinámicas e importantes da nosa terra. Esta laboura non será doada pero é esencial para encarar con éxito unha xestión de goberno eficaz e útil para solucionar os graves problemas económicos e sociais do país. Ao tempo, o poder nas cidades exercerá un efecto demostración sobre as xentes de vilas e aldeas esburacando as redes clientelares construídas con mimo e maldade radical polo poder establecido.

4.- O dualismo campo-cidade ou rural-urbano, se existe, ten as suas principais manifestacións no proceso político. Velai o comportamento eleitoral diferenciado de universos tan próximos e tan lonxanos á vez no que, quizais, a variante clave sexa o tipo de relación económica e persoal coa actividade da Administración Pública xunto cunha maior desinformación e falta de privacidade social resultado da presión estrutural opresiva do poder político. A materialización destas diferencias obsérvese na existencia social de eleitores súbditos dun alcalde-cacique frente aos eleitores cidadáns usuários e financiadores de bens ou servizos públicos xestionados polas diversas institucións públicas.

‘O equilibrio de forzas entre os partidos da esquerda favorece o artellamento dos pactos’

5.- Finalmente, pero o máis importante, estas eleccións déronlle a Galiza voz propia en Europa que obrigará a outras voces saídas daqui a non esquecer para nada e en ningún momento os intereses do noso país. O grande activo político que supuxo para Galiza ter dous Deputados en Madrid foi captado sabiamente polo eleitorado mediante a votación disímétrica na dobrada elección. O máis valor atribuído á representación na UE é un indicador das lagoas que na política interna e local debe superar o nacionalismo.♦

A Coordenadora teme unha política de feitos consumados de Augas de Galiza para indemnizar en lugar de devolver os terreos

A Garda Civil impede a ocupación das fincas do encoro do Úmia

Na tarde do Martes quince de Xuño a Garda Civil impidiu o acceso da maquinaria de Dragados ás fincas do encoro do Úmia que non foron exproprias conforme ao procedimento legal e que teñen que ser devoltoas aos seus propietarios. Ao principio do dia, a mesma Garda Civil protexera a ocupación que levaran a cabo as mesmas máquinas, pero a Coordenadora Anti-Encoro entregouelle unha sentencia do Tribunal Superior que obriga á devolución das fincas. Estudada a sentencia e consultados os superiores, a Garda Civil pasou a defender a propriedade das fincas e a impedir o acceso da maquinaria.

Durante toda a campaña eleitoral as máquinas estiveron paradas, pero retomaron a sua actividade o Martes 15 de Xuño, intentando entrar en fincas cuxa ocupación non se axusta a direito, segundo unha sentencia do Tribunal Superior. Os veciños dos tres concellos afectados polo encoro do Úmia estaban pendentes desta maniobra porque, en palabras de Paloma Fernández, da Coordenadora, "rematadas as eleccións xa non importaban as fotos". Deste xeito, as máquinas apareceron por sorpresa na parróquia de Grixón, en Moraña, e os veciños chamaron á Garda Civil para defender as suas propiedades. As forzas da orde en principio protexeron a presenza das máquinas, pero coa documentación mudaron de atitude.

Ademais, protexidas pola Garda Civil, as páxas excavadoras de Dragados entraron nas fincas sen ocupar legalmente por Augas de Galiza, contraviviendo a sentencia do Superior que decretaba á devolución aos seus propietarios orixinais. O procedimento para expropriar, que foi incumprido, obriga a realizar a

As obras estiveron paralizadas durante a campaña para que as protestas non afectasen ao PP. Na foto, pancarta sobre unha ponte que resultará asulagada.

ocupación conforme a direito, é dicir, coa presenza dun funcionario municipal e a sinatura do propietario.

Atender os requerimentos xudiciais

Inicialmente, os veciños amosaron a sua sorpresa pola actuación da Garda Civil do Martes quince, protexendo o acceso da maquinaria que ia preparar as fincas para o encoro. A consecuencia da presenza das forzas de orde, a veciñanza púxose en contacto coa Coordenadora Anti-Encoro, que valorou a posibilidade de denunciar, pero que non pudo facelo porque tería que apresentar denuncia ante a Garda Civil,

cando foi esta mesma institución a que tutelou a ocupación. Ante imposibilidade de denunciar, a Coordenadora levantou acta notarial para apresentar unha reclamación de urxencia ante o Tribunal para que Augas de Galiza e a construtora executante das obras atendan os requerimentos xudiciais.

O auto do Tribunal Superior ordenou a devolución de todas as fincas ocupadas ilegalmente nas que ainda non se produciron obras, sen prexuízo do que poda determinar o Tribunal Supremo, órgano diante do que a Xunta presentou recurso, malia afirmar que a sentencia do Superior dáballe a razón.

Dos 1.475 terreos expropriados, só trescentos foron vendidos, os restantes haberán de ser devoltoas. Para a Coordenadora, a política da Augas de Galiza de invadir terreos e realizar obras trata de levar a cabo feitos consumados, para que a sentencia do Tribunal Supremo, en lugar de obrigar a devolver os terreos, decrete a indemnización xa que estes xa estarian ocupados e con obras realizadas no seu interior.

En tanto non se produce o fallo do Supremo ou mentres Augas de Galiza incumpra o auto do Superior, os veciños afectados polo encoro seguirán a montar garda para impedir que as máquinas accedan ás suas fincas.♦

Primera Linha promoverá a creación dunha frente independentista

Primeira Linha ven de decidir a creación dunha frente de liberación nacional que agrupa as diferentes organizacións independentistas do país. É por iso que a maioria dos membros deste partido que militaban no BNG abandonarán esta organización.

No I Congreso de Primeira Linha, celebrado os días 5 e 6 de Decembro, os seus militantes analisaban a necesidade de vertebrar o "independentismo comunista e revolucionario". N aquel momento, deixaban en mans do Comité Central a decisión de "no momento oportuno" pedir o seu recoñecemento oficial como colectivo dentro do BNG. Agora anúncian que os seus membros abandonan a mi-

litancia no Bloque para impulsar unha plataforma que agrutine ao movemento independentista que postulan organizacións como a Asemblea da Mocidade Independentista e a Frente Popular Galega. Critican do BNG o seu "burocratismo e debalar á direita" e denúncian dificuldades para traballar no seu seo.

Primeira Linha, organización que se define como revolucionaria e partidaria da independencia e do socialismo, constituise o 1 de Maio de 1996 e dábale a coñecer publicamente o 25 de Xullo dese mesmo ano, datas nas que, por outra banda, tamén celebraba a súa assemblea constitutiva a AMI. Daquela Carlos Morais, o seu secretario xe-

No documento de *Bases Ideológicas*, elaborado hai tres anos, Primeira Linha apontaba que o seu obxectivo era o de reforzar a esquerda e independentista da frente e criticaban a falta de procesos mobilizadores na práctica do BNG que calificaban de moderada.♦

Congreso de Primeira Linha celebrado o pasado Decembro.

O Governo admite que as autovías galegas están por rematar

Trinta quilómetros de autovías galegas ainda están pendentes de entrar en servizo, segundo sinala o Governo en resposta a Guillermo Vázquez, deputado do BNG no Congreso. Da Autovía do Noroeste, está pendente a entrada en funcionamento dos cinco tramos de Pedrafita, para os que o Governo prevé o remate no cuarto trimestre do ano 2000. En contraste coa mensaxe da Xunta de que as autovías estaban rematadas antes das eleccións, Fomento tamén reconoce que da autovía Rías Baixas están pendentes quince quilómetros por concluir entre os tuneis da Canda e do Padornelo, "por onde se circula por unha estrada".♦

Educación aceita a demisión de 24 directores

A Consellaria de Educación aceitará 24 das 110 demisiós presentadas polos directores de ensino medio. Así o anunciou o conselleiro Celso Currás no Parlamento o Martes 15 de Xuño, quen tamén insistiu en que a partida para gastos de funcionamento dos centros é suficiente. Os membros da Asemblea de Directores de Institutos de Ensino Secundario teñen denunciado que o Executivo estaba esperando até que rematou o prazo de presentación de candidaturas para as equipas directivas dos centros, para anunciar as demisiós aceitadas e así poder nomear os novos cargos "a dedo".♦

A Xunta pecha o parque temático de Ferrol que Cuiña inaugurou en campaña

Coa xustificación de que os centos de persoas que acudiron o 13 de Xuño a Aquaciencia desbordaron toda previsión, a Xunta ordeou o peche deste parque temático, inaugurado por Xosé Cuiña na campaña electoral, acompañado polo alcalde en funcións de Ferrol, o popular Xoan Blanco Rouco. O Xoves 10 de Xuño, o conselleiro de Obras Públicas, inauguru unhas instalacións que xa levaban máis de seis meses concluidas pero que non tiñan asignada nin dotación económica nin persoal laboral nin obxectivos. Aquaciencia, cuxo fundamento consiste en amosar aos escolares o aproveitamento da auga, requiri un investimento de 200 millóns de pesetas. A oposición tachou a abertura do parque, agora pechado, de oportunismo eleitoral.♦

A. PANARO

Estudantes da Facultade de Medicina estanxe a mobilizar

en contra do decreto do Ministerio de Sanidade que equipara os médicos *mestos* aos especialistas que teñen acadado o seu título através do MIR, e dicer a formación post-gradual que se realiza na sanidade pública. Con esta medida do Ministerio aquelas persoas que exerceron a especialidade de medicina familiar e comunitaria na sanidade pública sen ter aprobado o MIR, pero tamén aqueles que traballaron en consultas privadas ou que realizaron masters quedarian equiparados aos especialistas sen necesidade de aprobar o sistema de formación postgrauado coñecido como MIR. Na foto, protesta feita diante do Parlamento o pasado Xoves 10 en Compostela ante unha medida que na práctica supón deslexitimar a sanidade pública como entidade formadora unha vez que se remata a titulación.♦

PUCHEIRO

Fichar xogadores para a televisión

Os xogadores de fútbol fichanse "polas súa calidade e pola súa nacionalidade". Son palabras do presidente do Barcelona, Josep Lluís Núñez na presentación de Frédéric Déhú, un defensa francés procedente do Lens. Núñez insistiu, de xeito especial, na nacionalidade de Déhú porque, segundo a súa afirmación, "á hora de fichar hai que ter en conta a procedencia do fútbolista para captar a máxima audiencia televisiva". Núñez tamén recoñeceu que Francia "é moi importante no mercado televisivo".

Estas declaracions son as primeiras nas que un directivo do fútbol recoñece que existen outros criterios más aló dos puramente de calidade deportiva á hora das fichaxes. Tese que foi difundida por vez primeira desde estas páginas hai catro anos, explicando a correlación entre a mercadeo de xogadores que realizaba o Deportivo da Coruña e os intereses de expansión de Canal+. Moitos destes xogadores non sequer permanecían no Deportivo sendo cedidos, pero permitian acordos con televisións arxentinas, portuguesas, brasileñas, francesas ou marroquinas.

A maior parte dos orzamentos televisivos están sendo aportados nestes anos polas canles de pago. O Barcelona está a negociar 13.000 millóns de pesetas por tempada nun contrato con Via Digital. Núñez recoñece que existe "unha guerra das televisións por adquirir os direitos do Barcelona". Recoñeceu tamén que a planificación do clube se realiza tendo en conta que Alemania, Francia, Inglaterra e España son os estados que contan "con maior potencial de audiencia televisiva".

En Italia os clubes máis importantes están a chegar a acordos de 20.000 millóns por tempada coas televisións por pagamento, sen que se retransmita nengún partido que non sexa por esta modalidade. Por iso son posibles fichaxes coma o de Vieri por 8.500 millóns de pesetas. Deste xeito os clubes pasan a depender, totalmente, do mercado televisivo de pago. Hoxe as distintas televisións de pago están ainda asentando, collendo mercado, polo que, malia as cuantiosas perdas, arríscanse a realizar eses fabulosos desembolsos, ainda que non se vexan compensadas polos abonados. Os problemas van chegar cando as televisións de pago se fusionen nunha só, como vai impor a lóxica do mercado. O fútbol pode quedar totalmente en bancarrota. Pero, mentres tanto, vanse ir dando pasos graduais para adaptar este deporte a a propia competición ás apetencias do medio televisivo. As regras poden cambiar en función das cámaras e da audiencia. O espectáculo futbolístico xa non se fai en relación coas bancadas, senón cos medios, especialmente a televisión.♦

A Xunta recoñece que non se cumplen os mínimos de ensino en galego

A Xunta ven de admitir por vez primeira que non se está a cumplir a lexislación que establece os mínimos do uso do galego no sistema educativo. Recoñéceo nunha carta enviada aos diferentes centros na que o Conselleiro de Educación, Celso Currás limitase a "animar" ao profesorado, ás equipas directivas e ás equipas de normalización lingüística a mellorar o seu cumprimento. É por iso que a Mesa pola Normalización Lingüística denunciou esta situación ante o Valedor do Povo e enviou un escrito ao presidente da Xunta, Manuel Fraga, para solicitar o cese de Currás por incompetencia no seu cargo. A Mesa sinala que con estas cartas o conselleiro amosa "a sua incapacidade para facer respetar a lexislación vixente en materia lingüística ou, no peor dos casos, un desprezo absoluto por ela".♦

Concentración de mulleres contra a violencia sexista

Un xuízo por unha denuncia de maos tratos, celebrado o Mércores 16 de Xuño en Vigo, reuniu a un grupo de mulleres que protestaron contra a violencia sexista. A denunciante, unha veciña da cidade, foi atacada polo seu mozo nunha céntrica rúa da cidade tras baixar da casa ante as inisistentes chamadas do agresor. A avogada do caso amosouse contraria a que os feitos polos que é acusado sexan considerados só falta. Entre as mulleres que se congregaron diante do xulgado atopábase a concelleira de Educación e Cultura, Maite Fernández. Na mesma cidade, o grupo Alercin lembrou o primeiro aniversario do asasinato dunha moza de 23 anos e do seu fillo, que apareceron nun contedor de lixo. Están acusados do asasinato o compaño da rapaza.♦

Greenpeace denuncia que Sogama vai ser unha fonte de dioxinas

Greenpeace ven de apresentar ao presidente da Xunta, Manuel Fraga, máis de 1.200 sinaturas en contra do Plano Sogama e en favor da aprobación dun programa de reciclaxe e compostaxe integral. Esta organización advierte que Sogama vai supor un risco para a saúde das persoas e do medio ambiente, xa que a incineración de lixo doméstico é unha das principais fontes de dioxinas. Explica que, unha vez xeradas, é moi difícil evitar que estas sustancias cheguen ao medio ambiente e contaminen seres vivos e alimentos.♦

HIPOTECA 35
Para menores de 35 años

¿A túa Casa?

¿Ou a casa do teu caseiro?

Se queres que a túa casa sexa realmente "A túa Casa", polo que pagas mensualmente de aluguer, agora Caixa Galicia brindáche a oportunidade de que sexa túa coa HIPOTECA 35 por só

4.995 Ptas.
(6 mes por millón)

Interese Nominal: **4,917%**

*Interese nominal fixo durante os primeiros 15 anos: 4,917%. Resto do período: Renovación anual IRPH, (conjunto de entidades) +0,00% (último valor: 4,816% correspondente 6 mes de Marzo). Cota pts./mes por millón calculada para os primeiros 15 anos. Comisión de apertura: 2% (mínimo 85.000 pts.), comisión de cancelación anticipada: 1%. TAE: 5,17%, calculada para unha hipoteca a 35 anos (máximo prazo) de 15.000.000 pts. Poderán solicitalo os menores de 35 anos.

A.G. 29/04/99

XACOBEO'99 **CAIXA GALICIA**
CHAMENOS
 902 12 13 14 / www.caixagalicia.es

Ao fio do *Bienio Irmandiño* e dun libro de Alfonso Eiré

Os seminarios como centros de españolización das élites

• MANUEL VEIGA

Hai pouco publicou un libro Alfonso Eiré que ten a virtude de abrir para todos nós as portas do seminario. Xa se sabe que a forma novelada serve por veces para entender mellor a sociedade que as técnicas científicas de investigación. Eiré expresa graficamente e con carnalidade o intramundo desas institucións que educaron a non poucos dos nosos políticos, universitarios e demás representantes da actual élite social galega. Lendo *Amigos Sempre*, que así se chama a novela, un pode lembrar *La ciudad y los perros* de Vargas Llosa, retrato dun centro militar onde os xóvenes peruanos eran educados para ser os primeiros inimigos do seu próprio país. E a un ocúrselle que os nosos West Point ben podian ser os seminarios, a carón do exército que aquí tamén xogou o seu papel.

Como lembra A. Vázquez Tierra, no anterior número deste mesmo periódico, a vida seminarística nos anos sesenta e primeiros setenta estaba guiada case sempre *manu-militari*. Os fillos dos labregos que non tiñan outra maneira de estudar eran levados ao seminario, con vocación relixiosa ou sen ela, e alí eran transmutados "nuns colonizadores" que diría Manual María, colonizadores que á sua vez, co corazón galego extirpado, exercerían de colonizadores entre a freguesia da sua parróquia.

O cura, como quizá algúns mozos do mundo urbano de hoxe xa non saben, era o principal dirigente establecido no campo galego, por razões institucionais (representaba á un poder tan forte como era o da Igrexa), culturais (coñecía a lingua dominante e adoitaba a ser a persoa más preparada do lugar) e de intermediación (non só intermediaba coas autoridades civis senón co máis alá). Enténdese así que o seminario, expresado en termos laicos e partidários, era o grande fornecedor de *cadros* dirixentes, cando menos na sociedade rural galega. Nótense polo demais, e sen ánimo de extender demasiado este artigo, que durante o franquismo era potestade do crego o asinar certificados de boa conducta sen os cales resultaba imposible emprender nenguna xestión, nem aceder a nengun posto.

O libro de Eiré, cun tono natural de humor e comprensión, moi lonxano do revanchismo ou do resentimento, vairón dando conta da realidade que vivian aqueles mozos, alguns dos cales conseguían defenderse como podían daquel réxime de aillamento e represión (lémbrase os actuais reportaxes sobre as sectas). O resultado –son palabras nosas– é o dunha récua de xentes manadas de por vida, extrañadas do seu propio ser e da sua procedencia. Ben delas deixaron de ser curas, pero seguen penando nas suas novas profisóns polos efectos desa alma roubada.

Calquera podería pensar contodo que Alfonso Eiré, por ser un nacionalista confeso, exagerou a nota seminarística e levou a au-

INGE MORATH

ga ao seu muiño. Eu non era dos que tiñan dúbidas sobre a sua interpretación, pero se as tivese iránseme de contado ao follear estes días, por casualidade, un vello libro de entrevistas de Victor Freixanes no que toman a palabra, entre outros, Carlos Casares e o bispo Arauxo Iglesias. Issto di o autor de *Deus sentado*

nun sillón azul sobre o tema que nos ocupa: "No seminario estaba absolutamente prohibido falar galego. E aquello era ainda más paradóxico e grave canto a meirande parte dos seminaristas eran galegofalantes, de procedencia rural. Cada vez que decías unha verba en galego tiñas que escribir mil, cinco mil, dez

mil veces: *no hablaré gallego, no hablaré gallego*, etc. Pero tamén había unha reacción contraria: a dos rapaces que fixemos da lingua unha sorte de liberación clandestina e sentiamos un pracer escuro no falar as agachadas o idioma que a maioria aprendía nas suas casas. Eu cheguei a deber milleiros de có-

pias, millóns de cópias de *no hablaré gallego*".

Vexamos agora o que conta Arauxo Iglesias: "Até hai pouco tempo nos seminarios estaba absolutamente proibido falar galego a pesares de que a meirande parte dos seus compoñentes eran galego-falantes cás que sempre de orixe ou casas campesiñas. Había o que se chaman *semanas del castellano* nas que se castigaba moi severamente calquera falla lingüística. Os cregos más novos, sensibilizados agora nestas cuestións, lembran horas, anos enteiros, adicados a esquenciar un idioma para se afacer a outro, que era o que compria á dignidade do sacerdicio. Durante séculos Deus falou castelán desde o púlpito e pola boca do cura, que vivía no círculo da pirámide social".

As proprias declaracions de Arauxo denotan o renacemento dunha conciencia en parte da Igrexa, unha parte minoritaria e con pouco poder, ainda que loable e honesta, de que a Igrexa non podía seguir sendo *per sécula seculorum* un dos baluartes da colonización.

Mágoa que ese esforzo de corrección vaia tan lento. Precisamente este 26 de Xuño en Compostela terá lugar un acto de apoio á galeguización da Igrexa. A iniciativa forma parte do chamado *Bienio Irmandiño* que promoven xentes como Manuel Espiña, Torres Queiruga ou Chao Rego e colectivos como os que editan *Encrucillada* e *Irimia*, entre outros.

Non é a misión deste artigo indicarle nada a eles, que saben que contan co alento de todos os galegos de boa fé. Trátase simplemente de lembrar ese libro de Eiré tan oportuno –e sobre o que moitos a estas alturas tentan de pasar a vista sen poussala– e de dar a coñecer e explicar os antecedentes do que temos hoxe (no 85% das parróquias galegas non se oficia nengunha misa en galego), único modo de responderlle ás autoridades civis e eclesiásticas que, con moita renartería responden a esas demandas de galeguización, co aviso de que será necesario realizar un estudo sobre a demanda da litúrxia en galego.♦

Con motivo da celebración do concerto dos Rolling Stones en Compostela, o Martes 15 de Xuño, a organización do evento, a empresa Gamarco, convocou a persoas con coñecementos de inglés para llevar a cabo labores de asistencia tanto aos músicos como aos operarios que se encargaban da mon-

Tradutores e camareiras para os Rolling

taxe e desmontaxe do escenario.

Cando acudiron ás probas de selección, varias mulleres que aspiraban a realizar labores de traducción atopáronse con que a organización reservaba este posto aos homes. "Quen realizan a montaxe son moi brutos e como xa tivemos problemas anteriormente, preferimos que quen fagan a tradución sexan homes", indicaron ás mulleres que protestaban.

Contudo, a organización reser-

vou para as mulleres con coñecementos de inglés un posto no concerto dos Rolling Stones: encargoullas o labor de ser camareiras no servizo de bar na zona dos músicos, lugar ao que presumiblemente –a organización non aclarou este extremo– non aceden *montadores brutos* e si *músicos delicados*. O resultado foi que só houbo homes no servizo de tradución e só mulleres no de bar.

Mália amosar a sua indignación

por esta discriminación por razón de xénero, as aspirantes a tradutoras non pudieron formular publicamente unha denuncia para non quedar sen traballar como camareiras e porque aspiran no futuro a exercer como tradutoras.

Deste xeito, a organización que trouxo á popular banda –en último extremo o Xacobeo 99– ao mesmo nivel de preparación prefirió homes antes que mulleres.♦

EH medra en Navarra e co PNV e EA poderá consolidar a Asemblea de Municipios

O PSOE renovará o pacto cos nacionalistas en Euskadi

O PSE-PSOE pactará cos nacionalistas do PNV e Eusko Alkartasuna para a elección dos alcaldes nas principais vilas e cidades bascas. Contra o que agardaba o PP, este pacto impedirá o acceso dos populares ás alcaldías, feito co que contaban en pos dun acordo para evitar o poder por parte dos nacionalistas.

Non obstante, o PSE-PSOE non pactará coa formación abertzale Euskal Herriroak. Así, os socialistas limitaranse a reeditar os pactos que tiñan coas outras duas forzas nacionalistas, sen ter en conta o entendimento que hai entre todas as formacións enunciado no Pacto de Lizarra.

O PSOE desenvolverá a campaña eleitoral indicando claramente que se entenderá co PP en Euskadi para contrarrestar a hexemonia nacionalista, pero tan pronto como se coñeceron os primeiros resultados, o seu secretario de Organización, Cipriá Ciscar, xa deixou entrever un xiro na súa estratexia, agora xa non condicionada pola consulta eleitoral e si determinada pola necesidade de chegar a pactos que garantan a gobernableza e a estabilidade.

Grazas a este novo punto de vista, o nacionalismo non perderá alcaldías tan relevantes como a de Gasteiz ou a de Donostia, onde populares e socialistas sumaban unha maioria absoluta que agora poderá ter outra composición. No caso de Gasteiz, o alcalde e candidato da coalición formada entre PNV e EA non só necesitará o voto do PSOE, senón que deberá contar co sufraxio dos tres concelleiros de EH, ainda que despois estes

Euskal Herriroak rexitrou unha suba importante. Na foto, Lander Etxebarria, candidato de EH á alcaldía de Bilbo, onde obtiveron 3 concelleiros.

non se integren no seu goberno. En Donostia PSOE e PNV-EA suman a maioria absoluta sen necesidade de contar cos votos dos seis edis de EH, pero neste caso o PSOE é a forza maioritaria. En Bilbao o PNV-EA é a forza más votada e podería facerse coa alcaldía ainda que frutificase un pacto entre o PP e o PSOE, xa que estas duas organizacións non acadan a maioria absoluta. De todos

xeitos, co PSOE, o PNV-EA tería a maioria absoluta. Na capital de Navarra a correlación de forzas é más complicada, xa que a UPN-PP ten once concelleiros, seguida de EH, que conta con seis. Neste caso, sería complicado un pacto das forzas progresistas porque implicaría dar a alcaldía a EH, algo que non deseja o PSOE e o PP tería que gobernar cunha minoría moi precaria o concello.

En Navarra unha alternativa a UPN obrigaría a pactar con EH, que medra moito.

En xeral, como reconeceu o propio Xabier Arzallus, o pacto entre o PNV e Eusko Alkartasuna foi negativo para ambas forzas nacionalistas, ainda que Arzallus admitiu este sacrificio de resultados en pro da pacificación.

A unha forza para a que pacificación resultou beneficiosa foi Eusko Herriroak, que por regra xeral mantén os resultados cunha lixeira tendencia á alza que é máis acusada nos casos de Donostia e de Pamplona. Así, racha a tendencia á baixa. En conxunto, os resultados non mudan o arco político basco, pero permiten aos nacionalistas consolidar o seu proxecto de Asemblea de Municipios, xermelo do Estado basco.♦

B. LAXE

A reconciliación social en Euskadi

En Euskadi os nacionalistas apostan non só pola contrucción nacional, senón tamén pola mudanza social. Saben que a división en dous bandos, tanto máis irreconciliábeis mellor, vai contra a súa política de soberanía nacional. Así, tanto PNV-EA como EH están dispostos a constituir pactos co PSOE para os concellos. É a oferta que lanzaron desde Lizarra para que se sumasen á pacificación. Arnaldo Otegui, líder de EH, aclara que apostan decididamente pola paz sabedores que sen a paz non se poden dar pasos adiante na soberanía nacional, ainda que non renúncian á independencia. Pero sinala que para conseguir a independencia é necesario que a apoie unha maioria social. De momento están a deseñar etapas que lle permitan ao nacionalismo ir achegando máis cidadáns ás suas teses. Nesta xeira tratarán de isolar ao PP, achegándose ao PSOE. Esta política non vai rachar os acordos de goberno en Gasteiz.♦

Agás Sevilla, onde o PSOE poderá contar con IU e o Partido Andalucista

A direita gobernará as grandes cidades de España

Madrid, Valladolid, Zaragoza, Palma de Mallorca e Las Palmas estarán gobernadas en solitario polo PP, xa que acadou a maioria absoluta en todas elas. Sevilla será a única grande cidade na que o PSOE governe co apoyo de PA e IU.

En xeral, o PP gaña en case todas as capitales de provincia e case todas elas están sen a maioria absoluta. En Castela-A-Mancha o PSOE está moi próximo e terá case todas as grandes alcaldías grazas aos pactos que asine con IU. O mesmo sucederá con Andalucía. Na Comunidade de Madrid, máis gañar na capital, o PP non se poderá facer con case nengunha outra alcaldía, xa que funcionarán os pactos de progreso. Nas Canarias o PP gana en Las Palmas pero os nacionalistas de Coalición Canaria quedan con Tenerife e La Laguna. En Castela-León os populares ceden aos socialistas Burgos e Palencia, pero conservan o resto das cidades.

No País Valenciano o PP conserva

Valéncia, Alacant e Castelló, pero o PSOE seguirá a gobernar en cidades como Sagunto, Gandia, Elche, Torrent ou Alcoi.

En Aragón, agás na capital, onde o PP está a un concelleiro da maioria absoluta, os pactos poderían significar un acceso do PSOE ao poder municipal, á espera do que decidan forzas progresistas como a Chunta Aragonesista ou IU. Nas cidades desta comunidade, tamén terá moito que dizer o Partido Aragonés Regionalista, unha formación que perdeu peso eleitoral pero que continua a ser bisagra.

Un caso especialmente peculiar deuse en Ceuta e en Melilla, onde a forza de Jesús Gil resul-

tou a más votada, irrompendo na vida municipal despois de ter acadado resultados no pasado en Andalucía. Nestes comicios tamén conquero unha maioria absoluta en La Línea.

Así, demonstra medrar en lugares caldo de cultivo de situaciones anómalias polos intereses especulativos que se moven. Se en Marbella a construcción é un bocado apetecido, en La Línea a proximidade a Xibraltar tamén convierte á cidade nun foco de investimentos imobiliarios de procedencia difusa. O caso de Ceuta

e Melilla é más grave porque podería acentuarse ainda máis a vocación colonial das duas cidades e poderían rematar sendo puntos de enfrentamentos con Marrocos.♦

PP e CiU retroceden nos concellos de Catalunya mentres avanza o PSOE

Esquerda Republicana

aumenta pero
non entra no
cinto industrial
de Barcelona.

lítica nun xogo de equilibrio institucional no que os nacionalistas gobernan o país e os socialistas os concellos e no que, como se comprobou nestes comicios, non cabe o PP. Ainda máis, nas cidades o PP non suma nunca máis de seis concelleiros e en case todas elas acusou un descenso.

Pola sua banda, Esquerda Republicana incrementa a súa presenza nos concellos nos que tiña representación e entra en Tarragona. Esta forza política ten dificultades aceder aos municipios do cinto industrial de Barcelona, feudos socialistas onde non se quer CiU acada bons resultados e onde IC presta apoio ao PSC cando este partido non pode por si garantir a gobernableza.♦

Case todas as formacións, agás BNG e EH, concorron coaligadas

As organizacións nacionalistas conquieren nove deputados nas europeas

CiU conqueriu cen mil votos máis que en 1994 e acada a mesma representación que daquelas: tres eurodeputados. A Coalición Nacionalista-Europa dos Povos, nucleada en torno ao PNV pero na que participaban organizacións de varias nacións do Estado, repetiu resultados en canto aos escanos, ainda que mellorou en porcentaxe. Así, CN ten dous eurodeputados, que haberán de repartise as forzas que participaron nesta coalición, a saber: PNV, EA, Esquerda Republicana e Unió Mallorquina. Desaparece o Partit per la Independència de Pilar Rahola e Àngel Colom.

Esquerda dos Povos, na que estaba Esquerda de Galiza, quedou ás portas do Parlamento

As restantes organizacións chegan ao Parlamento Europeu sen ter presenza na anterior cámara. Coalición Europea, que non concorrera nos comicios de 1994,

acada dous representantes despois de conquirir o 2,93% dos votos do total estatal. Esta agrupación está constituida por organizacións nacionalistas ou rexionalistas de filiación centrista ou moderada. Forman parte de CE Coalición Canaria, Partido Andalucista, Partido Aragonés Regionalista e Unión Valenciana.

O BNG, pola súa banda obtivo votos sobrados para que Camilo Nogueira forme parte do Parlamento europeu. Con trescentos

CiU acadou cen mil votos máis que en 1994. Na foto, o seu candidato Pere Esteve. X.C.

trinta mil votos e un 1,71% dos sufráxios, está moi porriba dos restos que lle dan representación.

Quen obtivo a acta por unha marxe moi escasa foi Euskal Herriarrok, que acadou douscentos noventa mil votos e o 1,53% dos sufráxios.

No reconto final quedou fora do Parlamento, cando praticamente se daba por feita a sua elección, o cabeza de lista da coalición Os Verdes-esquerda dos Povos, onde estaban organizacións como Iniciativa per Catalunya, Esquerda de Galiza e a Chunta Aragonesista.♦

Conquire tres escanos máis que o PSOE, mentres IU perde un millón de votos

Vitória pírrica do PP nas europeas

Co 39,48% dos votos e 27 escanos, o PP foi a forza máis votada nas eleccións europeas no conxunto do Estado. O PSOE obtivo o 35,43% dos sufráxios e 24 eurodeputados e IU o 5,76% dos votos e tres parlamentarios en Estrasburgo, retrocedendo severamente desde os nove europarlamentarios que tiña anteriormente.

Exceptuando nas nacións sen Estado, das outras comunidades autónomas, o PP gañou en Aragón, Baleares, Cantabria, Castela-A-Mancha, Castela-León, Madrid, Navarra, Múrcia, A Rioxa e Valéncia, pero obtivo

pouca diferéncia sobre os socialistas, que só gañaron en Andalucía, Estremadura e Asturias.

En realidade, o PSOE subiu significativamente e o PP estancouse, pero o ascenso dos socialistas deuse a conta de IU. Contodo, no panorama político español, descontadas as nacións sen Estado e as posicións más ou menos naciona-

listas nalgúns rexións, a esquerda é maioritaria, xa que PSOE e IU suman máis votos que o PP e en conxunto obtén mellor porcentaxe.

É máis, o PP rexistou un pequeno retroceso de menos de un punto porcentual e o PSOE reduciu en cinco puntos a distancia que se produciu entre as dúas forzas nos comicios europeos de 1994, que daquelas foi de dez puntos.

Os resultados de IU en 1994, o 13,44% dos votos, quedaron moi minguados nesta consulta, xa que a coalición só conquiriou o 5,77% dos sufráxios. Pero esta baixa non só se explica polo ascenso do PSOE, máis moderado. IU tamén perde votos pola escisión de Nueva Izquierda e os seus sóciros cataláns e galegos, ainda que a candidatura de Os Verdes-Esquerda dos Povos non acadou representación e só tivo un 1,46% dos votos no conxunto do Estado.♦

Nas autonómicas o PP gaña en Valéncia e Coalición Canaria nas illas

O PSOE recupera Asturias e conserva Estremadura e Castela-A-Mancha

O PP acadou a maioria absoluta nas eleccións autonómicas en Castela-León, Madrid, A Rioxa, Valéncia e Múrcia, perdeu a maioria que tiña en Asturias e terá dificuldades para pactar nas restantes comunidades autónomas nas que governaba.

En Aragón probablemente o PP governe en minoría despois do descalabro electoral do Partido Aragonés Regionalista, o sócio dos populares no anterior executivo rexional. O PAR fixo campaña contra o PP e podería deixar gobernar á forza máis votada sen entrar nun governo de coalición, tratando de condicionar ao PP en cuestións pontuais nas que o PSOE, IU e a Chunta Aragonesista –tres formacións de esquerdas– non estexan conformes.

Nas illas Baleares, o PP dispón

dunha maioria relativa e depende de Unió Mallorquina para gobernar, unha formación política que no pasado chegou a pactos coa esquerda e que nas europeas mesmo concorreu con outras organizacións progresistas, pero que non aclarou a súa posición sobre a governabilidade das illas. En todo caso, unha alternativa ao PP pasaría por un acordo entre cinco forzas políticas diferentes.

Nas Canarias a nacionalista Coalición Canaria ten a maioria relativa e o PP acusa un forte descenso, deixando aos socialistas o segundo posto na cámara. En principio, os nacionalistas tratarían de gobernar en solitario despois de acordar unha fórmula viábel coa dirección madrileña do PP.

En Cantabria o Partido Regionalista

lista de Cantabria é bisagra e chave de goberno, ainda que son os populares a forza máis votada. Os socialistas ofreceron aos rexionalistas a

IU pagou en Asturias o apoio por omisión prestado ao PP na pasada lexislatura.

Nas eleccións á Deputación Foral de Navarra o sócio do PP, Unión do Povo Navarro, non dispón da maioria absoluta, pero unha coalición entre

as forzas progresistas sería moi difícil porque seria necesario o concurso de Euskal Herriarrok, que dispón de oito escanos (sobrando tres) e condicionaría seriamente o goberno. Por esta razón, UPN busca o apoio do PSOE, que podería permitir a elección do candidato da Unión do Povo Navarro, para logo gobernar en minoría.

Pero o resultado máis chamativo produciuse en Asturias, onde o PP perdeu a maioria relativa que tiña. A crise no goberno autonómico e a posterior constitución da Unión Re-

B. LAXE

Aviso a CiU

En Cataluña non queren ao PP. Non é que só descendente nestas eleccións municipais, senón que CiU se viu perxudicada polas alianzas coa dereita española. Aos cataláns impórtalles que os seus representantes en Madrid apoién ali ao PP se sacan algo a cambio, pero onde semellan non querelos é na súa casa. En Barcelona, Santiago Fisas, o candidato do PP, non só anuncia o seu apoio a CiU para ocupar a alcaldía, senón que era amigo da infancia de Joaquim Molins, o candidato converxente. Este posibel pacto non foi rexitado até os últimos días da campaña. Por outra banda, CiU, cunha división interna importante entre os dous partidos da coalición, deixábase facer as beiras por candidatos populares en moitos concellos, cunha traxectoria nada recomendábel, ainda que entre os nacionalistas tamén hai de todo. Os votos que perdeu CiU non foron ao PP, como cavilaba Piqué, cuxo efecto eleitoral foi nulo. Os anteriores apoios converxentes optaron, sobre todo, pola abstención, no que Joan Miquel Nadal, alcalde de Tarragona por CiU, califica como "cura de humildade". Pujol está seguro de recuperar estes votos para as autonómicas, pero, de momento, a grande beneficiada foi Esquerda Republicana de Cataluña. E non só polo aumento, senón porque desaparecen Pilar Rahola e Àngel Colom e o seu PI.♦

novadora Asturiana, URAS, privaron ao PP da vitória, pero isto non significou un apoio importante para URAS. Deste xeito, o PSOE acadou a vitória de forma tan clara que se fixo coa maioria absoluta, perdendo IU tres dos seus seis deputados despois de permitir na pasada lexislatura o goberno do PP ao negarse a pactar co PSOE. En calquier caso, Asturias foi de sempre un feudo da esquerda.

O PP gobernará con maioria absoluta en cinco comunidades: A Rioxa, Madrid, Castela-León, Múrcia e Valéncia. Nesta última comunidade, fixose cunha maioria absoluta da que non dispuña.

O PSOE, pola súa banda, confirmou o seu domínio en Castela-A-Mancha e en Extremadura, onde fixose coa maioria absoluta.♦

A terceira via socialdemócrata de Blair e Schröder fortemente derrotada

A elevada abstención deslexitima o parlamento de Europa

• M.V.

Se a abstención xa fora moi elevada hai catro anos, os eleitores parecen terse dado conta ainda máis de que a cámara europea carece de decisión e eficácia sobre o que verdadeiramente decide a Comisión, formada polos representantes dos Estados. A abstención superou en nove dos 15 países o 50% e no Reino Unido acadou a cifra record do 76%.

Dos catro pilares sobre os que se fundamenta a UE, só Itália, un país onde durante moitos anos o voto foi obrigatório, acadou un índice de participación respeitável (78%). Nos outros tres a abstención foi claramente gañadora. En Francia os abstencionistas foron o 53%, en Alemaña o 54,8% e no Reino Unido nada menos que o 76%. Ao eurocepticismo dalguns cidadáns haberá que sumar o déficit democrático da institución parlamentar europea, cuxa falta de competencias acaba, como se ve, por repercutir nas furnas. A anunciada reforma de hai uns meses, encamiñada a dotar de máis poderes aos deputados, podería repercutir positivamente dentro de catro anos como sería de desechar. Se a UE quere lograr a identificación dos cidadáns ten que abrir paso ao debate e á participación, abandonando o dirixismo tecnocrático dos Estados e dos grupos de presión das corporacións, que non necesitan da lexitimidade popular para exercer a sua influéncia.

No que respecta aos deputados eleitos, os resultados mostran unha severa derrota da terceira via socialdemócrata patrocinada por Schröder e Blair. A esquerda moderada alemana que hai catro anos se encontraba a seis puntos da direita, agora queda a 18 puntos porcentuais. No Reino Unido, que estrea sistema proporcional, laboristas e conservadores invertiron os termos e o actual primeiro ministro foi o grande derrotado: de 62 escanos pasou a 29. Se un resultado así non provoca dimisões inmediatas só pode ser debido a que a clase política é consciente da escasa importancia da cámara europea á hora de deseñar a política do continente.

No polo oposto, o socialismo que non renúncia aos valores da esquerda e que non se aponta ainda ao liberalismo, verbigracia o do francés Jospin, resulta premiado polos eleitores. O PSF pasa de 15 a 22 deputados. Ben é verdade que desta volta encontrou o camiño expedito, dada a forte división da direita que se apresentou baixo tres siglas diferentes.

A derrota da socialdemocracia da

terceira via deixa ao parlamento europeo en mans da direita. O PPE pasa de 201 a 224 escanos, en tanto os socialistas descendan de 214 deputados a 180.

Euroescépticos, anti-OTAN e nacionalistas

En Dinamarca, como no Reino Unido, os euroescépticos melloraron as suas posicións. E resulta probabel que o presidente danés Anders Fogh Rasmussen se vexa obrigado a convocar un referendum que decida sobre a entrada do país na Unión Económica e Monetaria. O tema pon nerviosos aos tecnócratas de Bruxelas que xa viran como Dinamarca se pronunciara unha vez no pasado contra a entrada na UE.

En Portugal os socialistas de Mário Soares son os trunfadores. Hai que lembrar a postura moi crítica do ex-presidente luso en contra dos bombardeos en Iugoslavia, sobre todo se se relaciona co ascenso doutros sectores críticos coa política da OTAN e coa política da UE en xeral. Véllai o ascenso dos verdes en Francia e mesmo da chamada extrema-esquerda, veiculada ao redor da LCR e Loita Obreira, que logra cinco eurodeputados. En Alemaña os críticos dos bombardeos, o PDS (antigos comunistas do Leste) superan a barrera do 5% e logran 6 escanos. O PDS está conseguindo implantarse tamén na parte occidental, sobre todo a costa dos verdes que retrocederon nestas eleccións.

As nacións sen Estado tamén terán a súa representación. Aos nove deputados nacionalistas que optiveron acta dentro da circunscrición española hai que sumar dous galeses e dous escoceses, así como dous flamencos eleitos en Bélgica, entre outros.♦

En nove países a participación non chega ao 50%

Participación	1994	1999
Alemaña	60	45,2
Austria ⁽¹⁾	67,7	43
Bélgica ⁽²⁾	90,7	90
Francia	52,7	47
Finlandia	60,3	30,1
Dinamarca	52,9	49
España	59,1	64,1
Grécia	71,2	66
Holanda	35,7	29,9
Irlanda	49,2	50,5
Luxemburgo	88,5	90
Italia	77	78
Portugal	35,5	40,4
Reino Unido	36,4	24
Suecia	41,6	38,3

(1) En Austria as eleccións anteriores celebráronse en 1996.
(2) En Bélgica o voto é obligatorio.

As máfias albanesas tratan de que non se cumpra o acordo

Puxa entre a OTAN e os rusos polo control de Kosovo

♦ M.V.

O fin dos bombardeos e a negociación trouxo unha situación inestable para Kosovo onde a ONU goberna unha situación que ainda tardará en estabilizarse. Polo de pronto, os soldados norteamericanos serán os últimos en entrar, quitándolle razón aos que falan dunha vitória da OTAN no conflito.

Os primeiros en ocupar Pristina foron os rusos, seguidos dos británicos, estes si baixo bandeira da Alianza. O ELK, no entanto, intenta non ser desarmado e apartado no novo contexto político, tal e como establece o acordo asinado por Milosevic.

Albánia, o novo Saigón

O resultado desta guerra é más visíbel noutro terreos. Albánia converteuse de facto nunha inmensa base militar atlántica e nunha cabeza de ponte perfecta para potenciais intervencións en Europa Oriental. Tirana leva camiño de ser un arremedo daquel Saigón, no que prolifera-

ban os soldados norteamericanos, os vendedores de heroína e as prostitutas nativas.

Se antes de Rambouillet era moi dubidoso que os albanokosovares, pertencentes á federación iugoslava, quixerasen formar parte dun depauperizado estado albanés, arruinado polo calote dos investimentos piramidais, agora coa sua rexión arrasada, sen infraestruturas, administración, nen casas, a única referencia que lles queda é a das máfias albanesas que tamén arman ao ELK.

Todo dependerá finalmente do papel das tropas rusas, que pésse ao que diga a OTAN, van ser protagonistas, así como do grado de cumprimento dos acordos. O pacto entre Milosevic e a Alianza inclue o desarme do ELK e un papel sobranceiro para Rugova.

Outro perdedor claro do conflito, a parte das vítimas, será a UE, metida nunha crise económica frente aos Estados Unidos, e que agora terá que afrontar a hipoteca xerada polos gastos da intervención.♦

M. VEIGA

Volve a política de bloques?

A guerra de Iugoslavia terá efectos claros sobre a política internacional. En primeiro lugar a denominada *terceira via*, ensaiada por algúns socialdemócratas, mostrou a sua falta absoluta de propostas e o seu escaso peso a nivel internacional. En Iugoslavia non existiu outra política que a imposta polos Estados Unidos. A *terceira via* morreu antes de nacer.

En segundo lugar, o principio de soberanía nacional queda posto en cuestión. Quizás o conceito más aproximado para definir a nova realidade sexa o de soberanía limitada, moi usado cando estaba en vigor a política de bloques.

Esta segunda conclusión conduce ademais a unha terceira. Calquier movemento emancipador do mundo deberá volver a contar co marco internacional á hora de determinar as expectativas do seu proxecto. A esquerda dos próximos anos terá que alonxarse ainda máis de planteamentos foquistas ou insurrecionais para tratar de agrupar e organizar unha masa crítica suficiente, capaz de enfrentarse a estes condicionantes externos.

O conflito iugoslavo está a ser analisado tamén por algunas das grandes potencias, en concreto por Rússia, China e India. Estes tres países, que agrupan á metade da povoación mundial, poden tirar a conclusión de que os Estados Unidos non están dispostos a abrir nengun espazo libre de comercio e relación que non opere baixo o seu absoluto control. Os sectores más reformistas e más pro-occidentais destas tres nacións comenzaron xa a comprender que só o erguemento dun bloque defensivo co que facer frente aos Estados Unidos serviría de garante do seu futuro. Hai que tomar nota de que as relacións entre Moscova e Pekín e entre Pekín e Nova Delhi están hoxe vivendo o seu mellor momento.

Para a esquerda, a escala planetaria, e non só para a do terceiro mundo, o antiimperialismo volve ser o conceito nodal da sua política. O bombardeo impune de Iugoslavia constituiu sen dúbida unha vitória militar norteamericana pero pode provocar leituras políticas en todo o planeta que, a medio prazo, non resultarán nada benéficas para os Estados Unidos.

Os cidadáns de Rússia, cos B-52 cada vez más perto, os de China, coa sua embaixada bombardeada ou os indus que pensan en Cachemira, deixarán de razonar como Leitão cando visitou un nutrido supermercado norteamericano e declarou que iso era o que quería el para o seu país. Todos teñen aprendido nesta guerra que as cousas son más complicadas.♦

Tropas rusas entrando en Belgrado.

História da arte Galega

Unha História da Arte Galega feita desde Galicia como centro desde o que interrogar a historia, ollar cómo realizamos na arte o que somos e cómo os períodos históricos dependen das dinámicas internas da propia Galicia. Existe unha arte galega na que está depositada a nosa memoria histórica e social, a nosa identidade, a nosa interpretación do devir, a nosa concepción do sagrado, etc.

Editada por A NOSA TERRA coa colaboración da AS-PG.

Índices onomásticos,
de ilustracións, mapas,
gráficos.

Tamaño do volume:
230 x 315 mm.

150 fascículos de 16 páginas impresos a cor
en papel estucado arte de 130 g/m² encuader-
nábeis en 7 tomos temáticos con entregas
quincenais de tres fascículos.

3.500 ilustracións a toda cor.

Aforre máis de 26.000 pta, con respecto ao prezo
de venda ao público, subscribindose agora a medio
desta oferta.

Oferta de lanzamento

Colaboradores:

Acuña, Xosé Enrique
Acuña Castroviéjo, Fernando
Agrasar, Fernando
Almuíña Díaz, Carlos
Arias, Felipe
Axecitos, Xosé L.
Balinas, Carlos
Barral, Dolores
Barriocanal, Yolanda
Barro, Pepe
Barro López, David
Bas López, Begoña
Bello Diéguez, J. M.
Blanco, Paz
Bradley, Richard
Buján, Daniel
Caamaño, Manolo
Cabo Villaverde, Xavier
Carballo Arceo, Lois Xulio
Carmona Badía, Xan
Casabella, Xan
Casal, Raquel
Casas, Arturo
Castelo, Bernardo
Castiñeiras, Manuel
Cavano, Ignacio
Cendán, Susana
Cendón González, Marta
Cerviño Lago, Xoséfina
Comendador Rey, Beatriz
Conde Lourido, David
Corredoira, Pilar
Chao Castro, David
De la Peña Santos, Antonio
De la Puente Vaquero, Santiago
Díez Tie, Marta
Fábregas, Ramón
Fernández Álvarez, Agustina
Fernández Marono, Abel
Fernández Fernández, Xosé
Figueiras, Manuel
Franco, Camilo

Fraga, Dolores
Gallego, Fina
García Alén, Luciano
García Filgueira, Marta
García Gómez, Javier
García Martínez, Carlos
Garrido, Xaime
González Pérez, Clodio
Hermida, Manuel
Herrero Pérez, Nieves
Izquierdo Peiro, Ramón
Leborcero, Marian
Lema Suárez, X. M.
Lizancos Mora, Plácido
Longueira, Silvia
López Carreira, Anselmo
López Piñeiro, Xesús
Llana, César
Manso, Carmen
Maríño Ferro, X. R.
Maríño, Beatriz
Martín García, Alfredo
Martín García, Ana
Martín Velázquez, Carmen
Martínez, X. L.
Méndez, Lourdes
Méndez, Rosa
Mera Álvarez, Rosario
Mosquera Cobián, Manuel
Nardiz, Carlos
Naveiro, Fernando
Obelleiro, Luis
Oliveira Paz, Manuel
Pena, Carmen
Pereira, Dionísio
Pérez, Marta
Pérez Losada, Fermín
Pérez Rodríguez, Fernando
Pérez Rodríguez, M. Antonia
Piñeiro, Xesús
Porta, Pablo
Reboredo, Nuria

Coordinadores científicos:
Ramón Fábregas Valcárcel
Lois Xulio Carballo Arceo
Fernando Acuña Castroviéjo
Rocío Sánchez Ameijiras
Alfredo Vigo Trasancos
Carlos Almuíña Díaz
M. Antonia Pérez Rodríguez
Begoña Bas López

BOLETÍN DE SUSCRICIÓN	
Desexo subscribirme á colección <i>História da Arte Galega</i>	
Nome	Apelidos
Endereço	
Código Postal	Teléfono
Poboación	Provincia
Prezo da subscrición para o Estado español 2.450 pta (6 fascículos)	
PAGAMENTO DOMICILIADO	
Banco / Caixa de Aforros	
Conta ou libreta	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Titular	
Sucursal	Poboación
Sírvanse tomar nota, e atender ata novo aviso, con cargo á miña conta os recibos que ao meu nome lle sexan presentados por Promocións Culturais Galegas (A NOSA TERRA).	
Data	/
Sinatura	
Remitir unha vez cuberto a A NOSA TERRA. Apartado postal 1371 - 36200 VIGO.	
Máis información no teléfono (986) 43 38 30	

A NOSA TERRA

*Tinamos un problema
e xa está solucionado*

J. M. Aznar

Castelán en campaña

No BNG de Marin son tan modernos e adaptados aos novos tempos que teñen unha páxina en Internet. Pero por se iso non fose suficiente, agora, presentan os mítins en español.

Será que os veciños da parroquia de San Xulián asimilamos mellor o idioma de Cervantes. Esperemos que a Mesa Pola Normalización Lingüística tome nota e lance unha campaña de concienciación, senón na próxima campaña poden surprendernos en inglés.♦

MANUEL IGLESIAS OMIL
(PONTEVEDRA)

Prémios da Crítica

Hai curtas semanas falláronse os Prémios da Crítica de Galiza que concederon no seu apartado de Creación Literaria o galardón a un libro de estampas e anécdotas do Presidente do Consello da Cultura, Académico, columnista, tertuliano, escritor..., don Carlos Casares. Parece que a ninguén lle chama a atención e ninguén ten nada a dizer que o xurado do premio escolla esa como a obra literaria do ano. Moi mal están as nosas letas ou moito se perdeu a vergüenza, uns en premiar o que non se debe e outros en consintir.♦

BRAIS VIÉTEZ PINTOR
(SANTIAGO DE COMPOSTELA)

Ao presidente do Celta

Senhor Presidente: Vimos de observar as celebracións dos jogadores, directivos e gentes do Barça. Que invejal Obviamente inveja sana, pois sabemos que os dirigentes das equipas galegas nem tenhem a dignidade nem o orgullo de serem galegos como

Nem tenhem a dignidade nem o orgullo de serem galegos.

Daniel

EZTO DER PATO
DER PZOE CON EL BNG
LLA VIENE DE ATRAZ.
ER PREZIDENTE ZOZIALISTA
ANDALUZE LLAMA CHAVES
EN VEZ DE LLAVES

para celebrarem qualquer título do jeito que o fám os catalães.

Bem que o lamentamos. Seguramente que por isso mesmo tampouco lamentamos tanto o não acadar nenhum título!

Sem mais particular, saudamo-lo atentamente um grupo de galegos que moramos em Madrid.♦

R. QUEIXOMARI FIDALGO
(MADRID)

Todas as bombas, a bomba

Non hai nada que facer, a máquina de guerra da OTAN dos EEUU —que se move como é NATOral por intereses NATOrais e non repara en melindres colaterais ou dourta índole topográfica— prosegue teimosa,

implacável, asaíenta, a sua campaña de lume devastador contra Iugoslávia, de acordo co programa previsto polos estrategas da morte e da violación de todo direito escrito ou por escriber e cara a vitória final, que non é outra que a invasión de Kosovo e a sua incorporación de feito á nobre causa occidental e aos seus imaculados intereses económicos e xeoestratégicos. A besta otánico-estadounidense ten tan fincados os dentes na presa balcánica que non parará até esgazala sen piedade e devorar os seus despojos. Saben que os bombardeos pulverizan calquer posibilidade de saída negociada e por iso continuán con eles.

Xa todo está dito, as palabras non serven de nada, a propaganda das forzas do ben é abrumadora, a censura das forzas do mal non permite conhecer a súa versión, hai que esquecerse diso e deixar que su-

ceda o que teña que suceder: eis a tentación de calar e ensunirxe na impotencia máis absoluta. Xustamente por iso, porque non hai nada que facer e porque xa todo está dito, é polo que todo está por facer e dizer de novo. Sobre todo agora, que a xente está saciada de terror e contempla as imaxes da masacre como se fosen un pasatempo cibernético máis ou force a vista e mira para outra parte. Fixemos na memoria as imaxes da barbárie fascista e non deixemos de denunciar o que vemos. Pobre Europa, babándose ante o dono e bombardeándose a si mesma. Europa: ese proxecto comun invadido, esa morea de cadáveres subalternos, de papel secundario, de ínfima categoría. De qué Europa falamos cando falamos de Eleccións Europeas? Acaso da Europa que bombardea criminalmente a Iugoslávia producindo morte, destrucción e miseria e que xa está botando contas e pensando na reconstrucción? Destruir para reconstruir sobre a morte, a desolación e o ódio. Pobre e pobre e maldita Europa ou EurOTAN dos EEUU.

Tamén a lingua está sendo atacada con bombas de grafito e outros refugios nucleares portadores de podremia canceríxena. Falan, por exemplo, de "guerra humanitaria", "bombas intelixentes", "ferros" (e tántos), "danos colaterais" e "misiones".

Non hai guerras limpas nin humanitarias. As causas desta guerra, de todas as guerras, son económicas e xeoestratégicas. Impórtanlle ben aos países da OTAN dos EEUU os díreitos dos kosovares. Ese foi o pretexto para a agresión imperialista contra Iugoslávia. As guerras sempre son causa de países ricos contra países pobres. Os ricos bombardean aos pobres e da miseria dos pobres obteñen gañanzias fabulosas os ricos. Sempre foi igual. Todo o que nos deixan ver, o que nos ocultan e o que non vemos nunca chámase abuso de poder, lei do más forte, masacre dos de abaxo, xenocidio nauseante. A cobiza capitalista dos poderosos non sabe de razones humanitarias.

As bombas que matan sérbios e albanokosovares, destruyen escolas, hospitais, pontes, industrias, edificios e embaixadas, queiman a terra e envenelan a natureza, non teñen nada de intelixentes; se fosen intelixentes non matarian impunemente nin condonarian á miseria a un povo enteiro.

Onte á noite os avións aliados realizaron setecentas "misiones", repiten até a náusea os presentadores dos telediarios da OTAN dos EEUU. Chámalle "misiones" ao que deberían chamarlle accións terroristas, actos criminais ou operacións de sabotaxe. Ven de declarar un dos pilotos españoles que participan nas "misiones humanitarias" da OTAN dos EEUU que antes ou despois os bombardeos acabarán dando froitos. Cómo van dar froitos os bombardeos. Se algo dan os bombardeos non son precisamente froitos. Os bombardeos

matan os froitos. Imaxinai a este bon pai de familia á volta das misións explicándolles aos seus fillos que o final da guerra foi posíbel gráciás aos froitos dos bombardeos. Que non se estrañen logo os mestres do que teñen que ler e escutar. É como o Clinton, que despois da matanza de Denver animou aos pais de familia a educar aos seus fillos nos valores da non violencia. Dito por quien non para de bombardear e no país onde todo o mundo está armado e onde a industria das armas é unha das suas maiores fontes de riqueza, non deixa de ter grácia o consello dessa gaita malmamada que é o presidente de presidentes.

Pobre linguaxe, condenada tamén ao desastre lingüístico polas forzas otálicas de ocupación.

Políticos xenocidas, méios de comunicación cúmplices, escritores bombardeiros, progressistas falsários, intelectuais vergonhosos, vellos e novos filósofos (todos vellos, vellísimos: chatarra do Pentágono, pensadores de trapallada). A grande mentira da guerra, a grande mentira da democracia, a grande mentira dos medios, a grande mentira da diplomacia, a grande mentira dos intelectuais, a grande mentira de todas as mentiras. A grande verdade dos intereses económicos e políticos dos EEUU e dos seus satélites EEUU Europeos. A grande limpeza étnica da razón, do acordo, do entendimento. O teito é de noxo/ De noxo son os muros/ e as tebras/ De noxo o chan/ e as reixas/ As portas/ as cadeas/ o aire/ as fenestras/ as olladas/ son de noxo/ Os corazóns dos homes/ que ao lonxe espreitan/ feitos están/ tamén/ de noxo/ E eu, morrendo/ nesta longa noite/ de noxo. Poema escrito por calquier poeta sérbio de nome Celso Emilio Ferreiro. Longos días e noites de bombardeos de noxo.

Se lle temos que facer caso

aos partidarios da intervención destrutora que afirman que Milosevic é Hitler, entón Clinton e a CIA son Hitler multiplicado cando menos polo número de mortos e danos inflingidos a Iugoslavia. Pero é que a estas alturas dos bombardeos alguém ainda pode pensar que esta guerra vai dirixida contra un "psicópata", un "ditador sen entrañas", un "monstro sen corazón" ou unha "besta necesitada de sangue e terror". Xa estamos vendo contra quen vai esta guerra. Contra os de sempre. Acaso bombardear é resolver os problemas? Aos entusiastas dos bombardeos tiñan que bombardear as suas casas e as suas familias para que visen o que é iso. Como di o outro, se dedicasen o díñeiro da guerra á educación e á sanidade... A quien teñen que levar a un Tribunal é á OTAN inteira por crimes de guerra.

Todos contra Peter Handke, escritor austriaco que a finais do 95 publicou o libro "Unha viaxe de Inverno. Xustiza para Sérvia" e irritou a esa tropa de intelectuais solidarios que percorre o mundo. Susan Sontag, espírito norteamericano e autora de libros de "estilo radical" nos anos sesenta e setenta e

As guerras sempre son causa de países ricos contra países pobres.

CLÁUDIO LÓPEZ GARRIDO

Eleições

A satisfacção pola obtención de representación galega no Parlamento europeu e polos resultados do nacionalismo nas cidades, non deve conducir a engano. A debacle municipal do PP reflecte a sua crise interna mais que os acertos dos oponentes, e a relación entre os resultados locais e os europeus non permite extrapolacions, porque a coincidencia de ambas as eleições introduziu certo sesgo, alón de as escisiones do PP concorriam em candidaturas independentes.

O avanço do BNG na Coruña, ainda que curto, é meritório. O comportamento eleitoral desta cidade é semelhante ao de qualquer ensimismada entidade menor, e Paco Vázquez aplica-se o que dizia Napoleón: "Os homes comandan-se com brinquedos e non com palabras". Neste caso, como no de Jesús Gil, Prado-Villalpando ou Pepe Castro, a explicación do sucesso requería unha análise além do estrito quadro político, ainda que aparentemente se deva à sintonía entre a mediocridade do líder e a colectiva.

A maioria relativa do PP en Vilaboa face ao apoyo aos governos locais opositos ao encoro do Úmio non pode considerar-se decepcionante. Só amosa a importancia das institucións no sustento das loitas vizinhais e outorga maior valor aos resultados obtidos. Porém, a escassa proxección do modelo Alhariz na provincia de Ourense, cujo panorama electoral está en consonancia com o seu grau de desenvolvimento socio-económico, merecería ser estudiada.

Na crítica fácil ao inevitável matrimonio de conveniencias do BNG con o PSOE, compriría ter presente o fracaso de IU. Ainda que o seu declive vinha de lonxe, a causa estivo na dificuldade para explicar as coincidencias com o PP e na tergiversación dos méios de comunicación sobre a sua valente posición en Euskadi e na guerra dos Balcás. Contudo, ainda que mudaram as circunstancias, o BNG non deve esquecer a experiencia dos Pactos do Hostal. Com Lois Castrillo pode-se repetir a historia de Domingos Merino. ♦

volta os alemáns, que o ascenso do PDS (antigo PC do Leste), que obtivo seis deputados europeos e logrou case tantos votos como os verdes, é debido á sua oposición aos bombardeos.

Deberían aclararse porque a porcentaxe de ciudadanos críticos coa guerra é semellante en España e en Alemaña.

O arcebispo de Santiago, na misa de peregrinos, dala as gráciás aos asistentes en varios idiomas: español, francés e italiano. Un dos presentes berra: "En castellano, separatista!". E iso que o arcebispo non utilizara o galego.

Acabaron as eleições e queda a nostálxia. Hai debates incomparables que só se poden escuchar en épocas así. Por exemplo, os vigueses Soto e Arca desputándose na radio o mérito de o concello ter recibido a *basoira de prata*.

4 FESTA FOLC DE LIMÉNS HERBA & SON
26 XUÑO

CLARE McLAUGHLIN & MARIANNE CAMPBELL
SUSANA SEIVANE
KLIMAX CUBA
OS DIPLOMATICOS DE MONTE ALTO
POLA MAÑÁ PASARRÚAS E OBRADOIROS PARA
NENOS E FESTA DE MEXILÓNS E VIÑO CO
GRUPO DE GAITEIROS TEBRAS

A PARTIR DAS 9 DA NOITE • ENTRADA GRATUITA

NORDEÑA

A NOSA TERRA
Periódico Semanal

Perguntábanlle ao adestrador do Atlético que final de Copa lle gostaria: "Pois, Real Madrid-Atlético de Madrid. Os dous da **capital**. É moi bonito". Alguns políticos pensan o mesmo.

Dia 11 no exprés Vigo-Barcelona. O corredor de tas en bas. Xa na saída despachan billetes de pé (ao mesmo prezo). En Ourense o tren semella unha feira. Sería doado enganchar un vagón máis. Pero Renfe debe ser rentábel e privatizábel. Podían suprimir a **tracción** e contratar a un par de centos de marroquís para tirar do comboio. Xa o facian os ingleses na Índia.

O grande derrotado destas eleccións foi Paco Vázquez. Gañou na Coruña, pero o seu partido vai facer o contrario do que el pediu: **pactará** co BNG en toda regla.

A xente de natureza máis proclive ao nacionalismo está nos pequenos concellos, sobre todo na mocidade que ainda queda. O BNG debe apoialos (nunca hai que fartarse de facer pedagogía) ainda que algúns voten PP. A clandestinidade é moi dura. E chegar aos coarenta sen **traballo** tamén.♦

agora firme partidaria da intervención armada dos países más ricos do mundo contra un pobre país, comparouno con Louis-Ferdinand Céline, escritor francés que se achegou ao nazismo. Nazi é quen, como Susan Sontag (S.S.) escrebe que "Hai unha maldade radical no mundo, motivo polo cal hai guerras xustas. E esta é unha guerra xusta". Xa estamos vendendo o xusta que é esta guerra. Arremedando un dos seus títulos, está claro cal vai ser o próximo libro da bombardeira radical: "A guerra xusta e as suas bombas e metáforas". Fora da miña biblioteca os libros da Sontag, do Vargas Llosa, do Heri Lévy e de tantos outros. Os libros de quem defenden os bombardeos, a invasión terrestre e a terra queimada polas toneladas de porcallada mortífera que están botando en Iugoslavia, non merecen figurar en nengunha biblioteca nem ser lidos por ninguén, por mui ben escritos que estean. Vargas Llosa, coa conciencia a fervelle de remorsos e contradicións, xa non sabe que dicer e arremete nun artigo pestilente contra o pacifismo de Manuel Vicent. Outros destes intelectuais flamíxeros favorábeis á intervención, chega a dizer: "Coido que agora ser belicista, neste caso, é case un deber moral. o pacifismo é unha ideoloxía que obnubila as cabezas mais lúcidias". Ai tendes a Nova Orde Moral. E tal o delirio belicista

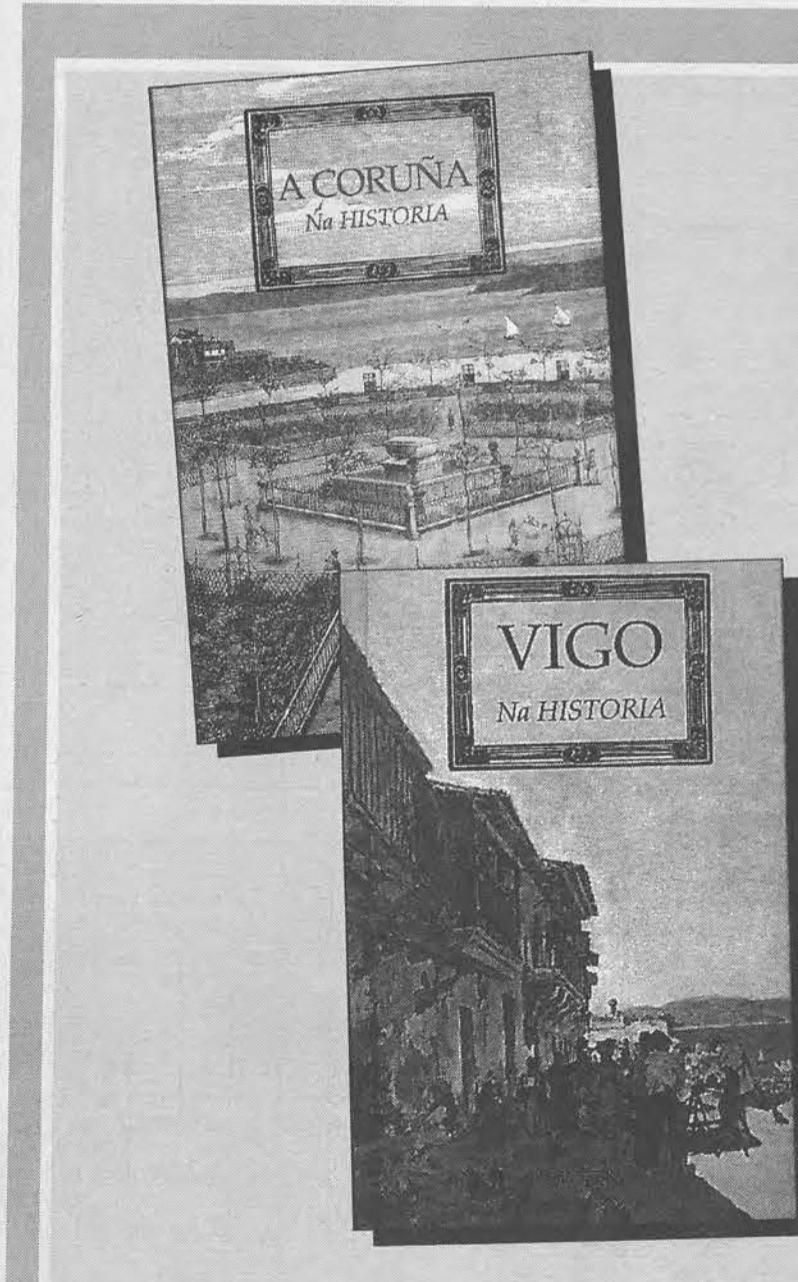
desta xente que mesmo disparam os seus proyectis de uránio contra os que arrenegan desta guerra desde unha perspectiva más ou menos pacifista.

Di Peter Handke no seu libro que o que move é somente a

xustiza, ou talvez pór as cousas en dúvida, dar que pensar. En troques, estes "namorados perdidamente dos estereotipos bélicos" impostos polos más fortes teñen o pensamento anulado e somente os move o ódio. Que lean as liñas da carta de despe-

dida daquel partisano sérbio que transcribe na última páxina o autor da viaxe de inverno. Tempo de chorar... segue o poeta sérbio.♦

EMILIO CID FERNÁNDEZ
(BARCELONA)

A Coruña e Vigo na historia.

As butacas douradas loitan contra os supermercados

O cine Alameda do Carballiño engádese á perda de grandes salas

• A. ESTÉVEZ

Antonio Machín e Antonio Molina apresentaron os seus éxitos no escenario do cine *Alameda do Carballiño*, que vai pechar o vindeiro Domingo tras a decisión do propietario de vender o inmóvel. Na Rua do Petín, o Avenida sobrevive con éxito tras a decisión do concello de facerse cargo da sala. Zara marca o edificio modernista do Teatro Losada na cidade de Ourense, e instálase ali desde o pasado ano. O destino das vellas salas abala entre converterse en supermercados ou recuperarse da man dos concellos.

Xose Vicente Solarat encarréga-se da programación do cine *Avenida*, na Rua do Petín. Tamén é o alcalde do concello, que mercou este cine, o único da vila, hai algo máis de tres anos. "O edificio é posterior ao modernismo, nun estilo que imitaba ao *Tívoli*, de Madrid, ou ao *Barceló*, de Barcelona. Pertence á familia Cebrán que o ia vender para especulación, ou sexa, ian construir no solar un aparcadoiro e un supermercado. O concello decidiu mercar a sala, a vivenda e os baixos comerciais por vinte-cinco millóns de pesetas", comenta Solarat. Despois deste paso, houbo que reabilitar o edificio, respetando a sua estrutura e, tamén chegaron os problemas coa oposición. "A reabilitación fixouse en base a créditos, custaba vintesete millóns, e as outras organizacións non o entendian", conta Solarat, alcalde pola agrupación RUA.

O Avenida programa cine comercial de Venres a Luns; os últimos éxitos son *A vida é bela* e *Shakespeare namorado*. Tamén programa cine clásico, teatro e música durante a semana. Ten incorporado o sistema de son Dolby Digital e unha cámara de proxección nova, que, xunto a unha pantalla de grandes dimensións á antiga, dálle ao cinema unha calidade comparábel ao complexo Rosales da Coruña ou ao Área Central de Compostela. Ten butacas para 420 persoas.

Ademais da rendibilidade social –ao redor do Avenida conformouse A Rua, que é unha vila moi nova, con poucos referentes–, Xosé Vicente Solarat destaca que as actividades do cine non dan perdas económicas. "Desde que o abrimos, pasaron 50 mil persoas pola sala, que é moito para unha vila de cinco mil veciños. Pagando dous salarios a tempo parcial, o seguro e ás distribuidoras, ain-

da quedan de beneficio ao redor de seiscentas mil pesetas ao ano", sinala.

Manuel González, fundador da Escola de Imaxe e Son da Coruña, é un amplio cofecedor tanto da arquitectura como da historia dos cinematógrafos galegos. Para el, a responsabilidade de perder os grandes cines, non se pode descargar sobre os propietarios das salas. "Ninguén ten vocación de perder cartos. É perfectamente comprensible que se unha empresa fai unha oferta millonaria, o dono da sala venda. A solución é política e pasa porque os edificios estean protexidos", sinala.

"Os mellores arquitectos eran os encargados de deseñar os cines. A meirande parte das salas corresponden aos anos trinta e cuarenta; hainas anteriores, da época modernista, como é o caso do Teatro Losada, de Ourense, de 1926, unha xoia na que agora se vende roupa como noutras cinco mil establecementos. E ninguén protestou; algo semellante ao que aconteceu co Gran Teatro de Lugo", comenta González, quen aponta a necesidade de que os Planos Xerais de Ordenación Urbana contemplan a protección destes inmóveis. Desde anos atrás, son moitas as grandes salas que remataron en escombreira: o *Tamberlick*, en Vigo, o *Gran Teatro*, en Lugo, o *Salón Apolo*, de Ourense, o *Callao*, de Ferrol, o *Royalty*, de Compostela, ou o *Linares Rivas*, da Coruña. Outros moitos non cairon, están pechados. "Existe a teima de considerar arte só o románico. Proteger os cines é conservar a nosa historia real, pero hai desídia política, non se pode botar a culpa á especulación cos solares", di. ♦

A vida é bela foi a derradeira fita proxectada no Alameda. Na fotografía, anuncio da película *Xoana de Arco* no ano 1950.

Cinema de fin de semana

A vida é bela, de Roberto Begnini, é a película coa que o cine Alameda vai pechar as suas portas o vindeiro Domingo 20 de Xuño. Os propietarios vendérano. Os espectadores saberán que vai ser a derradeira vez que se senten nas butacas do Alameda para disfrutar dunha proxección. Miguel Anxo Fernández, responsable da empresa que xestionava a sala, sinte pesadume pola desaparición do cine, inaugurado en 1948 coa fita *Sudán*, con María Montez e Sabú. "Non é que se peche unha sala de cinema simplesmente, vaise un anaco da historia do Carballiño. O local fixo sempre unha función cultural; durante o franquismo, os poucos

actos sociais celebrábanse no Alameda", comenta.

Tras o peche dos cines *Reque* e *Rivas*, e agora do Alameda, queda no Carballiño a sala do cinema *Paradiso*. Ao edificio do Alameda, propiedade da familia Román Godás, substituirá unha nova construcción destinada a vivendas. "Cando nos fixemos cárrego do Alameda hai dez anos restaurámolo, ainda que os propietarios do cine tiñan tratado con agarimo, coidaban moito a estrutura das salas. Román Godás non era un empresario cinematográfico, era un empresario dunha vila que optou polo cine, contribuíndo moito a súa normalización. Así nos anos sesenta coincidían ca-

tro salas no Carballiño, entre elas o *Rivas*, o maior de Ourense", comenta Fernández.

O Alameda proxectaba fitas durante a fin de semana. "Hoxe en día un cine nunha vila non é un negocio puxante, cumpre unha función cultural pero nengunha empresa que busque beneficios faiase cargo deles", di o responsable de *Carballiño Cine*. Para Manuel González o modelo de unha grande sala na vila está esgotado. "Nos oitenta superouse ese modelo de exhibición; unha sala xa non ten sentido. Pero a crise da exhibición, que require multisalas, non significa que haxa que tirar cos vellos cines, que forman parte do noso patrimonio", di. ♦

A paz do Império

Lois Diéguez

Somos conscientes de que a palabra "império" utilizada hoxe en termos políticos, causa príodo. Non así a "democracia" que xa vale para varrer con ela calquer idea de progreso. Mais o imperialismo é quem segue a producir as guerras; e a paz, logo, suxa, mentireira, sarcasmo da nova-vella civilización na que se está a enterrar a nova orde mundial. Non podíamos calar, obviamente, ante os crimes impunes que os estados europeos –capitaneados polo ianque cometan dia a dia co más cínico dos sorrisos. Botamos de menos aquel Pacto de Varsóvia que equilibraba as potencias militares internacionais –a sanguinária OTAN– para que non cometesen os excesos dos que agora se chufan... E seguen, Clinton, Aznar, Schroeder, o señorito Toni Blair... a falar de fanáticos, asasinios e violadores sen que vomiten sobre os seus terroríficos feitos?

A paz chegou a Iugoslávia, seica. Despois de invadir este país como os romanos facían xa nos séculos primeiros. Despois de destruir e asasinar (nunha guerra todos son obxectivos militares; esa diferenciación cos civís é outra coña). Tivemos que suportá-lo baixo o razoamento da urgente defensa dun pobo polo seu. Liberdade, pero xa sabíamos daquela que iso só era o pretexto, pois a independencia do povo kosovar non está hoxe no papel asinado para a paz. Desfeito brutalmente un país, queda submetido para que siga os ditados económicos e culturais dos invasores. Esa foi a razón primeira, ilícita, antidemocrática, imperialista, cruel. Kosovo utilizaráse na Iugoslávia como hoxe se utiliza Kuwait no Irak.

A historia dos impérios volve mostrar que só hai un modelo de sociedad que eles permiten, excluindo con todo o que represente variedade, riqueza, pluralismo. Poden, en todo caso, aceitar a anécdota, a diferencia do ghetto, pero non aquilo que rompa a imposición dun poucos sobre as diferentes maiorías. O mundo compónse de moitas falas, moitas banderas e diferentes formas de levá-lo. Desfacer isto non vai ser doado, ainda que se empeñen en bombardear o mínimo movimento do diferente.

Nunca unha persoa pode quedar pasiva ante o crime. De facé-lo, ela propia se converte en asasina. Acaso hoxe os países europeus durman prácicamente sen ver todo o que a angurante cultura do televisor agacha. Acaso o medo oculte os monstros nas nosas conciencias e durmamos, sigamos a dormir nese leito que anda a navegar por un mar de sangue imenso. Acaso reaxas ti cando vexas o cadáver do teu fillo morto en servizo en Iugoslávia. Mais, se ainda daquela te rebelases, as bombas podían deixar de cair e virar contra os seus posuidores. Sen eles, o mundo sería realmente feliz. ♦

■ Picasso, Granell e Gaudí na Fundación Caixagalicia

Desde o 10 de Xuño pode visitarse na Fundación Caixagalicia na Coruña a "Colección de Escultura Española Moderna con Debuxo", que pertence á Fundación do Instituto de Crédito Oficial. A exposición amosa, por unha parte, o proceso polo que os primeiros bocetos converteñense en obxectos tridimensionais e, por outra, como evolucionou a escultura durante este século. Abrangue setenta e oito pezas de Pablo Picasso, Juan Gris, Granell, Joan Miró, Antonio López, Eduardo Arroyo, Miguel Barceló, Chillida, Salvador Dalí e Antonio Gaudí, entre outros. A mostra está aberta até o 31 de Agosto.♦

■ En pé de pedra, danza e teatro en Compostela

"Danza máis teatro para paseantes en Compostela" é o lema de En pé de pedra, o programa cultural que organiza a sala Galán co apoio do IGAE e do consorcio de Santiago os días 25, 26 e 27 de Xuño. Os participantes nesta edición son Au ments, de Mallorca, Wade Mathews, de Madrid, Carol Dilley, de Barcelona, Vo'Arte, de Lisboa, Las Malqueridas, de Barcelona, Paloma Diaz, de Andalucía, e Prometheus Dance, de Massachusetts.♦

■ REM chegan a Galiza e cumpren vinte anos na música

O tema *Losing my religion* foi o que provocou que REM pasase de ser un grupo de vendas discretas en 1991 a unha estrela da música. A canción estaba incluída no disco *Out of time*, que facía xa o número dez na lista de discos publicados polo grupo de Georgia, formado no ano 1980. Vinte anos despois dos seus primeiros concertos chegan a Galiza, ao recinto feiral de Cotogrande, en Vigo, o 20 de Xuño, cun novo disco baixo o brazo, *Up*. Fano sen un dos membros orixinais, o batería Bill Berry, que abandonou a banda ao pouco de comenzar a gravación do último traballo. A banda continua con Michael Stipe á frente, e con Mike Mills e Peter Buck; completan a banda nesta xira Ken Stringwood, ex membro de *The Posies*, e Scoot McCaughey. Actualmente os REM teñen un contrato coa Warner para gravar cinco discos, cun valor de máis de 12 mil millóns de pesetas. Para a sua única actuación na Galiza, tras participar no *Gutiérrez Festival* de Madrid o dia anterior, espérase a afluencia non só dos admiradores que tifan dentro do país, senón que tamén dos chegados do Norte de Portugal e de provincias limítrofes. A entrada custa catro mil pesetas anticipada e cinco mil na billeteira.♦

Michael Nyman.

■ Reixa, La Fura dels Baus e Michael Nyman en Esperando o Millenium

Do 5 ao 15 de Agosto desenvólvese en Compostela a programación *Esperando o Millenium*, organizada polo Consorcio de Santiago. Este programa de verán inclúe música, teatro e pintura. Precisamente, para abrir boca, o 10 de Xullo inaugúrase no Auditorio de Galiza e na Igrexa de San Domingos de Bonaval a exposición "Double-Trouble", que consiste nas obras colecciónadas polo produtor televisivo e editor Tom Patchett. Son perto de trecentas pezas baseadas no humor e nos dobles sentidos do movemento *Dadá* e do seu contrapunto norteamericano *Fluxus*. Inclue a artis-

■ Xoán Montes, homenaxe ao compositor en Lugo

Na Biblioteca Pública de Lugo van ter lugar os días 24 e 25 de Xuño unhas xornadas adicadas ao compositor Xoán Montes, autor de *Negra Sombra*, *Lonxe da terriña* e *O pensar do labrego*. Sobre a figura do que foi compositor, organista e director de banda, nacido en Lugo en 1840, e sobre o nacionalismo musical, falarán diversos especialistas como Xosé López Calo, Carlos Villanueva, Xoán Manuel Carreira, Enrique Alvarellos, Luis Costa, Xavier Groba, Rosa Fer-

nández e Xoán Bautista Varela. Nos dous días haberá un recital tras as intervencións: o dia 24 corre a cargo da soprano Teresa del Castillo e a pianista Natalia Lamas; na segunda xornada actuarán os orfeóns *Terra a Nosa* e o Xoán Montes.

Montes renunciou á carreira relixiosa para adicarse á musical. Pone ao frente da Banda Municipal de Lugo e é o criador do Orfeón Lucense, que despois passaría a chamarse Orfeón Galego.♦

Tanto co Orfeón como en solitario, pola sua faceta de compositor, Montes recebe unha moita de prémios ao seu traballo. O primeiro prémio do certame celebrado na Habana en 1892 recae na sua *Negra sombra*. Montes tamén adica os últimos anos da súa vida –morre en 1899– a recoller cantigas populares e a organizar a Schola Cantorum do Seminario de Lugo. A homenaxe dos días 24 e 25 está promovida pola consellaría de Cultura.♦

tas como Marcel Duchamp, Man Ray, Chris Burden, Cindy Sherman e Kiki Smith.

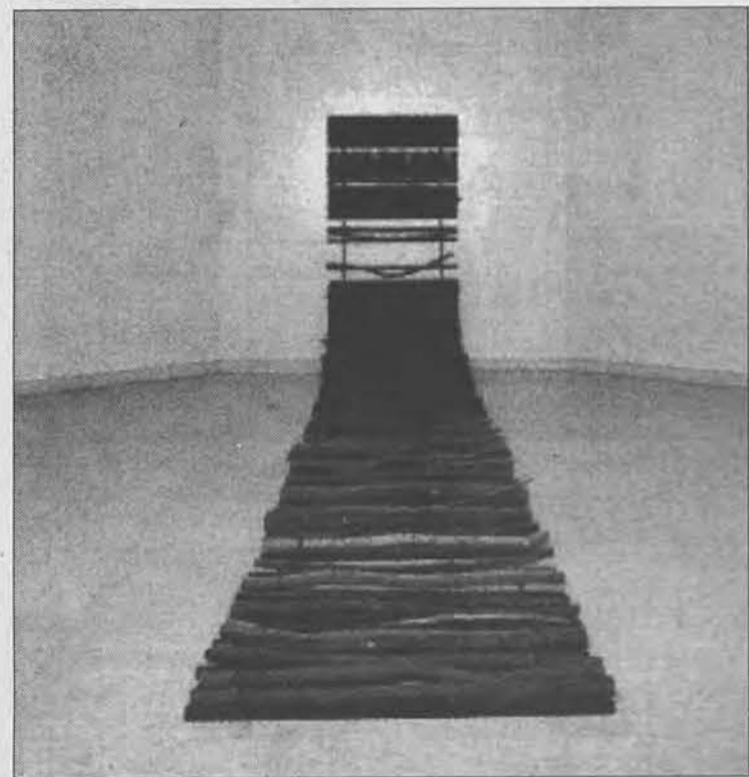
Esperando o Millenium levará á praza da Quintana espectáculos como "Galicia Beibe", promovido por Antón Reixa os días 5 e 6 de Agosto, e cuja finalidade é festejar "a liberdade e a creatividade que representa a música galega". O violinista Nigel Kennedy, o pianista e compositor Michael Nyman, os poetas e músicos de Rajastán e os cómicos de *La Fura dels Baus* son algunas das outras propostas do programa.♦

■ Continuan as mobilizacións da Plataforma polo Patrimonio da Coruña

A Plataforma polo Patrimonio pretende abrir un proceso nos xulgados contra os responsables do cambio do pavimento dos Cantóns da Coruña. Os membros da plataforma levan tempo mobilizándose contra o cambio de empedrado, xa que o concello modificou o antigo orixinal. O pasado 9 de Xuño os membros da Plataforma, acompañados dun notário, levantaron acta do estado das obras e pavimentación, para incorporar esta diliexencia á denuncia contra o concello.♦

■ Convocan o prémio Blanco Torres de xornalismo de opinión

O 30 de Setembro remata o prazo para apresentar traballos ao prémio de xornalismo de opinión Roberto Blanco Torres, que convoca o concello de Cuntis más a Universidade de Santiago de Compostela. As persoas interesadas deben apresentar traballos en galego publicados en medios escritos, audiovisuais ou electrónicos, e que comenten temas de actualidade ou de interese xeral. A extensión é libre e o prémio está dotado con un millón de pesetas.♦

Escultura dentro da floresta, de Alberto Carneiro.

ÁNGEL ORDALES

■ Abre no Porto o primeiro museu portugués de arte contemporánea

As portas do Museu de Arte Contemporánea de Serralves, no Porto, abrironse ao público o pasado 8 de Xuño con "Circa 1968", a mostra de inauguración. O museu, un proxecto solicitado desde anos atrás, polos artistas portugueses, foi promovido pola Fundación de Serralves, cuxo catálogo conta con cincocentas obras de arte, procedentes de coleccións privadas e dos depósitos do Estado e da Fundación Luso-Americana para o Desenvolvemento. O edificio é obra de Álvaro Siza e conta con catorce salas de exposicións, sendo o primeiro museo en Portugal dedicado exclusivamente ao arte producido a partir da metade da década dos sesenta. Na mostra de apertura, que cubre o período desde 1965 a 1975, poden verse máis de duacentas obras, das que boa parte son de artistas portugueses como Alberto Carneiro, Manuel Baptista, Lourdes Castro, Armando Alves, Ângelo de Sousa, Álvaro Lapa e Paula Rego, entre outros. O director do Museu de Arte Contemporánea de Serralves é Vicente Todolí, que exerceu de administrador no Instituto Valenciano de Arte Moderno (IVAM). O Museu abre todos os días menos os luns.♦

■ Lembran a Bieito Fernández en Lóbios

"Render homenaxe á memoria dun galeguista que, se ben non foi unha primeira figura no coñecemento público, si foi un incansábel traballador a prol das suas ideas". Esa é o motivo que subxace na homenaxe a Bieito Fernández, morto recentemente, que organizan o clube cultural "Alexandre Bóveda", a Universidade de Vigo e Nova Escola Galega en Lóbios. Bieito Fernández, membro das Mocidades Galeguistas de Celanova e de diferentes asociacións culturais durante os anos cincuenta e sesenta, puxo o seu arquivo documental ao servizo dos historiadores e doou parte dos seus fondos á Biblioteca da Deputación de Ourense. A homenaxe celébrase o 20 de Xuño e comeza na parroquia de Grou, onde se descubrirá unha placa, para seguir na Casa da Cultura de Lóbios coas intervencións de Francisco Fernández del Riego, Xosé Manuel Núñez Seixas, Avelino Pousa Antelo e Luis Taboada. A Universidade de Vigo aproveita os actos para facer entrega dos premios "Blanco Torres", convocados con motivo do Dia das Letras.♦

Leituras

Benaventurada
sexa Ira

Título: Os cadrinos da ira.
Autor: Xosé María Álvarez Cáccamo.
Editorial: Espiral Maior.

Quen non lembra aquela canción moña de "libertad, sin ira, libertad"? Polo ben de todos, sen ira. Pero mira ti que cando falan do "ben de todos" resulta ser o ben de todos menos nós, é dizer: o ben só dos outros. Na nacencia da "democracia" esa foi a musical maneira de "convencernos" para que esqueceramos as feridas, as chagas abertas pola insensata e cruel "cruzada" de Don Paquito el Chocolatero, aquel frio xeneral procedente do noroeste que, coa sua sobrinxia, inzou as terras deste país con interesados dispensadores de mortes discrecionalmente decididas por escuros afáns de revanchismos e ilexitimas apetencias do alio. Pasou a cruzada e eles, os fachas, si se falaban, falaban con balas; pero remata a ditadura e as vítimas, eses é mellor que non falen, polo ben de todos. Aquí teñen, unha das meirandes pezas con que nos chegou a liberdade de expresión; e con esa liberdade é coa que vivimos hoxe.

Pero todo ha chegar. Nen sequer o feito de que vivamos ainda baixo a bota de un dos ministros de aquel tirano de Ferrol, nen sequer iso poderá impedilo. E si, esta é unha sección na que se enxufzan libros, que nós non facemos crónica ou análise política. O que pasa é que a literatura sempre é testemuña, por acción ou por omisión, do acontecer social. E, se á sociedade se

Xosé M. Álvarez Cáccamo

Ile tapou a boca, más cedo ou más tarde ha reflectir. E, se houbo asasinatos, "paseos", vinganzas etc., chegará o momento en que os nomes dos asasinios saian á luz para seren escamecidos, esa é a xustiza do tempo. E seguimos a falar de literatura, porque, cando menos para quen isto asina, a maneira máis natural e máis xusta para producirse poeticamente tras a morte de Franco é tal e como nos amosa Xosé María Álvarez Cáccamo en *Os cadrinos da ira*. Esa era a maneira; non agachando a impotencia no intimismo (por moi comprometido que fose), e tam poco desde postmodernas iconoclasias bastante dadas. O cal non pretende suxerir

que estes *Cadrinos sexan* unha obra que debamos examinar baixo a óptica da poesía de finais dos setenta. Non é unha obra "fora do tempo". Non, e, xustamente, sinalemos como unha das características primeiras que nos permitan retratar este poemario a de intemporal, que estamos diante dunha obra que pervivirá ao paso do tempo con unha especial frescura, sen nunca perder actualidade.

Entremos logo a ver que hai en *Os cadrinos da ira*. E fagámolo sinalando que o corpus poético vai precedido de un precioso, preciso e sabiamente explicador limiar ("Hemorraxia interna") de Xosé L. Méndez Ferrín, o au-

tor da extraordinaria *Con pólvora e magolías* que tanto desnorrou a unha sociedade que seguramente non estaba preparada para asumilas más alá da sometida e forzosa admiración, nen, tampouco, era capaz soñar ou tentar poemarios que puideran asemellarse á poética ferriniana. Agora debo lembrar e insistir no que gostaría de que a obra de Cáccamo vira luz naqueles tempos. Porque a mofísimo menor carga de intelectualismo, proporcionaria unha luz para que visen a poesía social. Porque sendo poesía social é tamen poesía íntima; Cáccamo demuestra ben ás claras a falsidade da oposición poesía social-poesía íntima.

Cáccamo demuestra ben ás claras a falsidade da oposición poesía social-poesía íntima, e demóstrao ensinando como o social é íntimo sempre. Recursos para tal? Pois miren, mesmo a frialdade do formulário administrativo é válido e sabíase desde os *Documentos persoais* de Manuel María. A el acode Cáccamo principalmente na primeira parte do poemario, que precisamente é chamada "Prego de cargos", adicada a profesores represaliados polo governo de Manuel Fraga, e datada de 1991. Son sete poemas, duros, sentidos, de ritmo precisamente medido, que rematan coa dureza con que se infician e abren a rixidez formulística ao corazón humano desde construções feitas desde a candidez, inocencia, das copulativas

(Pasa á páxina seguinte)

conta de libros

A muller de Gilles

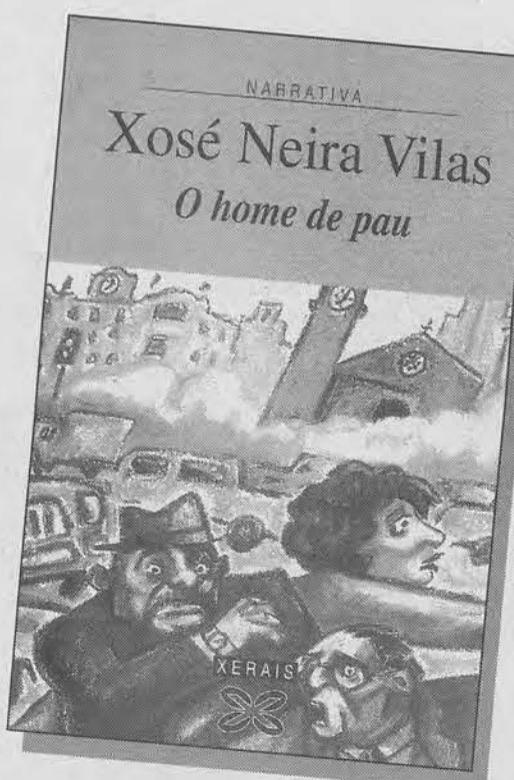
Un retrato da muller resultou da novela A muller de Gilles, que Madeleine Bourdouxhe publicou en 1937. Da humildade desta autora, nacida en 1906 en Liexa, cabe resaltar o feito de existire unha mancha de escritos inéditos, que nunca se molestou en facer públicos. Bourdouxhe ofrece ao leitor nesta novela o amor de Elisa polo seu home cujo nome "cando ela o pronuncia, a saliva échelle a boca, humedece os seus beizos curvos". A tradución da obra, en Laiuentó, realizouna Alberte Allegue Leira. ♦

Parodia na novela
de Xavier López

Xavier López aplica o sentido do humor á historia e á literatura en Doutor Deus, ambientada nos anos cincuenta nunha vila galega, cun protagonista portugués. Afonso Deus coñece nesta vila o amor, a convivencia nunha habitación de pensión e a un grupo revolucionario. López, nacido en 1974, volta a publicar en Sotelo Blanco. ♦

O mar nas
publicacións do
Consello da Cultura

Antropoloxía mariñeira é o título do volume que recolle as actas do simposio internacional de antropoloxía, que se celebrou en 1997 en Pontevedra en memoria de Xosé Filgueira Valverde. Nestas xornadas, participaron especialistas como Francisco Calo, que coordinaba o simposio, Staffan Mörling e Xosefa Otero, Xosé Antón Fidalgo, Francisco Faría e Bernard Cadoret, cuxas intervencións sobre identidades dos mariñeiros, o papel dos pescadores nas políticas pesqueiras, ou a situación das conserveiras, son publicadas agora polo Consello da Cultura. O mesmo organismo que edita unha facsímile de Memoria sobre a pesca de la sardina en las costas de Galicia, de Jose Cornide, publicada en 1774. ♦

XERAIS

A identidade
fronte á rede

A construcción da nación política precisa dun espazo de comunicación específico, atendendo ao poder que a información acadou de cara ao novo milénio. A identidade fronte á rede, en Xerais, é un traballo de Luis Álvarez Pousa no que analiza a disposición e preparación dos medios galegos para loitar contra a homogeneización cultural da información. ♦

NARRATIVA

Xosé Neira Vilas
O home de pau

Quince relatos nos que se reflexiona sobre o previsible destino das cidades actuais e das xentes que nelas moran.

A súa complexa brevidade, a prosa limpia e depurada, o experimentalismo alegórico na construcción das tramas, apoiado no expresionismo das magníficas ilustracións de Siro López, fan desta obra, unha das más orixinais e valiosas aportacións dun dos clásicos da narrativa galega.

Leituras

(Ven da páxina anterior)

e preposicións tan propias da nenez. Comeza a sermos delimitado o plano no que deberemos proseguir a leitura: estamos dentro do plano da intimidade, intimidade na que nos doemos da inxustiza.

A segunda parte ("De Mañá Que Medo") son quince poemas nos que, segundo palabras de Ferrin que non compartimos, "é o más alto teito lírico conseguido por X. M. Alvarez Cáccamo na sua fecunda carreira literaria". datado en 1993 e, tamén segundo Ferrin "montado o texto en base a variacións referidas a unha canción moi misteriosa e lacerada de Amália Rodrigues" chamada Barco Negro, presenta unha estética formal diferente, belida e sabia combinación entre poeta clásico e estética moderna. O poema amósase níu, limpo de calquier signo ortográfico para lograr ritmos expositivos contundentes, envolventes, sedutores. E como tema a dor, e o medo, dor e medo baixo a ameaza de non ser, de esperanzas tristes, recluas, perene oposición do negro e o branco, a escuridade e a alba, e sempre morte, morte sempre lacrada, balas atravesando a vida. Contra o que pudiera parecer no se pode falar aquí de mudanza temática, nen moi menos.

Continuamos instalados no eido íntimo, non hai o sustento do formulismo administrativo, pero hai referencia a el, pero hai unha delimitación da dor tan precisa... da dor de perder, perder entendido como privación, "...morte de alzada man e de fociño / azul..." Por outro lado fai o número trece aquel que sobre todos indica o porqué do título, da ira, "...ira / en memoria dos que foron roubados do leito en alba escura..."

Catorce son os poemas que integran "Crónica do espanto", terceira parte, que leva o subtítulo "Galiza 1936" e está datado en 1998. Terceira parte que comeza preguntándose polos desaparecidos, polos paseados, por Blein, Camilo Díaz Balfio, Antonia Pardo Méndez e Alejandro (non cómpren apelidos, verdade?). Para o poema se-

guinte facer mínima (exigua) e exemplar relación de notórios axentes do medo, paseadores, verdugos, fiscais, falanxistas, delatores, militares, señoritos da noite. "...Non haxa esquecemento". E despois continua en homenaxe a Enrique Jaso e a sua viúva, na sua memoria. Pero na memoria tamén caben outros, abondos hai, e o se-

guinte poema tráenos a Ángel Nogueira, Castelao, Xosé Losada e Manuel Rodríguez. Pero a agadoupa da morte non se detén e prosegue, no seguinte, engadindo máis nomes. Veñen agora algunas "derradeiras palabras" e comenzará, despois, a partirse a arquitectura do poema en canto retornaremos a falar dos asasinios. E a ruptura patentizarse inmediatamente, a sete poemas para o remate, e baixo a lousa das infamias dos informes forenses a dor, o espanto, volve ter nomes e apelidos. (Obrigado é, en esta altura, memorar "Cunetas" o eterno Pimentel). E más nomes, e más, tantos, moi poucos, moi poucos, que tantas foran as víctimas do "... Viva Franco Viva Franco Arriba España".

Os dous derradeiros poemas lévanos, indícanos outra vez, que seguimos dentro do intimismo, lirismo puro. Poemas adicados á memoria de Dario Álvarez Limeses, a traxédia compartida, solidaria.

Eis aquí un poemario de perfección exquisita, que move e conmove, que obriga a reflexionar e que se nos apegá ás mans pendendo releituras constantes. Por si só, suficiente para entrar con letras de outro na historia da literatura. Séguese marabillando a perfección no dominio dos recursos tanto clásicos como modernos, sublime mestura, manual da conciencia histórica. A Consellería de Educación debe distribuílo gratuitamente a todo o povo de este país, a Consellería de Xustiza debe esixir a sua leitura e que ninguén se chame galego se non o asume. Haino a vender, non sei como é iso, non ten prezo. ♦

XOSÉ M. EIRÉ

conta de discos

Letras
de Anxos Sunai
para César Cuenca

Título: Bichito.
Autor: César Cuenca.
Edita: Tin Records.

César Cuenca ven de apresentar pola Galiza as suas cancións en solitario. Tras pertencer ao grupo de Valladolid Celtas Cortos, Cuenca escolle o seu camiño, que en termos musicais xa non ten que ver coa mestura de pop e folk que fixo famoso ao grupo. En Bichito, o compositor constrúe un personaxe namorado e desastroso, unha persoa atrapada polo cotián pero con deseños de evasión, unha chamada á ilusión ilustrada polo pop máis doce. Para o seu proxecto, conta coa axuda de moitas persoas, apoyo especial no caso da galega Anxos Sunai, que compuxo a letra de tres temas: Dragón, Zapatos de cristal e Angel negro, unha historia de morte que posibelmente se converteu no tema máis completo deste Bichito. Anxos Sunai é unhas das persoas coas que o cantante e guitarrista tendeu unha ponte na Galiza. Tamén hai outras colaboracións salientábeis, como a de Luis Pastor, cantando no tema Hechicero. ♦

Corazón electrónico
desde México

Título: P.E.C.
Grupo: Titán.
Edita: Chewaka.

O selo alternativo da Virgin apresenta o E.P. dos mexicanos de Titán, un grupo que, sen ter gravado ningún longa duración, xa contan cunha importante bagaxe en directo. Titán está integrado por músicos procedentes de Molotov e, sobre todo, de Melamina Ponderosa, unha banda experimental que xa facía tecno en México nos anos oitenta e cujo nome honraba ao mobiliario máis corrente e de peor calidad do país. Este compacto que agora se apresenta no Estado xurde tras unha xira estadounidense de catro meses que os levou a contactar con bandas como Jon Spencer Blues Explosion. Inclue catro temas: P.E.C., C-mon feel the noise, Corazón e Corazón Mastretta Mix. En California están gravando as suas cancións que derivarán en Elevator, o seu primeiro disco. Contan so selo Grand Royal, dos Beastie Boys, para editalo en Estados Unidos. ♦

SUBSCRÉBASE A A NOSA TERRA

Nome Apellidos
Endereço
Cod. Postal Teléfono
Povoación N.I.F.
Provincia País.

Suscríbese a *A Nosa Terra* (incluidos os *Cadernos de Pensamento e Cultura*) por un ano/semestre ao prezo de:
Galiza/Estado/Portugal 9.000 pta./ano 4.500 pta./semestre
Europa 10.920
América e resto do mundo 13.080

a) Subscriptions para o Estado español
 Talón bancario adjunto
 Reembolso (máis 165 pta.)

b) Para o resto do mundo
 Cheque bancario adjunto
 Xiro Internacional a nome de
A NOSA TERRA. Apartado 1371
Vigo.

PAGO DOMICILIADO. COBRIR OS DADOS DO BOLETIN ADXUNTO.
Banco/Caixa de Aforros
Conta ou Libreta

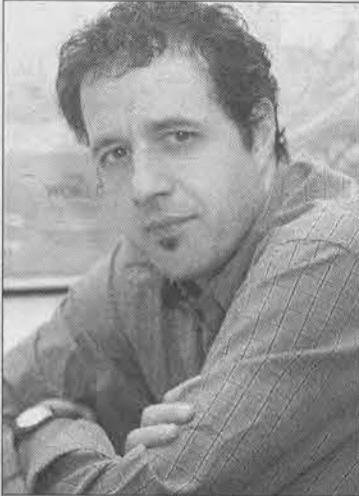
Titular Nº Sucursal
Povoación Província

Sérvanse tomar nota de atender até novo aviso, e con cargo á miña conta, os recibos que ao meu nome lle sexan apresentados por Promocións Culturais Galegas S.A. (A Nosa Terra).

DATA

ATENTAMENTE (SINATURA)

A INFORMACIÓN QUE PAGA A PENA TER

Xavier Queipo e Doc Manhattan son os promotores do selo Rio Lagares. Á direita, os berlineses de Atari actúan no festival Sónar.

Rio Lagares: vinilo, música electrónica e mambo

O selo galego apresenta os discos no festival Sónar de Barcelona

■ A. ESTÉVEZ

Unha base musical, uns *sampler*s de aquí e acolá -roubos sonoros que poden proceder da televisión ou doutros discos- e un chisco de texto próprio está na base dos discos que edita o selo Rio Lagares. A esta empresa recente lévanlle as rendas o escritor Xavier Queipo e o pinchadiscos Doc Manhattan, arte e parte nos vinilos que comercializa. Estos días presentan o seu traballo no Sónar, o festival especializado en músicas avanzadas que se desenvolve do 17 ao 19 de Xuño.

A creación de melodías é tarefa de Doc Manhattan, un pincha da cidade de Vigo, que gosta de mesturar mambos con música electrónica. Tras pasar unha longa tempada en Bélgica, os contactos feitos serven agora para compartir proxectos. Así o primeiro disco editado por Rio Lagares e titulado *Asisino Es*, foi realizado con 405 D Rojo, un músico multinstrumentista de Zaragoza, que formou parte do grupo siniestro *Niños del Brasil*. A tiraxe, que, neste caso, foi de cincocentas copias xa está esgotada e os promotores de Rio Lagares sintense fachendosos de que entre as revistas de crítica especializada este sexa un traballo reputado. *Bebé Picasso* é o título do segundo traballo editado no selo e no que tamén participa

pa directamente a metade do mesmo. Neste caso a sua compañeira é a francesa, Anne Marie Leclaire. Esta mestra descubriu nos *sampler*s un método didáctico para as suas clases.

Por que mesturar mambo con *break dance*? E melodías hawaianas con bases electrónicas? "A nós gustamos a música exótica, non apostamos pola música electrónica más repetitiva para os ouvidos. Situámonos máis na fusión de estilos da que tanto se fala hoxe. E, ademais, incorporamos texto", explica Xavier Queipo. O terceiro proxecto de Rio Lagares ten sabor italiano xa que Doc Manhattan xuntouse esta vez co guitarrista italiano Sal-

vatore Hinrubia. Canto en italiano mesturado con *house*. No seguinte disco, Rio Lagares fundírase con outro grupo vigués, A Familia, unha banda de rapaces tolos polo hip hop.

Os pinchas
precisan do vinilo

Da antiga Iugoslávia proceden os vinilos que o selo Rio Lagares utiliza para os seus produtos. "Non é intencionado. O proveedor facía unha boa oferta e eles ainda fabrican un vinilo pesado, duro, no que a agulla do tocadiscos non salte dun lugar para outro. O que prefieren os pinchas", explican. A chegada dos compactos

non afecta aos pinchadiscos xa que estes non precisan en absoluto deste soporte. Necesitan un vinilo que podan manexar coas suas mans. No caso de Rio Lagares, o vinilo en formato EP ten como envoltorio unha carátula de cartón que amosa a tendencia á reciclaxe da música electrónica. O baile do futuro precisa do vello soporte. "Merca discos un público especializado. As distribuidoras de música electrónica acostumaron a colocar os discos en tendas centradas no vinilo, que só hai unha ou duas nunha cidade normal", sinala Queipo, ao tempo que reseña a demanda dos seguidores desta música, que provoca que en Rio Lagares teñan que reeditar os seus traballo. ♦

Sons intercambiáveis

Os discos do selo vigués distribuense a través de Satelite K, unha empresa catalana especializada en música electrónica. Teñen, pois, o seu destino nas tendas dos fanáticos da música de baile. A sua difusión da man doutros pinchas é fundamental. Tamén o é acudir ás feiras. "Ali pódemos fazer contactos, enternarnos do que están a facer outros afeiçoados á música electrónica e dar a coñecer o selo, que ainda é moi noviño", comenta

o escritor Xavier Queipo. O Sónar, como o seu nome indica, Festival de Música Avanzada e Arte Multimedia, é o foro más atractivo dentro do Estado para este estilo musical.

Do 17 ao 19 de Xuño, unha morea de pinchas darán a coñecer o seu labor nesta feira, na que, sen embargo, os pratos fortes son os grupos convividos, abandeirados da música avanzada. Alan Vega e

Martin Rev, o duo *Suicide*, expertos en berros desacogantes e maquinaria industrial nos seus temas; Orbital, un dos grupos que mestura pop e tecno seguindo o camiño dos Prodigy; P 18, sabor cubano con pretensiones futuristas, e, por último, Atari Teenage Riot, os berlineses que se apuntan ao punk más taxante dos noventa preconizando que a violencia pode rematar co capitalismo. ♦

Os séculos da lúa

Xosé Carlos Caneiro

Os séculos da lúa

ESPIRAL MAIOR
EDICIONES

TABLA DAS LITRAS

FICTION

1. NO VENTRE DO SILENCIO Xosé L. Méndez Ferrín. Xerais
2. ALÉN DA DESVENTURA Xavier Alcalá. Galaxia
3. O HOME DE PAU Neira Vilas. Xerais
4. OS SÉCULOS DA LUA X. Carlos Caneiro.

Espiral Maior

5. MORNING STAR Xosé Miranda. Xerais

NON FICTION

1. BREVE HISTORIA DA LITERATURA GALEGA Mercedes Queixas Zas. A Nosa Terra
2. CANTOS COPLAS E
3. PRISCILIANO Xosé Chao Rego. A Nosa Terra
4. MANUEL MURGUIA Henrique Rabuñal. Laiowento
5. RUTH M. ANDERSON. FOTOGRAFÍAS DE GALICIA Xunta de Galicia

ROMANCES DE CEGO

- Mini e Mero. Ophiusa

3. PRISCILIANO Xosé Chao Rego. A Nosa Terra

4. MANUEL MURGUIA Henrique Rabuñal. Laiowento

5. RUTH M. ANDERSON. FOTOGRAFÍAS DE GALICIA Xunta de Galicia

Librarias consultadas:

Cartabón (Vigo). Couceiro (A Coruña). Índice (Ferrol). Michelena (Pontevedra). Pedreira (Santiago). Souto (Lugo). Torga (Ourense).

O cordele

Brincadeira
Revista galega de
animación xuvenil

Número 12. Maio de 1999.

Dirixe: Conchi Castro.

Edita: Brincadeira.

Desde as páxinas de Brincadeira proponen a celebración desde o movemento asociativo xuvenil dun Xacobeo alternativo. Roteiro dos Arcos a Sanabria e informacións sobre a historia do movemento braviú, a prevención da violencia nos mozos e mozas, un análisis deste fenómeno

na televisión, ideas para animación á lectura, proposta de actividades físicas no medio natural e experiencias de rastrexo radiofónico, entre outros contidos.

Tamén inclúe A tráxi-
ca lotaria. Catástrofes,
naturais?. Unha cuestión de sorte e nas páxinas centrais Estudar en Europa através do Programa Sócrates de intercambios universitarios. ♦

BRINCADEIRA
Revista Galega de Animación Xuvenil
Estudar en Europa

Número 7. Primavera de 1999.

Coordena: Suso Torres.

Edita: A.C. Eira Vella de Betanzos.

O colectivo de recolleita Ruote achégase á historia do baile agarreado en Galiza,

Baldomero Cores A recuperación e iluminación de Antolín Faraldo e Veiga Ferreira propón unha viaxe até a parroquia de Santa María de Cuiña. Ademais varias páxinas adicadas á figura

de Roberto Blanco Torres, xogos tradicionais, poesía galega, portuguesa e angolana, relato N-o Mandeo de Francisco Álvarez de Novoa, humor e reseñas de novas publicacións literárias e musicais. ♦

A Xanela
Revista cultural das Mariñas

Número 12. ANO IV. Abril, Maio e Xuño 1999.

Edita: Primeira Linha.

O conflito nos Balcanes analízase na editorial deste número que ofrece o seguinte sumario: A ação necessária (Bautista Vega), O amanhá do sindicalismo (Joán López), Quatro dias que comovéron o mundo (Brais Rocha Lourenço), O futuro do Movimento Independente Galego

(Miguel García), Reintegracionismo: o Nosso camiño (Alexandre Pérez Fernández), Mulher e antimilitarismo (Eva Salgado) e unha entrevista a Ali Giyit, responsable de relacions internacionais do Parlamento do Curdistán no exilio. ♦

Finou Victoria Armesto, cronista do exílio de Castelao en tempos da censura

• G.L.T.

Victoria Armesto, que finou en Madrid con 73 anos, é unha das excepcionais licencias para facer xornalismo que Franco otorgou aos empresarios de prensa adictos, coa condición de se limitaren a un colunismo subxectivo, costumista e miséclaneo que reducise a política á anécdota. Do seu traballo no xornal familiar, sobrancean as crónicas do exilio de Castelao e de Antón Alonso Ríos.

O caso de Victoria Fernández España (Victoria Armesto por nome de guerra) é unha anomalía nos diarios galegos de posguerra que renunciaron en xeral a continuar a tradición familiar do xornalismo e limitáronse ao oficio de empresarios, co privilexio asegurado de carecer de competencia a cambio de non seren molestos ao poder. Victoria Armesto reclamabase da xinea do seu avó, xornalista republicano e federal (Xan Fernández Latorre), fundador de *La Voz de Galicia*, presumia de escrever o que lle petaba e adornábase coa compañía de burgueses demócratas e nacionalistas. Non entendía o xornalismo como a procura de sínteses significativas e sensos comuns a acontecimentos actuais pero de certo anticipouse a un tempo sen censura, e publicara no xornal familiar *El rastro de Castelao en América*, no que narraba en clave de crónica o exilio e morte do líder nacionalista.

Moitos leitores nados nos anos 50 tiveron por estas liñas de Victoria Armesto a primeira noticia dunha resistencia galega exiliada. Tamén contou a odisea de Antón Alonso Ríos, fuxido do terror franquista baixo o disfraz do mendigo Afránio do Amaral.

A xornalista non había protagonizar, con todo, nengún dos desencuentros da empresa editorial familiar coa censura de Fraga, que pola contra se encarnizaron co director Francisco Pillado, multado e procesado repetidas veces por interpretar o tempo derradeiro de Franco na clave dos amenes dun reinado.

Os episodios de brutalidade de Fraga coa familia editora de *La Voz de Galicia* eran un pasado incómodo para o ex-ministro da censura cando considerou o asalto ao governo central desde Galiza. A Fraga compríalle o diario de maior circulación e resolveuno ofrecendo o número dous da lista de Alianza Popular por A Coruña a Victoria Armesto, o que provocaría unha grave crise interior no diario e o sacrificio conseguinte de Pillado, o máis brillante director da sua historia.

Non pasaría moito antes que Victoria Armesto se distanciase de Fraga pola direita ao criticar a recomendación de abstenerse no referendo da OTAN. Antes foi vice-presidente do Congreso por AP.♦

Unha anécdota sobre a gaita

M. VEIGA

Antes de seren menosprezados na noite folclorizante do franquismo, os gaiteiros eran músicos respeitados en Galiza e a gaita un instrumento acarinhado polos galegos e portado no baul cando había que marchar fora. Un libro recente de entrevistas con Valentín Paz Andrade, da autoria de Tucho Calvo, aporta unha anécdota sobre a gaita nun contexto que quizás moitos desconezan. O avogado galeguista, finado hai poucos anos, lembra a Noiteboa de 1921 no frente de Marrocos: "Despois da cea, os galegos sacamos a gaita á explanada da posición. Escomenzaron as cantigas enxebres. Os soldados casielans ou doutras rexións do interior opuxérone abertamente a que se tocasse a gaita. Armouse unha loita a pancada limpia, na que os mouros, os poucos de Regulares que ficaban, puxérone da parte dos galegos. Ainda así, un dos nosos, pontevedrés coma min e moi amigo meu, Benito Malvar, resultou ferido de pau na testa. Unha escena de sangue que nos malfadou a noite".♦

AS CERAMICAS DO
CASTRO II E AS DE
SARGADELOS ★
ESTAN FEITAS CON TERRAS GALEGAS, AS IDEAS E ACIENCIA QUE
LLES PROPORCIONA O
LABORATORIO
DE **FORMAS** O DE GALICIA
E O **SEMINARIO**
DE ESTUDOS CERAMICOS —

ENGADINDO UN VALOR 200 VECES SUPERIOR
AO DAS SUAS MATERIAS PRIMAS QUEREN SER
UN EXEMPLO DO QUE SE PODE FACER APROVEITANDO NA NOSA TERRA OS NOSOS RECURSOS

Librería especializada en Muller, Cultura galega, Literatura, Economía e Sociedade alternativas. Papelería ecológica

Triunfo, 1 - 36202 VIGO
Tfno e Fax (986) 43 37 68

A escritora portuguesa Sophia de Mello Breyner acada o Prémio Camões

A autora é un nome fundamental da poesia e a literatura infantil lusas

♦ C.V.

Sophia de Mello Breyner ven de se converter na primeira escritora portuguesa galardoada co Prémio Camões, o más relevante galardón das letras lusas. Un xuri reunido en Salvador de Baía valorou por unanimidade a obra da escritora, en especial coñecida como poeta e autora de libros infantis. O tribunal do Camões, composto até agora por representantes das letras portuguesas e brasileira, ampliarase a partir da próxima convocatoria aos distintos países africanos da lusofonia.

Sophia de Mello Breyner -apocopada en Sophia na literatura portuguesa- conta con 79 anos e más de meio século a escribir, desde que no 1944 publicou o seu primeiro libro *Poesia*. Foi tempo abondo para se converter nun dos nomes más prezados da escrita portuguesa. Se ben é na poesia onde Sophia acada o seu maior prestíxio, a escritora cultivo unha particular escrita para cativos que a tornou na primeira autora de xa várias xeracións de portugueses.

A escrever desde cativa, Sophia atopa na poesia aquilo que "acontece", o que se lle aparece ao escritor sen apenas reparar. "O poema é una outra forma de conhecer que não é programável, não obedece a nenhum plano, surge" ten dito, entendendo tamén que se trata dunha "arte da comunicación". Por iso a escritora recita a cada pouco, recita mesmo na vida cotiá, no eléctrico ou na rua, como ten comentado o seu fillo Miguel Sousa Tavares, escritor e director da revista *Grande Reportagem*. Sophia pode surprender en calquier lugar público comezando a debullar poemas, aprendidos ou criados ao momento. Gosta que a poesia ocupe todos os espazos e así se entende a sua valoración do que aconteceu na revolución dos cravos: "A Revolución teve mais que o sentido político, paa algunas pessoas. Teve, también, um profundo sentido poético. Há un oema que diz que haverá un tempo en que a poesia se tornará inferior á vida quotidiana. E houve uma fase em que isso aconteceu en Portugal. Eu fiz un discurso, ouco tempo despois do 25 de Abril, em que dizia: a poesia estaba na rua mas foi rapidamente empurrada para dentro de casa".

Poemas para ler en alto

O nacemento dos seus fillos apartou por un tempo á escritora da literatura. Voltou a ela cando comezou a contarlle historias aos cativos. "Mandei comprar algunos livros que tentei ler en voz alta. Mas non suportei a pieguice da linguagem nem a sentimentalidade da mensagam: uma criança é una criança, non é un pateta. Atirei os livros fora e resolví in-

ventar. Procurei a memoria daquilo que tinha fascinado a minha propia infancia. Nas minhas historias para crianças quase tudo é escrito a partir dos lugares da minha infancia". Naceu así unha das autoras de más presencia nas primeiras idades e imprescindible nas leituras das escolas portuguesas. Libros seus como *O cavaleiro da Dinamarca* andan xa polo meio cento de ediciones mentras *A menina do Mar* e *A Floresta* superan a trintena. Mais Sophia non apresenta unha face distinta á hora de dirixirse aos más pequenos, nesas páginas verque os mesmos referentes que abrollan na poesia ou na narrativa para maiores. Ali está a presencia do mar -como elemento fundamental da sua poesia: "Foi no mar onde aprendi o gosto da forma bela", a mitología e a cultura clásica -que a autora levou tamén a ensaio no ensaio sobre o nu na arte da Antigüidade-, as viaxes e as historias mágicas que beben tanto de Camões como de Homero ou das criacións orientais. E da mestura dessas duas facetas polas que a escritora ha de pasar á historia das letras xurde a sua teima de que a poesia chegue tamén aos pequenos: "é muito importante, educa a memoria, educa a dicção, educa o sentido das palabras- porque no poema o sentido das palabras é más evidente que na prosa, elas existen más en si proprias, una por una". Poemas para ler en voz alta porque, para a autora, a poesia é en si mesma oralidade.

Son esas duas caras de Sophia de Mello as que agora se premian no Camões, asignándolle o número once dunha relación que compar-

te con Miguel Torga, Vergílio Ferreira, Jorge Amado, José Saramago, Pepetela ou Eduardo Lourenço. Hai dous anos, a raíz da publicación do seu último libro,

Sophia confesava: "pensar em premios são maus pensamentos. Eu custumo afastar os maus pensamentos. Se calhar é por ser mulher...". Contaba entón un episó-

dio que lle aconteceu cando Jorge de Sena e Casais Monteiro foran de visita á sua casa: "O Casais Monteiro disse assim: "Sophia, há una coisa que eu não lhe perdo. É que você é una grande poeta mais non o sabe". E eu respondi: "Sei, mais non acho importante que os outros saibam". Coa mesma serenidade que ofrecía nos seus inicios literarios, recebe agora Sophia o maior recoñecemento da literatura en portugués, unha noticia que a encontra a escrever ao tempo un libro de contos, unha obra de teatro e un poemario.

Afirma a escritora que o poeta ten un pensar desorganizado, non aponta cara unha reflexión más articulada porque ela mesma serve para conformar un mundo de seu. Sophia de Mello comunícase a través dos seus versos, nomea coas palabras a propia visión do mundo, como manifesta na sua "Arte Poética II": "A poesia é a minha explicación com o universo, a minha convivencia com as coisas, a minha participación no real, o meu encontro com as vozes e as imágenes. Por isso o poema non fala duma vida ideal, mas duma vida concreta: ángulo da xanela, resonancia das ruas, das cidades e dos quartos, sombra dos muros, aparición dos rostos, silencio, distancia e brillo das estrelas, respiración da noite, perfume da tilia e do oregão". ♦

narrativa

Por tras dos meus ollos
Nacho Taibo

Nacho Taibo
Por tras dos meus ollos

**FINALISTA
PREMIO EIXO ATLÁNTICO
1998**

A novela do noso pasado:
unha pescuda util
a través da memoria
dunha decadencia.

gotelo blanco

do no seu tempo, nunha época que supón o rexacemento do século XIX e o cuestionamento da razón como centro sobre o que xira a idea de progreso que se produce a raíz da primeira guerra mundial" comenta a estudosa que defende asimismo a relixiosidade de Blanco Torres, a pesar do seu marcado anticlericalismo: "Atacaba, como moitos crentes daquela época, a unión do César e de Deus, pero é crente desde os primeiros momentos. Revela unha sensibilidá de especial can- do trata na poesía o tema de Deus e a fe, porque a relixión non se pode secularizar e a poesía é un dos modos mellores para falar de Deus".

No entanto, o pensamento ilustrado deixá tamén marcas en Blanco Torres. Entre elas, ao dicer de Pilar Pena, "a importancia da educación que é un dos elementos claves da Ilustración pero que ven xa de Sócrates. Blanco Torres pensa que cómpre que a xente estea formada para poder votar en liberdade, para que o cacique non poda manexar ao seu xeito e para que Galiza saia da situación na que estaba".

Tamén se manifesta como "nacionalista culturalmente falando, xa que fai unha clara defensa do idioma galego e dos valores propios do país". Deven así tamén a relevancia que toman os intelectuais no seu pensamento: "son os homes morais por exceléncia, os que teñen un comportamento ético. Blanco Torres tamén neste sentido é un intelectual".

A educación fundamenta o conceito de democracia e liberdade porque, segundo Pilar

Pena, "son inseparables, por iso admira as ideas revolucionarias francesas de igualdade, liberdade e fraternidade e a Otero Pedraio por introducir aquí ese pensamento". A par dese debate coas ideas do seu tempo está o seu "humanismo que o fai regresar ás fontes. A primeira Ilustración rexitou todo o que tiña atrás, botou terra sobre a Idade Media que era para eles o escurrantismo. Agora dáse un cuestionamento dessa postura".

Valedor do labor dos masóns

O carácter prioritario que o xornalista dá ao ensino faille valorar tamén en grande medida o labor das sociedades relacionadas coa masonería no fomento da formación. Explica esa valoración, segundo Pilar Pena, o feito de que alguns estudiosos teñan afirmado que Blanco Torres pertencia á masonería. "Estaba rodeado de masóns e admiraba ás sociedades que desde Cuba traían cartos até aquí para facer

escolas e propiciar a educación pero nunca militou na masonería. Defendía o seu labor social pero non coincidia nos seus postulados. Blanco Torres era crente e os masóns baséanse no deísmo. O deísta fala dun ser trascendente e el pensa, a diferencia, que Xesus é Deus. Era unha persoa fundamentalmente independente e iso é tamén unha das claves que explican que non participara organizativamente en nengúnha lóxia masónica" afirma Pilar Pena, mentres defende a necesidade de seguir afondando na "imensa figura que é Blanco Torres do que queda ainda moito que estudar".

Pilar Pena Bua

'A relación entre a conciencia e o poder definen a Blanco Torres'

• C. VIDAL

A PROFESSORA PILAR PENA BUA DESCUBRE EN "A MODERNIDADE E ROBERTO BLANCO TORRES" (A NOSA CULTURA Nº 20 DE A NOSA TERRA) A FACE FILOSÓFICA DO ESCRITOR HOMENAXEADO NO ÚLTIMO DIA DAS LETRAS GALEGAS DO SÉCULO. PARA A AUTORA DO TRABALLO, QUE TAMÉN AFONDOU NO ESTUDIO DA VERTENTE RELIXIOSA DO XORNALISTA DE CÚNTIS ("RELIXIÓN, CATOLICISMO E CRISTIANISMO EN ROBERTO BLANCO TORRES", PUBLICADO EN ENCRUCILLADA), É O BINÓMIO "CONCIÉNCIA-PODER" O QUE DEFINE A SUA FIGURA.

"Detrás de cada loita social apreséntase unha cuestión ética; trátase da relación entre a conciencia e o poder que el ten moi clara. Nesa relación resúmese tamén a sua vida, cuestiona os meios para chegar aos fins, iso é o que o levou a morte e fixo que demitira como gobernador civil de Palencia. É republicano pero non ten repa-

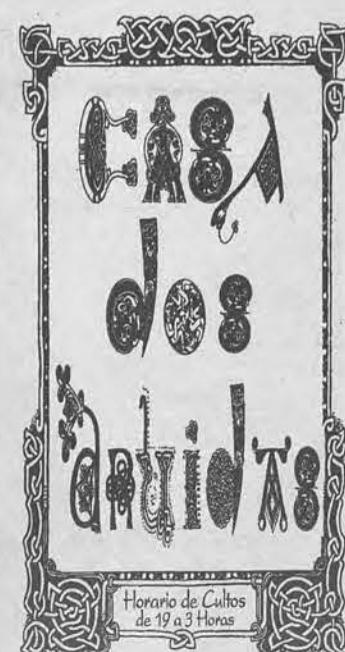
ro en criticar ao goberno da República se o considera necesario" explica a cuntesa Pilar Pena.

Mesmo sen que artelle un sistema filosófico próprio, no senso de orixinalidade e globalidade, Pilar Pena debulla nos seus estudos as fortes influencias que desde o ámbito do pensamento

deixan pegada nos artigos de Blanco Torres, un aspecto apenas tratado nos estudos que neste ano se fixeron arredor do xornalista. Autodidacta pero formado filosoficamente -como queda á vista na súa biblioteca particular- é a figura do primeiro Unamuno a que maior presencia deixa na súa maneira de ver o mundo. "Está incardinado

**1º CATÁLOGO
ESPECIALIZADO EM
PRIMEIRAS EDIÇÕES
DA LITERATURA
GALEGA
FEITO NA GALIZA POR
LIVRARIA A CENTURIA
LIVRO ANTIGO E DE OCASIÓN**

Solicitude gratuita a: Livraria Centuria
Rua Lepanto 10, baixo ♦ 32.005 Ourense
Tlf. 988 238 587 ♦ Fax. 988 255 374

Acuña - Vilaboa do Morrazo

ALTERNATIVA PROFESIONAL EN GALICIA

• Cursos intensivos de Verán •

- Deseño en 3D Studio Max-Infografía (6 prazas)
- Cámara e Iluminación (7 prazas)
- Cámara -E.N.G.- (6 prazas)
- Vídeo Dixital
- Ilustración
- Deseño e Aplicacións Multimedia
- Deseño de Interiores
- Animación Profesional en 3D Studio Max (infografía)
- Montaxe de ordenadores e iniciación a Windows 98

O RAIÓ VERDE

CENTRO DE FORMACIÓN DE NOVAS TECNOLOGÍAS
Pérez Constanti 5, Baixo.
15.702 Santiago de Compostela. Tlf. 981 577 797

Data de comezo:
7 de Xullo.

Horario da oficina:
de 10 a 13,30 h.

Pacheco retratou á cidade, tanto nos seus eventos sociais como na vida cotiá. Arriba, o próprio fotógrafo no seu estudio, e unha equipa de remo. Abaixo, Ánxel Sobral, campeón de España de Pesos Médios, o Café Colón, as misses da época e unha equipa feminina de rugbi.

Arquivo Pacheco, milleiros de rolos con História

Cando Xaime de Sousa Guedes "Pacheco" deixou de pasear o novo invento de cinematógrafo pola provincia de Ourense e o Norde de Portugal, non sospeitaba do calado da sua futura adicación profesional á fotografía. Este portugués de Freixo da Estrela formouse no taller do seu irmán na cidade de Ourense, pero axiña, xa en Vigo, asociouse coa viúva do italiano Felipe Prósperi. Transforma a galería dos

Prósperi e convértea nun estudio de fotografía, cuxo trinque en 1915 chamaba á atención dos veciños da céntrica rúa do Príncipe. Daquela a cidade ainda non chegaba aos quince mil habitantes. Agora, con máis de 250.000, os veciños poden descubrir outras rúas, as que perseguiu Xaime de Sousa cando unha cámara era un obxecto inusual. O Arquivo Pacheco xa está aberto na Casa das Artes de Vigo.

A cámara de Pacheco convértese nun ollo exclusivo e privilexiado da vida social da cidade. Un ollo que se ve reflectido nas portadas dos xornais, pero que tamén immortaliza caras, equipas deportivas e bandas de músicas, sindicalistas que erguen o puño con forza ou políticos activos na República. O arquivo Pacheco reúne oitenta e cinco mil placas de vidro e cinco mil positivos. Entre elas, revive a Galiza da

República, pero tamén a do alzamento do fascismo, con desfiles militares e sección feminina incluída. O sofisticado Pacheco tiña escenarios variados para as suas fotografías de familias numerosas. De el son as incursións nos establecidos durante os anos vinte e tamén o retrato dun Castelao, cuxa ollada abala entre a tristura e a lucidez.

Oito anos depois de que a familia Pacheco -Xaime de

Sousa morreu en 1954 pero os seus herdeiros continuaron co estudio até que o negocio pechou en 1994- doase os fondos ao concello, ábrese o arquivo. A colección que inaugura o mesmo e que recupera dos sotos do concello o legado de Pacheco, chámase *A memoria revelada*. A moitos visitantes fórza a descubrir, non só ás persoas, senón aos recantos da cidade que perderon. ♦

OPINIÓN

LITERATURA E VIDA NO FIN DE MILÉNIO

Quizá forzado por certo aborrecimento que envernia o meu espírito, ou tal vez simplemente recauchuta o meu cerebro, ou ben polo desexo, condenado a frustrarse, de participar en inexistentes debates ou polémicas, ou máis posiblemente como interrogación acerca dos carreiros –ouh insondables carreiros– polos que transitan, que transita?, ás veces as miñas peregrinas reflexións, que permiten a alguém non só chamar me macartista, incluíndo nese macartismo ao hebdomario no que se publican esas reflexións? sen que quen tal de se permita ler aquilo de que as opiniões dos colaboradores só o implican a el, etc.; sen que quén tal afirma se pare a pensar que unha opinión contraria rebátese, e o demais si que é macartismo, ou estalinismo, pero os que xa rozamos os cincuenta sabemos que tras os disfrazos de anti-macartismo e/ou anti-estalinismo agáchanse muitos que son máis macartistas e máis estalinistas que ningún xa que para eles calquer opinión contraria é iso, macartismo. Dicia que interrogándome sobre os carreiros nos que discorre a propia reflexión, ensaio –por que non?– outra reflexión sobre un tema cuxo exceso entre nós provoca de todo menos o que debería provocar: fastío. O único certo é que o noso é un tempo no que, esteticamente –esteticamente? (e políticamente?)– “todo val”. Tanto val todo, que aquí ningún quere perguntarse até onde se está disposto a chegar na normalización política. Tanto val todo, que o que está a ocorrer coa lingua parece ser só culpa dos “poderes”, cando todos sabemos que nen un goberno maioritariamente nacionalista vai poder solucionar o problema. Tanto val todo, que deixamos que todo pase e actuamos como se tivésemos conseguido xa todo, ou a normalidade estivese instalada no país. Tanto val todo, que hai quien confunde a literatura cos diferentes modos –lexítimos case sempre, sobretodo se son asalariados– que ten a xente de se gañar a vida. Tanto val todo, que os inimigos do galego son os que pregoan o unilingüismo na creación literaria. Tanto val todo, que outra vez volve estar de moda tanto o intelectual comprometido (cando o mellor sería descomponer os intelectuais) como a irresponsabilidade do intelectual. Si, nestes tempos val todo, políticamente, esteticamente, socialmente... Mais pasemos ao que famos, ao que queríamos ir: a literatura neste fin de milénio.

A PIQUES DE COMEZAR UN NOVO MILÉNIO, na narrativa galega poucas cousas parecen cambiar, contra do que está a pasar na poesia. Non se trata, porén, de afirmar ou negar a validez dessa nova poesia que emerxeu hai uns anos, e continua a emerxer, nem de afirmar ou negar a invalidez da narrativa, trátase de confirmar que a emerxencia dunha nova sensibilidade poética (narrativa, literaria en suma) é sempre un signo. Un signo que nos di que é nas capas más profundas da nosa vida, neses lugares onde se elaboran tanto a nosa percepción do mundo e a propia literatura –ainda que esta sexa un dos tristes camíños que levan a algures, como apuntaba André Breton– as cousas cambian. De momento, polo que parece, no noso país, na poesia.

A literatura é indefinible e, máis todo, talvez inapreixábel. Non serven as fórmulas, que invariavelmente conducen ao fracaso. A literatura é un grande poder, demasiado libre para que se poda encerrar nas categorías ao uso no mundo editorial. A frivolidade, asquera. Os rituais –xa se sabe, congresos, recepciones académicas, prémios, louvanias esaxeradas, siléncias incómodos, reseñas partidárias, falta de apaixonamento, lamentábeis polémicas que, parafraseando a devandita frase de Breton sabemos levan a algures, que nada ten a ver coa literatura, etcétera– oprímena. Desprezada por uns (talvez, ou sen talvez, o famoso compromiso era unha maneira de odiar a literatura), manipulada por outros, sacralizada polos que están lonxe, agora vémos tristemente reducida á súa propia publicidade. Quer dizer, a quien a produce como causa pública: feiras, festas, colóquios, conferencias, presentacións, entrevistas na radio, na tv, listas de vendas, forzas editoriais en movimiento, distribución... o autor, non o libro, como acontecemento. Non será, a literatura, simplemente, o alibi enorme de importancia cero? A non ser que ela se aviente, a modiño, aos poucos, silenciosamente, co-

XESUS
GONZÁLEZ GÓMEZ

Tanto val todo, que hai quien confunde a literatura cos diferentes modos –lexítimos case sempre, sobretodo se son asalariados– que ten a xente de se gañar a vida”

mo non querendo mais facéndoo. Con todo, desde o máis segredo da escrita, se deseñan liñas de resistencia. Mesmo conseguem manifestarse.

A BANALIZACIÓN. Descrebendo a decadencia da aura através da análise das novas técnicas de reproducción, sobretodo cinema e fotografía, Walter Benjamin anuncia a sua maneira o que se converteu no elemento dominante da cultura: un vasto mercado de productos e obxectos estandarizados e idénticos. Mais... coa chegada dos tempos modernos, avisaba o alemán, é a vida, o modo de existencia humana enteiro, quen perde a sua aura e afundese na banalidade. O desenvolvimento dos media e da propaganda, a un nivel que nunca puido imaxinar o autor de *Dirección única*, a promoción de herois de pacotilla, lacrimosos e moralizantes, a invasión do Kisch –mesmo en produtos que xulgamos “buenos” e “artísticos”–, a estetización do político até graus que nunca soñou o fascismo clásico, todo isto é contemporáneo do actual proceso de banalización da vida, e da morte, xa que logo.

Mais, curiosamente, é tamén o momento en que inventa unha literatura non novelesca, de perspectivas decididamente non heroicas. Renunciando á dimensión épica, toda unha corrente –corrente que une por un ténue fio diversas tendencias– concéntrase sobre o momento da intimidade (Olivier Cohen) no que a banalidade da inexistencia persoal, revirándose como se fosse unha lúa, descubre un espazo interior insospitado. Un espazo interior que, en literatura, pode cumplir a promesa das Luces, da Ilustración, desde o momento en que aceita o individuo, o ser que sufre.

SENTIDO POLÍTICO. Orabén, o sentido político de tal orientación da literatura é ambíguo. Pódese ler, e non faltarán quen o faga, pois até hoxe s'efixa, de Karl Radeck a Zdanov pasando por Sartre, ainda que o gaulés más “finamente”, como unha deserción do espazo propriamente político, como unha demisión, ou como un fracaso: o dun movemento que abandonando a sua ambición prometeica de transformación do mundo se resignaria a xeralo tal e como é, coa sua violencia, o seu horror, as suas inxustizas, os seus bombardeos, as suas infamias e as suas limpezas étnicas, relixiosas, nacionais ou de clase. Ao mesmo tempo, e por simpatia más que empatia, o escritor estaria forzado a abdicar da sua responsabilidade perante a História e a adoptar a posición resignada, tamén el. Talvez, en parte cando menos, habería que alegrarse, pois todos sabemos que a literatura nada ten a gañar servindo como motor auxiliar da política. Pola contra, perde a pouca dignidade que lle queda someténdose á tutela dunha ideoloxía, de calquer ideoloxía.

Mais podería ser, e estou seguro que é, que o reto fose de natureza diferente, que se situe nun nivel máis esencial, no centro, no sentido mesmo do político. Todos lembramos os versos testamentarios de Maiakovski: “a barca do amor chocou contra a vida cotidiana”. Ou contra o cotidiano. O cotidiano é tamén o que pasa desapercibido, non porque estexa agochado, senón porque escapa ao ollar, afeito a achalo así, mais que apenas está así, como xa visto, a meio dunha ilusión que exclue de antemán toda visión panorámica. O cotidiano é aquilo do que, pola sua vulgaridade, se quere fuxir a calquer prezo; o cotidiano é o que se anula mediante o divertimento, ao que hoxe responde a industria do entretemento. Lembremos a divisa hollywoodense: isto é entretemento.

O COTIDIANO É O LIJO DA EXISTÉNCIA, os seus restos ballos inúteis, tan inúteis como esa palabra, *restoballo*, que non sei se sae xa nos diccionarios galegos. O cotidiano denuncia: detritus, desperdicio, diminución... Mais a matéria que o compón é quizá o que hai de más belo. A matéria do cotidiano torna a nos enviar ao que a produciu: a vida.

Para un escritor, para un artista, aguantar este desafío do cotidiano é un acto de coraxe. A esencia

desta coraxe reside na esixencia de verdade, que comeza, necesariamente, por un cuestionamento das formas da ilusión literaria. Eis a interrogación que se fixeron grandes escritores de todo o mundo. Esta interrogación ten unha forma. Non é a novela. Nen o conto. É unha forma intermeia. Chamémoslle “relato” (en cursiva e entre aspas). Relato para diferenciar do conto, aínda que moitas veces non o diferenciamos. Tampouco é noveleta ou novela curta. O conto, saído da tradición oral non ten muito a ver con este novo “formato” narrativo, de carácter abrupto e elusivo, con elipses e aceleracións desconcertantes. Unha forma narrativa que trata de capturar a vida, de transpantala á páxina estilizandoa ao máximo, rexeitando todo o que é académico, todo o que é teórico, todo o que é clixé, todo o que é afectado, ilusorio, engañador e enganoso. Unha forma que foi posta a punto por Hemingway e que hoxe ten recorrido muito camiño. Muitos son os mestres desta forma literaria. Borges, un deles. O arxentino foi mestre dunha literatura que tentaba encerrar o máximo de realidade no menor número de páginas.

COMO VIVIR. Esta literatura deu exemplos egrégios na Galiza. Unha literatura que renuncia a florituras verbais, a fogos de artificio, polo que o estilo se fai invisibel, querendo, ou tentando, facerse esquecer nunha especie de ascese que evoca ás veces a teoloxía negativa dun Benjamin. Para estes escritores, “sub-escreber” é a forma más acabada de elegancia. Ora ben, o surximento desta literatura consagrada á construción de espazos íntimos é contemporánea dunha corrente inversa. Unha literatura que se podería chamar, non sei, ¿conxuratória?, polos poderes de encantamento que deita o escritor que a práctica. Este tipo de escritor capta as forzas escuras aprisionadas na Historia para se converter no seu fio conductor. Fai a novela como algo novo que nace do choque de dúas forzas opostas. Tamén se dan entre nós escritores destas características. Fóra, e a outro nivel, *Libra de Don de Lillo*, ou *Tallien* de F. Tuten. Estas duas narrativas podían diferenciar nun punto: unha, a primeira, busca a verdade, a outra, a segunda, revelala. Estes dous tipos de narrativa, porén, poden unirse para dar outro tipo de literatura no que se conxugan tanto a fábula como a escrita autobiográfica e que abranxe as capacidades do individuo, potenciais e reais, e dá lugar a unha literatura que se ben non é o que coñecemos como autobiográfica, significa a reabilitación das “identidades inestables” proprias ao autor e cujo funcionamiento narrativo estaria asegurado a medio dun contrato de confianza, semellante dalgúnha maneira ao que Philippe Lejeune chamou “pacto autobiográfico”. Este dispositivo de escrita préstase á xénese dun lirismo orixinal sempre problemático, cásque sempre crítico e que permite medir o espesor dunha subxectividade complexa, lonxe de artificios, que se interroga a si próprio interrogando ao leitor. Evidentemente, as respuestas están en cada leitor, nunca no escritor. Todos estes tipos de escrita, de narrativa úmase en certo momento para dar lugar a outro problema: como vivir? Se a literatura non tentase responder esta pregunta, que é quizais a única cousa para que serve a literatura, arriscariase (en verdade arriscase cada dia, pois...) a disolverse simplemente na megalomanía, a trivialidade ou os tópicos da ideoloxía. A novela, a narrativa, a poesia, o que ás veces chamados literatura, non ten xa como función o “vender” as opiniões dun autor sobre os temas mási variados. Nesa función, na posmodernidade, suplantouno o tertuliano radiofónico.

A literatura, a vida. Para que servirá a literatura, para que a vida. Acaso a resposta a deu (sen querer?) Georges Perec, cando convertendo a novela nun crucillado nos descubriu o que era a “literatura”: o modo de emprego da vida. A vida, a literatura. André Bretón, volviu a el, dixo un dia aos seus amigos: ouse viver a poesia. Trátase diso, e máis a literatura galega, que debe ser, xa é para muitos, unha *question à vivre*. A literatura, mellor dito, a poesia, dicía Maldenstan, é a guerra. Unha guerra na que os combatentes mantéñen dura lucha coa lingua, coa realidade, coa imaginación, coa língua tamén; esa língua que ás veces, inconscientemente, abandonamos. ¡Ouh, Satán, ten piedade da nosa gran miseria! ♦

Escritores clásicos á vista de modernos

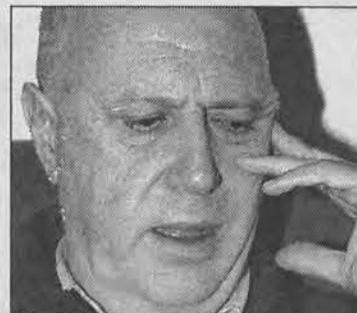
Méndez Ferrin, Pilar Pallarés e X.M. Álvarez Cáccamo revisitam a Cunqueiro, Manuel António e Ferreiro

•• C.V.

A literatura vaise facendo a forza de influencias e recusacións. Os escritores beben das xeracións pasadas pero tamén se enfrentan a elas á hora de criar novas obras. Aprenden do pai e a nai ou optan por matalos. E pode ser tamén que unha vez mortos, os fillos volten a vista e recuperen aquela sua face que o impulso de mocidade non soubo aproveitar. Este encontro, ou se callar desencontro, define as novas leituras que Xosé Luis Méndez Ferrin, Pilar Pallarés e Xosé María Álvarez Cáccamo fan de Alvaro Cunqueiro, Manuel António e Celso Emilio Ferreiro.

As tres citas literarias entre parllas de escritores que criaron a sua obra no século XX tiveron lugar na Universidade da Coruña, por convite do Departamento de Filoloxia Francesa e Galego-Portuguesa que agora ven de editar os relatórios. As tres coinciden á hora de se tratar dun encontro persoal co autor a analisar, unha interpretación propia na que os leitores adivinan con facilidade as claves do autor moderno a operar na revisión da obra do clásico.

Xosé Luis Méndez Ferrin desmitete a idea de que a obra de Alvaro Cunqueiro forá minusvalorada no seu tempo. Á par do rexitamento pola postura "militante" do es-

Xosé Luis Méndez Ferrin, Xosé M. Álvarez Cáccamo e Pilar Pallarés.

critor de Mondorriño co franquismo, Ferrin -que naceron a un tempo á narrativa- mostra o aprecio polo seu labor literario. En especial, revisa o autor de *Con pólvora e magnolias* a obra poética de Cunqueiro para recomendar que non sería agora o poeta que é -nunca tería nacido Estripe-, chega a dizer _de non ser por certos poemas do autor de *Dona do corpo delgado*. Nesta regueifa participativa, Ferrin afirma que "Cunqueiro ten a capacidade de asasinhar, de matar, de deglutir, de fachocitar toda poesía do mundo", cualidade que se aprecia con grande claridade, ao seu ver, no traballo como tradutor, nunha metamorfosis na que o autor transforma textos alleos en propios. Debuta Ferrin os poemas de Cunqueiro para evidenciar a sua admiración, a pesar de menosprezar "o seu gilvicentismo, o seu cantigismo, o seu neotrovadorismo".

En canto á obra narrativa de

Cunqueiro, Ferrin dá conta do desencontro entre a chamada "nova narrativa galega", na que se atopa, e a escrita representada por Cunqueiro e Fole. Protagoniza da polémica a Ramón Piñeiro que leva a sua filosofía da saudade á análise da producción literaria, circunscrita tamén ao anticomunismo piñeirán. Ferrin reclama lle estar a falar en pleno tempo de ditadura -en 1956- de "escrita da liberdade" que tería lugar na Galiza por estar "fóra das correntes do noso tempo". Ferrin e Cunqueiro estarian así en bandos distintos no meio da polémica de Piñeiro, nun confrontamento que, fóra do literario, ten no ámbito político a sua maior beligerancia.

Unha das más destacadas poetas da cofecida como xeración dos 80, Pilar Pallarés, recomienda a obra de Manuel António "unha das grandes descubertas da década de 70". Defende Pallarés a existencia dunha auténtica Vanguarda galega que responde ao que había na literatura galega de comezos de século, "derivacións do paisaxismo, o sentimentalismo, o ruralismo e o folclorismo de algúns poetas do XIX, xa deturpados, distorsionados a súa verdadeira funzón e peneirados por unha visión burguesa". A vanguarda oferece, pola contra a recuperación da arte popular, "manifestación dun espírito profundamente anti-burgués, exaltación dunha estética e unha ética mal vista pola cultura establecida".

Para a poeta "Manuel António, como tantos xovens poetas galegos, 'mata o pai' en si mesmo e evolui cara unha poesía convulsa na que a ruptura do tempo lóxico, a fragmentación do Eu, a fascinación da velocidade, acripción de realidades autónomas através de imaxes novidosas e iconoclastas, a visión lúdica da Natureza..., son xa Vanguarda".

Axuste de contas poético

Bota fóra o poeta Xosé María Álvarez Cáccamo os "prexuizos" para adentrarse na obra de Celso Emilio Ferreiro, un escritor que apenas se atopa entre os referentes criativos da sua xeración. "Os entón poetas novos protagonizamos unha explicável reacción contra todo producto literario que alongase ecos de socialrealismo, incluída a obra de Celso Emilio" explica Cáccamo para quen "sobre aquel movemento reactivo co auxilio de potentes discursos líricos ou épicos como os de Méndez Ferrin, Pexegueiro e Cunqueiro foi erguida unha nova casa poética, habitada preferentemente polos poetas dos 80 pero visitada a cotío por figuras fundamentais de xeracións anteriores, que foron aportando tamén o seu discurso anovador". Celso Emilio non tiña lugar naquel entón poético.

Encontra agora o poeta, desprexuído, en *Onde o mundo chámase Celanova* unha obra que "podería ter conversado coa dos 80". Nese refugio do socialrealismo na escrita -que non da vontade política- obras como a mentada non exerceron influjo sobre os novos criadores a pesar de seren, ao dizer de Cáccamo, "mostras notables da mellor disposición confesional e intimista de Celso Emilio Ferreiro, unha das actitudes líricas más seductoras da poesía galega do século".♦

A SERPE DOS CAMINOS

Polas terras da Rioxa

ali desaparecia tamén para lles dicer misa no descanso do domingo. Pasean os viaxeiros a aldea e soben a cementerio para comprobar se alí se mantén algo do pasado, mais atopan-no pechado como se gardase un tesouro oculto. Branca burla-se dos bruxos. Os demais nada din.

Viana, a nobre, recebe-os comu-

nictiva no seu silencio. Os homes xogan ás cartas diante das cantinas. O herdeiro do reino de Navarra recibía o título de Príncipe de Viana. Amerigo chamou-lle "Cuevas", como daquela se cofecía. No adro da igrexa de Santa María, unha lápida e un busto lembran a ese santiño que foi César Borgia, e di que morreu nos campos de

Viana o 11 de marzo de 1507. Santa María parece ter frío nas pedras. As ruínas de San Pedro son unha afrenta á sensibilidade, e a demostración da brutalidade, raiña das conciencias.

Aos cinco quilómetros de Viana entra-se nas terras da Rioxa, a do viño e a das ricas hortalizas. Suaves son os seus campos, ben traballados e mimados. Xa no século XI se cofecía polos seus viños. Catará-nos os viaxeiros pola longa rúa Vella e a do Barriocepo, nese itinerario de caminantes e bebedores que amosan os grandes monumentos de Logroño. Atravesaran antes a ponte de pedra sobre o ancho e fartureño Ebro que construira o santo Juan de Ortega e que agora aparece totalmente cambiada. É a Virxe quen preside as principais igrexas, a do Palacio e a da Redonda, que os nosos amigos visitan un tanto ás presas, deseñosos eles, máis do viño que dos monumentos. Pero, por iso do coñecer e de comparar, entran no interior e miden con admiración a alta agulla de oito caras da primeira, século XIII.

Hai unha riada de xente fervendo de arriba para abajo polas ruas das peculiares tabernas. Os

rioxanos beben saboreando cada grolo como se fose un rito alegremente aprendido, e falan cos viaxeiros da sua terra con orgullo e convidan-nos. O costume adaptou o pracer dos rioxanos á alta graduación do viño, mais os forasteiros teñen-no distinto, e notan-no na cabeza e nese brillo quente que senten nos ollos. Aos anfitrións fai-lles grazas e axiña a cantina na que se atopen tamén ferme na calor e na comunicación.

Non baixarán os viaxeiros a Clavijo para ver o impresionante panorama que se contempla desde o castelo e sentir ante as suas pedras o invento dunha batalla na que o pacífico Santiago dos gallegos se transformou en odioso guerreiro de cabalo branco masacrando moros. Necesitaría Ramiro I, no século IX, criar o mito e a paixón para vencer. Non só ten a culpa o viño. Tamén a cultura da paz e da vida influe. O sol xa se puxo en Logroño. Haberá que buscar cuartos para dormir, e despois, seguir o engado da noite morna por praciñas tenramente alumeadas recollendo palabras e outras luces do mirar, o corazón vivo dunha cultura adoçada polo viño.♦

LOIS DIÉGUEZ

ANACOS

A irresponsábel colección pirata

Quedoule por dicir a Sabino Torres, anque o levaba apuntando nas súas notas, que *Julio Sierra*, nun *Atlas en el Toral* do 19-VII-1949, dubidaba de que puidesen pasar dos vintetres suscriptores, os da súa colección poética *Benito Soto*, "xa que actualmente –para a nosa vergüenza– só len versos os poetas, e vintetres son os que figuran na lista dos futuros colaboradores".

Comentaba eu, atobado nise seudónimo, naquill número da *Noite*, a punto hoxe do seu cincuentenario, o prospecto anunciador da colección pontevedresa que levaría o nome do seu pirata local e intransferible: o derradeiro pirata, o miñato dos mares que enarborou o pavillón corsario na nave chamada *La burla negra*, e morreu aforcado en Gibraltar cando contaba vintecatros primaveras.

Unha más que poetas figuráran na súa colección e serían, por iso, os seus suscriptores. Non conservo o prospecto, coa nómima completa diles, e só poido dar a relación dos que efectivamente irfan publicando os seus versos nisa colección pirata, que lles permitía soltar amarras á dorna lírica que levara varada, ou más ben sumerxida, unha dúzia de anos.

Catorce poetas, catorce. Algun

maduros, poucos. A maioría mozos, novatos, que encetarían así unha produción poética que inda, nos que superviven, endebén, está fluindo. Coma ocorre cos dous creadores da colección: Emilio Negreira e Sabino Torres, quen a comezan con *Madrigal* e *Como el río*, respectivamente. Ou, más adiante, no volume décimo, Manuel María, que abre con *Muiñeiro de brétemas*.

Aos dous primeiros pequenos volumes seguirán outros senlllos libros de versos dos irmáns Álvarez Blázquez, Xosé M. e Emilio; curmáns por certo de Negreira, ao ser todos iles membros da terceira xeneración da excepcional estirpe literaria, principiada polo seu avó sanabrés D. Emilio Álvarez Giménez. Son os autores dos bellos *Poemas de ti e de mí*, que nos volumes III e IV da colección pirata comparten o mesmo título.

Aparece logo, no V, a *Dona do corpo delgado*, de Álvaro Cunqueiro, que siñifica a reaparición lírica en galego, do císe mandoniente, confinado entón na súa cidade; malia o cal ofreceulle a Sabino sufragar a súa edición. E van aparecendo sucesivamente, as Gárgolas do artista coruñés, nado en Toledo, Tomás Barros; o *Anxo da Terra*, no que reaparece tamén Ricardo Carballo Calero; os *Cantos de Cotovía*, de Eliseo Alonso.

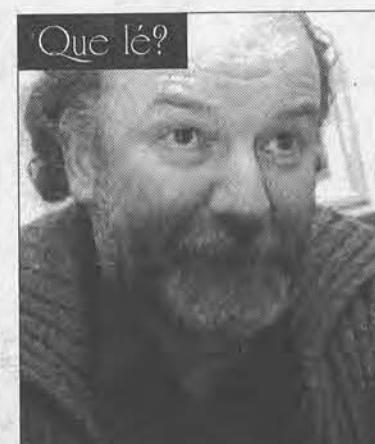
E chega o momento no que Iglesia Alvariño, que pasara de ser catedrático de Latín en Lugo, a selo en Pontevedra, coopera coa colección de Sabino Torres entregándolle os orixinais de *Triscos* de Luis Pimentel, e o xa mencionado *Muiñeiro* de Manuel María, que o editor pontevedrés publica encantado. Cabe destacar que *Triscos* foi o único libro seu que veu publicado en vida o inspirado médico lugues. Sabino, inda se laiaba o outro martes, de non conecer a tempo a existencia do *Barco sin luces*, o gran libro póstumo de Luis Pimentel, por culpa da distancia sideral que separaba a cidade sacramental da do Teucro. Un par de días en Castroverde, e na empresa Freire! Pero Aquilino bastante fixo con leváelle *Triscos*, anque il mesmo se quedara sin dar ao xeneroso prelo de Gráficas Torres ningunha obra súa, tras o éxito precursor de *Cómaros Verdes*, editado polo seu amigo Severino en Vilagarcía.

Recordou Sabino Torres, falando emotivamente da súa colección na *Casa de Madrigalicia*, a precedencia do libro de Aquilino, e o de Celestino, *Brétemas Mariñas*, na impresión poética en galego durante a tiranza franquista. O poeta maior e o poeta menor ligados na súa comum amistade conmigo, por ese sufijo en *mo* que semella a marca dis-

tintiva dos meus mellores amigos.

Senón que o diga Sabino, quen falou cunha gracia e un sentimento excepcionais daquela irresponsábel empresa súa. Irresponsábel, como sinalou Víctor F. Freixanes ao facer o prologuillo verbal do seu relatorio. Pois irresponsábel foi aquel atrevimiento poético que durante dous anos sae gratis do prelo do pai de Sabino, encadernado polas amorosas mans da súa nai ¡sen nengún permiso de nengunha clase! Por iso era unha colección pirata. E por isto, polo seu nome, alporzou tanto ás forzas vivas e intelectuais... de Pontevedra, abraidas de que levara o nome maldito de Benito Soto.

Menos mal que Sabino contaba coa simpatía persoal do alcalde Hevia e do gobernador Solís, que pararon os golpes baixos e altos. E puido concluir a colección con *El dios de los precipicios*, de José Rubial; *As cantigas da noite moza*, de Augusto Casas; *Follas de un arbre senlleiro*, de Manuel Fabeiro e *As canciós d'is amor que se diz olvido*, do poeta andaluz Juan Pérez Creus. Un dos dous poetas alófonos en lingua galega (morto dramaticamente hai pouco) quen co seu volume remata a colección pirata; que agora cumple o medio século e ben merece unha conmemoración longa, xusta.♦

João Guisan

'Non se pode cambiar a historia dunha cidade por imitacions de plástico'

Atopei uns libros clásicos en portugués e estou lendo a Asimov, Platon, García Márquez e a Cunqueiro.

Que recomenda?

Estes mesmos libros que leo e especialmente a Cunqueiro, ainda que non creo que descubra nada nova xa que posue unha cultura que abraia.

Forma parte da plataforma en defensa do patrimonio da Coruña. É tan grave o cambio de empredado da cidade vella?

Precisamente, Cunqueiro describia polo miúdo o engado do empredado vello da Coruña nun dos seus programas radiofónicos. O que está facendo o concello da Coruña é substituir as pedras vellas por outras recortadas de maneira uniforme e pegadas con cemento. O primeiro punto importante é que a pedra da cidade vella está en moi bon estado, non causa problemas, así que cambialo pavimento non ten xustificación. Hai tempo podíase andar desde Xoana de Vega até a Maestranza só sobre empredado tradicional, un patrimonio tan antigo que nen se quería podermos dizer que é noso. O más chamativo é que ao alcalde lle moleste o vello, e prefira unha cida de con baldosa de Porcelanosa.

Que queren conseguir?

Xuntámonos un grupo de persoas da cidade vella da Coruña, que viamos que os planos de substituir o empredado non tiñan razón. Era mos persoas preocupadas pola conservación do patrimonio e comezamos a denunciar as actuacións do concello en Patrimonio, e agora, tamén no xulgado. Ainda que surprendentemente en nengunha das duas instancias, a resposta é que esperamos, tendo en conta que se está a cometer unha ilegalidade. Non se pode cambiar dese xeito a pedra, hai outras maneiras de limpiala e reabilitala sen ter que substituila.

A sua preocupación é compartida por outros veciños?

Penso, que mália o apoio a Francisco Vázquez, a xente ten preocupación polo patrimonio. Na Coruña cambiáñse moita historia por imitacións de plástico.♦

Escriptor. Matías, xuf de liña.

Obras máis importantes: Teatro para se comér e A tábua ocre de Nubia.

CAMIÑO VIIº CONGOSTRA NOVA

FRANCISCO A. VIDAL

As flores do meu amigo

fachendoso cando poñía na boca da amada aqueloutras queixas de amor:

"As flores do meu amigo
briosa van no navío..."
"...As flores do meu amado
briosa van e no barco."

Queixas, pero tamén gabanzas, que ben puido coller como recurso para animar aos esforzados mariñeiros a seguir navegando, coa esperanza de volver a carón dasquelas que os agardaban en porto; pois a súa esposa, dona María de Xiráldez, por moito amor que lle tivera, era terciaria de

San Francisco, e unha muller de misa e rosario diario non me pega a min pregando con tanto descaro as marabillas amatorias do seu namorado.

Quero pois, sacar a cara por el, e quitarlle esa posibel fama de fachendoso, que pregoan o seu sepulcro e as súas cantigas, para darralle a de home animador, capaz de borrar da cara dos soldados o medo e a incerteza da batalla cunhas rimas. E así, pensemos que cando navegaban, levando nos ollos o temor de non volver a ver ás súas amadas, el saltaba cun verso

capaz de facer latir os corazóns e espertar en cada un deles a ansia de abrazalas.

Quen sabe, asemade, se o noso almirante, na arenga previa ao combate, sabendo como moitas mulleres, mentres elles navegaban cara Sevilla, facían o percorrido a pé, cargadas de dúbidas e temores, pero coa ansia de bicalos tras a liña de fogo, el, collendo o laude, animábaos desde a ponte de mando do seu barco recitando aqueloutra pregaria ao Apóstolo, como se fosen elas as que rogan:

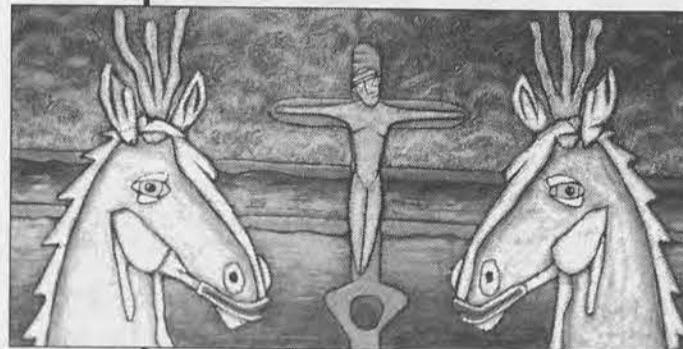
"Ai Santiago, padrón sabido,
vós mi adugades o meu amigo!
Sobre mar ven quen flores d'amor ten:
mirarei, madre, as torres de Geén. [Xaén]

Ai, Santiago, padrón provado,
vós mi adugades o meu amado!
Sobre mar ven quen flores d'amor ten:
mirarei, madre, as torres de Geén.

Entón, o bo almirante, vendo cambiar a expresión dos rostros, sentiu que acertara a predisponer o ánimo do Apóstolo ou a forza de vontade dos seus mariñeiros, estimulados a loitar para saír con ben, e poder logo ver e gozar das flores das súas amadas.♦

Tampouco é para tomalo por

• PÁGINAS COORDENADAS POR ANDRÉ LUCA •

As xilografías que Saul Otero adicou ao cinema pódense ollar na Fábrica de ALLARIZ.

Allariz

■ EXPOSICIONES

SAUL OTERO

Até o 20 de Xuño podemos contemplar, na Fábrica, a mostra de Saul Otero Xilogramas para o cinema galego.

O Barco

■ EXPOSICIONES

AS MIL CARAS DA PEQUENA FAUNA

Até o 3 de Xullo, de 19 a 21 h., pódese visitar na sala de exposición de Caixa Ourense esta exposición de ciencias naturais dedicada á microfauna.

BEBEDERA DE ENSONOS

Continua na Casa da Cultura a mostra homenaxe ao poeta galego, exiliado en México, Florencio Delgado Gurriarán.

Betanzos

■ EXPOSICIONES

GARCIA NAVEIRA

O Concello comemora o 150 aniversario do nacemento de Xoán García Naveira, emigrante na Arxentina que ergueu na vila as escolas do seu nome e o Parque do Pasatempo, cunha exposición biográfica.

Caldas de Reis

■ MÚSICA

CANTA CONNOSCO!

O Xoves 17, no Colégio San Clemente, Migallas representa o coñecido espectáculo infantil ás 11,30 horas.

A Coruña

■ CINEMA

CGAI

O Centro Galego das Artes da Imaxes ten previstas as seguintes proxeccións: Xoves 17 e Sábado 19, Palookaville de Alan Taylor; Venres 18, Ballon d'or, de Cheik Doukouré (Guinea-Francia 1994); Martes 22, Hustler White, de Bruce Labruce e Rick Castro; e Mércores 23, Sang Malo / O mestre do cantón, de Bassek

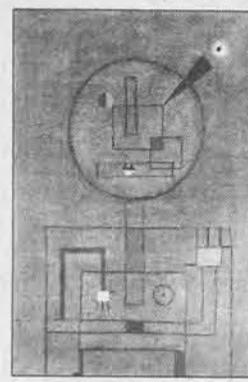
■ MÚSICA

COSI FAN TUTTE

Dentro do programa do Festival de Música Clásica Mozart, Venres 18 ás 20 h. e Domingo 20 ás 20 h., no Teatro Nacional de la Ópera, representación da ópera Così fan tutte, coa Orquestra Sinfónica de Galicia, baixo a dirección de Víctor Pablo Pérez.

Ferrol

■ EXPOSICIONES

TONO

Na galería Sargadelos pódense contemplar, até o 30 de Xuño, pinturas e esculturas de António Gálán Tono.

Lugo

■ EXPOSICIONES

GARCIA LORCA E GALIZA

Na Casa de Administración de Sargadelos, abre a mostra García Lorca e Galiza, na que se abordan as viaxes do poeta ao noso país, en 1916 e posteriormente en 1932; o traballo compartido con Ernesto Guerra da Cal, Blanco Amor e Ánxel Casal. Até o 30 de Xuño.

LOLA GARCIA SAAVEDRA

Mostra de pintura na Biblioteca Pública Provincial, desde o 14 de Xuño.

Carteleira

■ DESCONTROL. Catro amigos disertan sobre os seus problemas para atopar a felicidade desde un punto de vista peculiar, que lle dan as drogas que non cesan de consumir en toda a película. Diálogo excesivo para unha fita superficial. Meg Ryan asómase pola película de prostituta e ninquén a cre.

■ A SOMBRA DO FARAOÓN. Unha expedición arqueolóxica acha unha tumba exipcia cunha maldición. Película da nova fornada de terror na que, como as do seu xénero, hai unha absoluta carencia de imaxinación. A filmación tampouco é boa.

■ ED TV. Unha canle de televisión decide emitir durante varios meses en directo as 24 horas da vida dun don ninguén. A situación remata por converterse nun pesadelo para o protagonista e os seus. Comedia á que falta un chisco de mordacidade.

■ A TRAMPA. Unha traballadora dunha compañía de seguros ofrécese como cebo para cazar a un ladrón internacional de luva branca. Con Sean Connery facendo de Sean Connery.

■ NEN NA TUA CASA NEN NA MIÑA. Tras romperse a cabeza coas disquisiciones dun grupo de amigas lesbianas en Go fish (Ir de pesca), a directora Rose Tronche ofrece unha comedia máis levadeira sobre a homossexualidade. Se na sua anterior película, a sexualidade definía e marcaba ás personaxes, nesta, o cerne reside na facilidade para cambiar de parella e mesmo de opción.

Moaña

■ MÚSICA

PLACER STREET BAND

Jazz en directo con Javier Marcos, voz; Marcel Muñoz, saxo; Esteban Cuevas, guitarra; Sergio Gramary, piano; Pili Díos, baixo; e Mario Aguilera na batería, no Café-Teatro do Real o Sábado 19 ás 23 horas.

Ourense

■ EXPOSICIONES

RAMÓN ASTRAY

No Ateneo estará exposta unha escolma da súa obra desde o 16 de Xuño.

ALFREDO ALCAÍN

Até finais de mes permanecerá aberta na galería Marisa Marimón, a mostra de pinturas e collages do madrileño Alfredo Alcaín.

LOLA GARCIA

Os traballos más recentes de debuxo e pintura de Lola García Saavedra constituyen unha mostra aberta estes días no Ateneo.

■ FOTOGRAFIA

OURENSE PERDURABLE

Este título, dunha histórica sección de Risco e Conde Corbal no diario local, dá nome a unha ex-

O Trinque

San Xoán e o sol

O 23 é a noite de San Xoán. Hai quien di que no solsticio de verán os nosos antergos se xuntaban no Pico Sacro e adouraban ao sol, con

ofrendas e rituais. Ainda hai quien sube nesta noite ao monte da bisbarra compostelán a rememorar esta celebración ancestral. ♦

Pouco apropiada para emitir nos cine-clubes de colégios relixiosos.

■ THE FACULTY. O norteamericano de orixe hispana, Robert Rodriguez, volve con outra parodia cinematográfica. Neste caso tocoulle ás películas de institutos, mesturadas co cine de terror e alienígenas.

■ AVIDA É BELA. Co-média ambientada na Itália fascista. Humor e traxédia ensarillados por un inspirado Roberto Benigni. Magnifica a primeira metade. Mais floxa na segunda.

■ MORTOS DO RISO. Un guión que avanza a saltos non impide tirar en varias ocasións. Correcta interpretación de Santiago Segura e o Gran Wyoming. De la Iglesia confirma a sua boa posta en escena, pero non as suas potencialidades narrativas.

■ CELEBRITY. Outro Woody Allen ben realizado, ben interpretado, crítico coa superficialidade da sociedade do espectáculo. O guión queda, sen embargo, un pouco corto e alguns diálogos fanse reiterativos. Ben o protagonista, Kenneth Branagh.

■ ENTRE AS PERNAS. Película de enredo que desperta o interese na sua última media hora. Interpretes: Carmelo Gómez (aceitábel), Javier Bardem (ben intencionado, pero inmaduro) e Vitória Abril (que é desde hai anos a mellor actriz española con diferéncia). Mais cutrez que erotismo, con cenários mal iluminados (non se sabe se por falta de medios ou a mantenta). ♦

En OURENSE, na Aula de Cultura da caixa, podemos contemplar a exposición de fotografía antiga sobre a cidade.

Ponteareas

A EDUCACIÓN INFANTIL

Os Centros Públicos do concello e a CGP organizarán a mostra A educación infantil en Ponteareas, no Centro Cultural Xinzo.

Pontevedra

■ EXPOSICIONES

ÓSCAR VILLÁN

Até finais de mes, pódese contemplar na galería Anexo unha escolma da pintura de Óscar Villán.

ALFREDO ERIAS

Os traballos máis recentes de Alfredo Erias colgan durante estes días na sala Teucro.

AS HABITACIONES DO HEROI

Na galería Sargadelos abre a mostra do escultor Juan Fernando de la Iglesia que leva por título As habitaciones do heroi.

TUSI SANDOVAL

Case meio cento de traballos de Tusi Sandoval forman esta escolma de pintura no Teatro Principal.

REBOIRAS

Exposición da sua obra en Caixa Madrid.

SIMÓN PACHECO

Rehabilitación leva por título a mostra de Simón Pacheco que se encontra na sala de exposiciones de Caja Madrid (Avda. Santa María, s/n).

Santiago

■ EXPOSICIONES

MINIMAL-MAXIMAL

As tendencias do Minimalismo americano e europeo son o motivo da monográfica Minimal-Maximal aberta no CGAC de Bonaval, na que participan máis de trinta artistas como Carl André, Mona Hatoum, Rolf Walz, Fred Sandback ou Haimo Zoeringer e que estará até o 4 de Xullo. Tamén no CGAC, exposición fotográfica Asylum de James Casebere até o 25 de Xullo; e mostra do artista galego Santiago Mayo até o 11 de Xullo. Igualmente continua a mostra Do impresionismo ao Fauvismo, da colección de Carme Thyssen Bornemisza.

BERTA CÁCCAMO

A galería de arte contemporánea Trinta acolle unha mostra de pintura e debuxos de Berta Cáccamo até o 3 de Xullo.

ALFONSO

Alfonso (1902-1990) é o título da mostra de fotografía de Alfonso Sánchez Portela, aberta na Casa da Conga. Compréndese unha chea de imaxes que rememoran a historia de grande parte do século XX.

COLECCIÓN CAIXA GALICIA

Encóntrase na Sala Isaac Di-

Segue, no Auditorio de Galiza de SANTIAGO, a mostra da Colección Caixagalicia. A direita, Mar dos Sargazos, de Urbano Lugris.

A sala Trisquel e Medulio de TUI mostra as pinturas de Xurxo Alonso.

Convocatórias

PRÉMIO VICENTE RISCO DE ANTROPOLOGÍA E CIÉNCIAS SOCIAIS

O Concello de Allariz e as Fundacións Sotelo Blanco e Vicente Risco convocan o V Prémio Vicente Risco de Antropología e Ciencias Sociais, dotado con 1.000.000 pta. Poderá concorrer ao premio calquer persona, sen distinción de idade ou nacionalidade, que apresente os seu traballo en lingua galega, conforme ás normas ILG/RAG. Os orixinais e inéditos serán o estudo, de ámbito galego, sempre desde o punto de vista da antropología ou das ciencias sociais (história, economía, sociología, etc.). A extensión mínima é de 150 páginas e máxima de 300, tamén fólio e mecanografadas a duplo espazo. Valorarase que o estilo expositivo se adecue aos usos habituais do xénero ensaístico. De cada texto, apresentaránse seis copias antes do dia 30 de Novembro de 1999, remitindolas á Fundación Sotelo Blanco, apartado do correos 2.096, 15780 Santiago. Mais información no teléfono 986 573 406.

CONCURSO DE CONTOS BREOGÁN

O Centro Galego de Bizkaia en Barakaldo organiza o XXXII Concurso de Contos Breogán, aberto a todos os autores de calquer nacionalidade que presenten unha ou varias obras escritas en lingua galega. A extensión máxima dos traballos non excederá das seis, nem será inferior a tres folhas mecanografadas a duplo espazo. O concurso está dotado cun primeiro premio de 150.000 pta., e un segundo de 50.000 pta. Os traballos enviaránse por correo sen remite, antes do 30 de Xuño de 1999, ao Centro Galego de Bizkaia en Barakaldo. Cada obra irá acompañada de cinco copias. En sobre adxunto indicarase o lema escoito para a obra máis o nome e enderezo do autor. Na parte superior direita da primeira folha da obra repetirase o lema. O fallo darase a coñecer o 25 de Xullo, e as obras premiadas publicaranse na revista do Centro O Xistral. Mais información no teléfono 944 903 429.

BIENAL DE PINTURA

A adega Agro de Bazán de Vilanova de Arousa organiza a IV Bienal de pin-

tame está dotado con un único premio de 250.000 pta. e poderánse apresentar persoas de calquer nacionalidade, con traballos publicados até o 30 de Xuño de 1999. O prazo de presentación dos traballos está abierto até o 10 de Agosto do mesmo ano. Maior información no teléfono 986 573 406.

PRÉMIO ESPIRAL MAIOR DE ENSAIO

Edicións Espiral Maior e Galigráf-Galicia convocan o seu premio de ensaio. Establecerase un único premio de 500.000 pta., xunto coa publicación da obra en edicións Espiral Maior. Poderán optar ao premio todos os autores que o desexen co tema

que escollan. Os traballos terán un mínimo de 75 folhas e un máximo de 150, escritas en DIN-A4 a duplo espazo, por quintuplicado, baixo placa, sen remite e cun lema identificador. En sobre aparte incluiránse todos os datos referentes á identidade do autor. As obras remitiranse a Edicións Espiral Maior, apartado dos correos 192, 15080 A Coruña, antes do 30 de Xuño do presente ano. Maior información no teléfono/fax 981 171 078.

CERTAME MANUEL LUEIRO

O Certame literario de novela curta Manuel Lueiro Rey, organizado polo Concello de O Grove, chega a sua VII edición. O certame está abierto a todas as persoas que o desexen, con tema libre, os relatos haberán de ser orixinais e inéditos, non premiados en calquier outro concurso, por quintuplicado, a máquina por unha só cara e a dobre espazo. Os traballos enviaránse sen remite e baixo lema. En sobre adxunto pechado e baixo o mesmo lema, acharánse os datos persoais do autor. As obras apresentadas non deberán exceder das 30 folhas. Os traballos remitiranse antes do 12 de Outubro de 1999 a: VII Certame Literario Manuel Lueiro Rey, Concello de O Grove, Praza do Corgo, s/n. 36.980 O Grove (Pontevedra). O Certame está dotado cun primeiro premio de 300.000 pta.; un segundo de 100.000; e un terceiro de 50.000 pta. O fallo farase público durante a segunda quincena do mes de Decembro. ♦

■ LEITURAS

A CONSTRUÇÃO DA LÍNGUA PORTUGUESA

O próximo Xoves 24 de Xuño, na Librería Pedreira (Rua do Home Santo), presentan o libro de Fernando Vázquez Corredor A construção da língua portuguesa frente ao castelhano, (O galego como exemplo contrario), de Edicións Laiovenlo pertencente a colección Vento Sul.

instalación de Simón Pacheco, concebida expresamente para este espacio.

EMBOCADURA

A galería Ad Hoc acolle, durante estes días, a mostra de fotografía de Manuel Vilariño.

PATRICIA RIEGER

Na galería Sargadelos pódese ollar, até finais de mes, a mostra de escultura da americana Patricia Rieger.

Tui

■ EXPOSICIONES

XURXO ALONSO

Mostra de pintura de Xurxo Alonso na galería de Arte Trisquel e Medulio. Horario de mañá e tarde. Sábados e Domingos fechado.

Vigo

■ EXPOSICIONES

XOVES ARTISTAS DE GALIZA E PORTUGAL

Mostra colectiva na Sala de Exposiciones do Banco Simebelas-Hainas, a mostra de Eduardo López Valiña, que presenta un conxunto de obras nas que se utilizan materiais orgánicos.

XI MOSTRA DE ARTE INFANTIL

A asociación artístico-cultural Irmaslexos organiza, unha vez máis, a mostra de arte infantil no Instituto Municipal de Educación (Camiño do Chouzo), do 19 ao 30 de Xuño. Ademais está previsto organizar mostras de teatro, música, conferencias e concursos.

SIMÓN PACHECO

No Colégio Oficial de Arquitectos pódese contemplar, até finais de mes,

A Colección Torras continua a poder ser vista na Casa das Artes de VIGO.

PINTURA ESPAÑOLA E FLAMENCA

Na Casa das Artes hai unha exposición de Pinturas antiguas, españolas e flamencas. No mesmo lugar, no segundo andar, encóntrase a Colección Torras, organizada polo Concello.

PAVEL HAVELKA

Até finais de mes permanecerá aberta, na librería Caixa de Pandora, unha escolma de fotografía do checo Pavel Havelka.

O CARTELISMO NA GALIZA

Até finais de mes pódese ollar, na galería Caixa Galicia, a mostra O Cartelis-

A Pardo do Auditorio, a Colección Caixa Galicia, escola de más de sesenta obras de escultura e pintura.

A. GARCÍA-ALIX

Até finais deste mes abre na galería Trinta a selección de fotografía de Alberto García-Alix.

O CAMIÑO DE KUMANO

No Museo das Peregrinacións abre, até o 4 de Xullo, a mostra O Camiño de Kumano, a natureza divinizada. O camiño de peregrinación de Kumano, zona ao Leste do Xapón, onde se orixinou unha peregrinación, desde tempos antigos, para louvar a deuses sintoístas.

JOAN MIRÓ

Até Xullo, está aberta, no Auditorio de Galicia,

Anúncios de balde

- Alugase casa, temporada verán, no porto do Freixo, na Serra de Outes. Tel. 986-208626, calquer hora.
- Grupo de loita pola independencia de Euskadi vende 2 camisetas. Unha de independencia e outra de Euskal-presoak. As duas 5.000 pta. Tedes que mandar os cartos e o voso número de tala a Baraka-Taldea. Rua Ekonomia 17-4 iz. C.P. 48902 Barakaldo (Bizkaia)
- España va bien, Galicia va bien mais eu levo seis anos no paro. Mestre busca trabalho. Manuel 616 354 911.
- Vendo ático 3 habitacións en Escultor Gregorio Fernández 6 de Vigo. 8 millóns. Tel. 986 299315 - 610076922.
- Gustariame coñecer xente galego falante que lle preocupe todo o relacionado coa Galiza, en especial o tema da lingua. María. Apartado 129. Lugo.
- Vendo casa de pedra con horta na Ribeira Sacra de Ourense. María Reyero. Teléfono 988 207 528.
- Alugase apartamento en Carnota, ao carón da praia. Completamente equipado. Teléfono 981 761 144.
- O Sindicato de Oficios Varios da CNT de Vigo, informa que está abierto ao público o local sindical na rua dos Povoadores 51 baixo. Tel/Fax: 986 221 310. Correspondencia ao apdo. 5.156, c.p. 36.200 Vigo.
- Véndese Seat-600 PO-A, en bon estado. Teléfono 986 36 99 97.
- Curso intensivo de ioga en Santiago, a realizar no biocentro Eira, os días 19 e 20 de Xuño, impartido polo profesor Kaila da Asociación de ioga Sanatana Dharma. Información nos tel. 981 573 971 ou 986 304 357.
- Artábia. Boletim de Información da Fundación "Artábia da Terra de Trasancos" con novo e amplio catálogo de material variado: libros de lingua e literatura, camisetas, bandeiras, insignias, autocollantes, etc. Envío gratuito a quen o desejar. Encomendas no apartado 570 de Ferrol.
- Alugase, na zona de Beade (Vigo), chalet, dous cuartos grandes, cocifa, comedor, baño, todo novo. Temporada de verán ou estudiantes. Chamar polas noites a Lourdes no tel. 986 201 608.
- Venden-se auto-colantes com o lema Nem Espanha nem Portugal: Independencia Nacional, co gallo da campaña contra organizações imperialistas portuguesas na Galiza (CEDADE-Galiza, Comité pela Reunificación, etc. Encomendas no correo electrónico estada.galego@hotmail.com).
- Resolución da ONU em favor da livre determinación da Galiza. Campanha da comisión para reunificación nacional da Galiza e Portugal (CRNGP). Envíe o texto que se segue: Secretary General of United Nations (New York, 10017-USA). Nome, (B.I.)... Ask for your support in order to make the works for the free determination, independence and sovereignty for Galiza to be recognised by ONU resolution. Assinado... Información no apdo. dos correios 1012; cp. 15.406-Ferrol.
- Merco ou alugo casa ou piso de 4 dormitorios en Cangas do Morrazo ou arredores. Teléfono 616 131 032.
- Ofrecece axudante ou aprendiz de carpintero e xardineria. Zona de Santiago. 981 563 044.
- Rias baixas, alugo chalet de duas plantas, xuntas ou por separado, con 2.520 metros cadrados. Por meses ou quincenas. 923 267 657.
- Asociación Máximo Gorki. Inter-

mo na Galiza. Análise da actividade cartelística galega, desde as suas orixes até o 36.

A Rede

Publico.pt

O PÚBLICO
www.publico.pt

Edición electrónica do xornal de Lisboa, coas edicións locais de Lisboa e Porto e todas as suas seccións habituais, ademais de inquéritos aos cibernetas sobre temas diversos. Páxina moi completa pero cun gosto excesivo polos recursos gráficos. ♦

O Instituto Municipal de Educación de VIGO colga das suas paredes a xi Mostra de Arte Infantil, da que podemos ollar dous exemplos á dereita.

MÓNICA ORTUZAR

Está aberta na galería Artesfato, até finais de mes, a mostra de escultura de Mónica Ortuzar González, que leva por título Cortadillo.

VÍCTOR REIS

Na Casa Arines (Praza Almeida), podemos ollar a mostra do pintor portugués Víctor Reis baixo o título Romántico, Gótico e Manuelino nos Caminhos de Santiago.

TRES ESCULTORES EN PARIS

Pablo Gargallo, con retratos recortados en chapa; Julio González, con obras de soldadura en ferro e Manolo Hugué, que traballa un modelado más tradicional. Até o 27 de Xuño na Sala de Exposiciones Caixavigo.

SALAS CAIXAVIGO

Enrique Ortiz está na Nova Sala de Exposiciones do Centro Cultural Caixavigo.

go, até o 18 de Xuño. Na Sala de Arte encóntrase a mostra de pinturas de Marcela Santorum; e na Sala Temática permanece aberta a mostra Entorno e Futuro, exposición sobre actuacións de protección de medio ambiente. ♦

O Porto

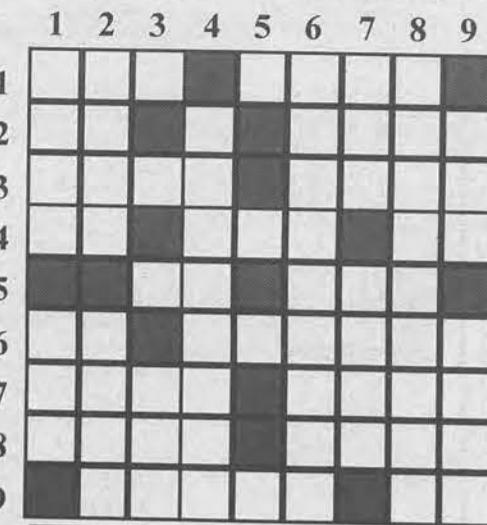
TEATRO

COMBATE DE NEGRO E CÃES

No Teatro Nacional de São João, representarase, até o próximo Sábado 26 de Xuño, a obra Combate de negro e Cães, de Bernard Marre Koltés. A tradución débese a Ernesto Sampaio e cenificación está realizada por Fernanda Maria Ramos. ♦

Encrucillado

XOAN COSTA

Horizontal

- 1) Parte cortante dun coitelo ~ Traballo excesivo.
- 2) Sufixo ~ Unha das cores da bandeira galega.
- 3) Tea de seda ou fío moi clara e sutil ~ Colle, obtén.
- 4) Ao revés, deus exipcio ~ Vaso sanguíneo ~ Preposición.
- 5) Denominación de Buda na China ~ Lugar da lareira onde se fai o lume.
- 6) Partido galeguista ~ Amarelo-avermelhadas.
- 7) Río que pasa por Pontedeume ~ Parte líquida que se separa ao callar o leite.
- 8) Elemento número 30 da clasificación periódica, de símbolo Zn ~ Levaba o gran ao muíño.
- 9) Expoño ~ Ao revés, que non ten compañía.

Vertical

- 1) Amuleto ~ Proxecto educativo de centro.
- 2) Levantar, facer subir un obxecto ~ Persoa que explica as cousas notábeis dunha cidade, museo, etc.
- 3) Mesa pola Normalización Lingüística.
- 4) Protexe, é favorábel.
- 5) Forza que determina os acontecementos.
- 6) Ánimo e forzas para facer algo ~ Esterco, fertilizo.
- 7) Relativo á diñeiro.
- 8) O mesmo que la ~ Que non teñen compañía. ♦

Para a inclusión de información nestas páginas do Lecer pregámos-vos nosas fagades chegar antes das Luns. Pódese facer a través do correo. Aptdo. 1.371, 36200 Vigo; por Tel., 986 222 405, por Fax 986 223 101 ou correo electrónico antpcg@arrakis.es

Caldo de letras

N	L	G	P	L	Q	Y	D	A	R	I	D	K	Ñ
T	L	I	N	U	P	Ç	F	Ç	D	D	S	U	H
M	G	A	R	C	E	I	R	A	S	W	O	E	C
H	S	E	P	S	O	S	O	P	M	O	R	T	Ç
M	P	S	E	M	U	X	I	E	U	Q	I	A	A
G	U	A	U	O	M	S	T	Ñ	M	L	E	G	R
S	A	V	L	R	N	R	O	O	L	S	N	A	A
A	B	L	Ñ	E	I	R	N	I	Ñ	T	A	V	H
X	U	I	U	N	T	T	O	V	R	Z	P	Ñ	L
U	F	S	T	O	E	R	V	S	E	R	M	B	D
M	Y	A	H	S	R	C	O	D	A	L	A	Z	N
A	G	I	R	B	J	T	Ç	P	I	L	C	B	S
D	S	P	C	Ç	H	C	E	L	M	A	E	Z	P
E	V	C	J	U	N	A	B	K	T	F	B	S	U

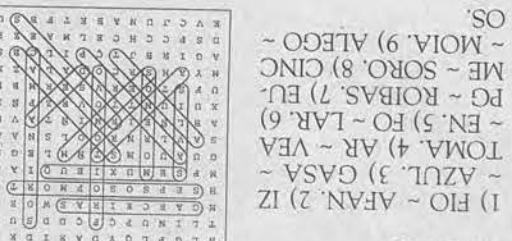
Catorce históricos grupos tradicionais de gaitas.

SOLUCIONS AO ENCRUCILLADO

Vertical

1) FIGA - PEC. 2) IZAR - GUIA. 3) AZO - ABDO. 4) FAVORCE - MNL. 5) ROIBAS. 6) FATALISMO. 7) TOMA. 8) CINC. 9) LAN. 10) AZUL. 11) VEA. 12) ALLEGCO. 13) CASA - TMA. 14) AR - VEA. 15) ME - SORO. 16) FO - LAR. 17) PG - ROIBAS. 18) EU - EN. 19) ALLEGCO. 20) SOAS. ♦

SOLUCIONS AO CALDO DE LETRAS

Horizontal

A NOSA TERRA

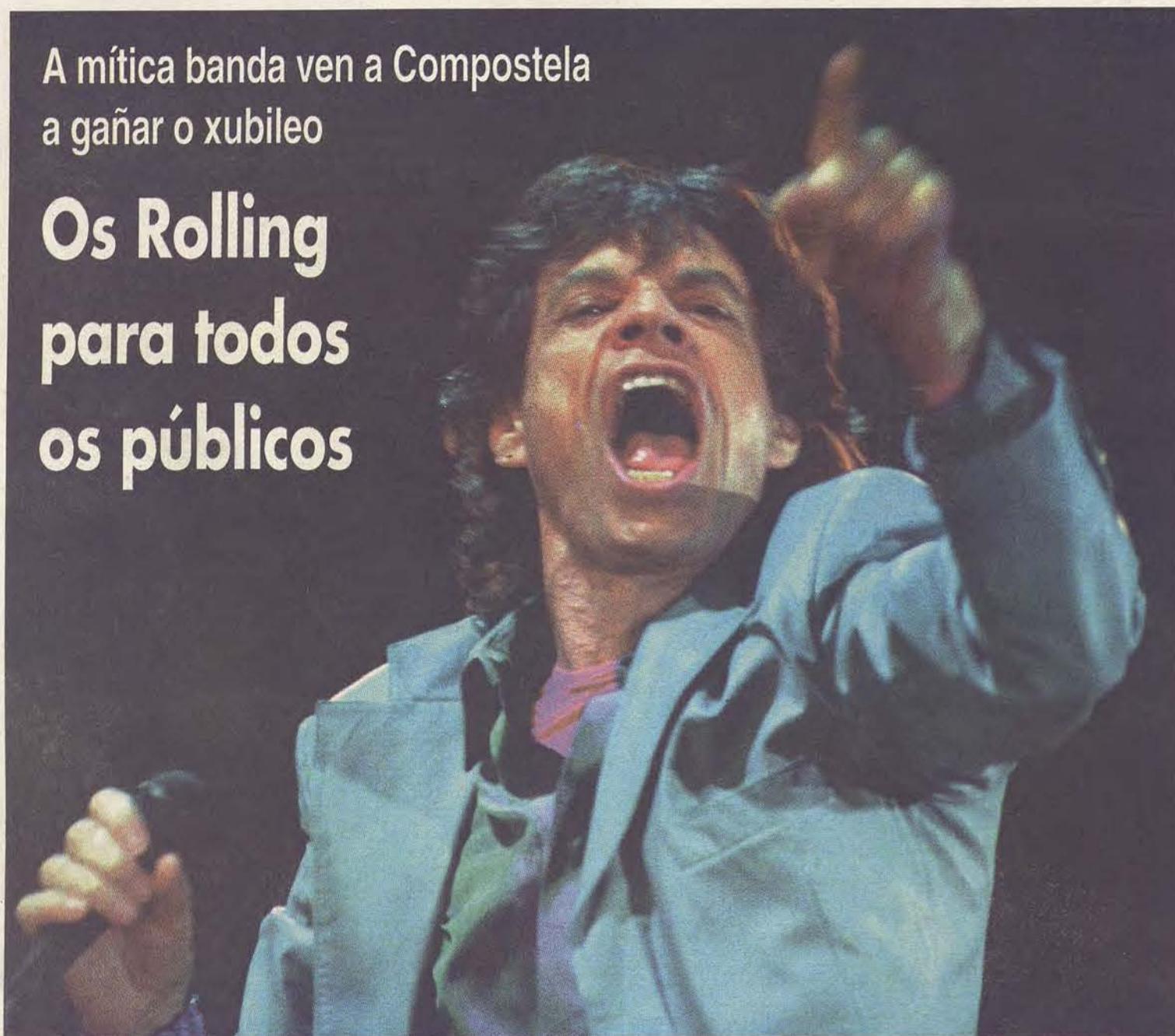
DIRECTOR: Alfonso Eiré López. EMPRESA XORNALISTICA EDITORA: Promocións Culturais Galegas S.A. PRESIDENTE: Cesáreo Sánchez Iglesias.
Príncipe, 22, planta baixa (36202) Vigo. Tel.: Administración, Subscriptions e Publicidade (986) 43 38 30*. Redacción (986) 43 38 86 - 22 24 05. Fax (986) 22 31 01.

• 17 DE XUNO • 1999 • N° 887 • ANO XXII • IV XEIRA •

A mítica banda ven a Compostela
a gañar o xubileo

Os Rolling para todos os públicos

Mick Jagger usa o truco das zancadas longas e unha carreiriña cando anda sobre de pulmón.

Fotos: ANDRÉS PANARO

» H. VIXANDE

Pontoais e sen fallos. O Martes quince de Xuño a banda The Rolling Stones ofereceu un concerto no Monte do Gozo, Compostela, que foi réplica dos ofrecidos ao longo dunha xira que xa dura dous anos e que o pasado ano estivo en Vigo. Como nesa cidade, os Rolling fixeron descansar o acontecemento sobre un espectáculo multimedia para todos os públicos.

Co Xacobeo, chegaron as figuras. A un prezo ao alcance de petos modestos, 3.500 pesetas, a Xunta quixo garantir un éxito de público e organización e o concerto só tivo como consecuencia negativa un pequeno atasco en Compostela. Non hai nada como apostar por un circo de renome.

Os vellos grupos de música, cando as cousas xa non veñen tan ben dadas, lémbranse de provincias para compensar as suas contas correntes. Os Rolling non son distintos e en un ano visitaron duas veces Galiza, un país que nen coñecían nas xiras europeas dos mellores tempos.

Pero cos anos apréndese, depúrase a técnica, tirase más partido do cenário, e desta vantage disfrutan as colónias. En Compostela, como en Vigo, o grupo

sabia que só frente ao público, non podía facelo vibrar más aló de catro cancións. Así fixeron, case ao final, mudaron de cenário por un cativo situado entre o público, e ofrecieron un concerto de catro cancións. O resto, antes e despois, foi un espectáculo que sobraba o rock'n'roll e que recorreu sen ambaxes aos trucos da imaxe e da televisión. Unha pantalla xigante, de grande definición, reproducía –pero tamén amplificaba– as evolucións dos artistas encol do cenário.

E o público aplaudía, coreaba vellas cancións ben interpretadas pola banda de músicos profesionais que acompañan

aos Stones. En realidade, os asistentes acudian ao recital a escuchar temas recoñecibles e atoparon o que buscaban. Os Rolling non surprendieron. Jagger sabe seducir ao público, soltar un "boas noites Galiza", medirse con el, de amagar de cando en cando unha pretendida obscenidade para crerse ainda unha bala perdida e todo sen parecer adulador. Xa non se move como antes. Usa o truco das zancadas longas e unha carreiriña cando anda sobre de pulmón. Pero é Mick e conquira a atención de todos, ainda que só sexa para debater sobre o seu estado de conservación.

Megalomanía pretenciosa

O concerto dos Rolling Stones foi un compendio do que esta banda é. A megalomanía choqueira dun cenário con referencias "babilonicas", din eles, daba medida ao espectáculo. O comezo foi pretencioso. A posta en escena non deu lugar a improvisación. Mesmo até os prolegómenos tiveron o sello da banda. Ningún sabía moi ben cantas entradas se puxeran á venda. A Xunta dicía que trinta mil, a cadea comercial que as vendía afirmou que a organización mandou retirar dez mil das cuarenta mil postas inicialmente á venda. A revenda foi magnificada e os medios de comunicación deron unhas cotizacións fabulosas e imposibles. É o que teñen os Rolling, ese dominio do bulo, do rumor, que construye ídolos de barro como o Golem. A isto hai que unirle o gosto polo exceso –hoxe comedido por unha idade que non perdoa. Todo estes aditamentos conformaron unha forma de ser do negocio do espectáculo que os Stones representan como ninguén.

A Compostela os Rolling chegaron a pingas, sen avisar, confundindo aos seguidores, degustando mariscos e con devotos fillos. Hoxe van cambiando uns modos por outros, xa non teñen as peticións caprichosas de antano, conformato con gañar o xubileo. ♦

Todos gañan

MANUEL CIDRÁS

Non se fala doutra cousa estes días, non hai máis tema. Logo dunha campaña violenta e agresiva chegou por fin a paz do día despois, e non era sen tempo. A dos Balcánns non foi de certo a guerra máis longa da historia, nin a que causou máis mortos, pero si probablemente a máis obscura. A repugnancia que é propia de toda guerra tiña antes sequera un contrapunto épico, de actos memorables de valor e mesmo de xenerosidade humana, pero a épica estivo ausente desta campaña. Apenas apareceron as excrecencias escatológicas, os crimes de guerra, o terror da demonización do nacionalismo e sobre todo o lixo.

Todos se proclaman vencedores: estes porque gañan ainda que perdan, aqueles porque a desfeita podía ser máis grande, todos porque peor lle foi a Anguita. Como a todo hai quen gañe, ningún perde, non sendo Anguita que perdeu sen paletivos. Ata en Belgrado reciben ás tropas entre multitudes e sinas de victoria, que alí fan con tres dedos. Tamén as tropas aliadas fan o seu paseo triunfal entre agasallos de flores que lles lanzan os non deportados diante das cámaras de televisión. A falla doutras fazendas bélicas a infantería aliada vence na batalla floral, pero os preparativos do desfile se lles adiantaron os rusos, como en Berlín, e por iso hai quen proclama aos rusos como os grandes vencedores. Calquera cousa pode ser na confusión.

Sendo a guerra algo tan pouco fraterno é bonito que a campaña se salde coa victoria de todos, quitando en Coruña donde só gañou Paco Vázquez, que non está disposto a repartir beneficios con ningún e menos ainda cos do seu partido. Donde non hai maioría absoluta, en cambio, non hai tampoco derrota absoluta e sempre agardar aos pactos para saber como vai quedar a causa; por exemplo se os rusos terán ou non unha zona de control.

A victoria de Fraga, que gaña sen ser candidato, apenas se viu deslizada pola perda das alcaldías nas principales cidades, adonde chegaron primeiro os rusos malia non seren a lista más votada. ♦

VOLVER AO REGO

Durante a sua comparecencia pública, destinada a informar dos resultados eleitorais, o presidente da Xunta, no tono personalista que o caracteriza, comenzou por dar conta dos resultados de Vilalba, a sua vila natal, e Miño, onde veranea. Esqueceu de ofrecer os de Ondarroa, concello no que era candidato, ocupando o deradeiro lugar da lista do PP. Os conservadores só lograron un representante e Euskal Herriko foi a formación más votada, conseguindo a maioria absoluta. ♦